

ŠE MESEC DNI MRAZA?

Meteorološke službe napovedujejo, da bo hud mrav v Evropi trajal še najmanj mesec dni. Meteorologi so tudi opozorili, da bo v Evropi vnovič snežilo. Nobenih znamenj ni, da bi prišlo v pretežnem delu Evrope do sprememb vremena. Po predvidevanjih meteorologov bo mrav zlasti v severni in osrednji Evropi, medtem ko bo v južnem in vzhodnem delu Sredozemlja nekoliko zmernejše vreme.

VIDEM-KRŠKO: po jasno začrtani poti k nadaljnjemu napredku!

Ze v zadnji številki smo na kratko poročali o občinski konferenci SZDL v občini Videm-Krško, ki je bila 15. januarja, danes pa poročilo dopolnjujemo. Uvodno poročilo na konferenci je prebral predsednik Lojze Stih, v razpravi pa sta razen številnih delegatov govorila tudi predsednik okrajnega odbora SZDL iz Celja tovariš inž. Andrej Marinc in član GO SZDL Slovenije tovariš Leopold Krese. Tovariš inž. Marinc je predvsem poudaril, da je postala Socialistična zveza v občini resna politična sila in činitelj, ki vodi k napredku; to kaže tudi širina obravnavane problematike. Organizacija je sposobna dati vsa ta vprašanja na javno obravnavo. Grajal pa je nizek odstotek članstva volivcev v vrstah SZDL in še posebej dejstvo, da kar 1500 delavcev in uslužbencev ni članov SZDL. Tovariš Krese je razpravjal predvsem o delitvi dohodka in o nagrajevanju pri delu. Pogrešal je razpravo o problemih gospodarskih organizacij, ki na konferenci niso bili dovolj obdelani.

Ocena občinske konference SZDL v Vidmu-Krškem pa je vsekakor zelo pozitivna: zelo krepko je znova začrtala pot za nadaljnji družbeni in gospodarski napredek komun. Držalo bo pravtako, da je bila letošnja občinska konferenca SZDL doslej ena izmed najboljših. Občinsko vodstvo SZDL jo je temeljito pripravilo, zato je bila mogoča tudi plodna in spodbudna peturna razprava o najrazličnejših problemih, ki so zdaj pred komuno.

Kljub hudemu mravu so samo trije delegati izostali neopravičeno. Iz tega sledi, da so krajevni odbori SZDL izvolili za delegate ljudi z veliko politično zavestjo.

V uvodnih besedah je predsednik občinskega odbora SZDL Lojze Stih poudaril, da so bili uspehi, ki jih je dosegla SZDL v občini, vidni, v bodoče pa bodo ti uspehi lahko še mnogo večji. SZDL si je že močno utrla pot med

občare. To dokazujejo velika udeležba in pestre razprave na zborih občanov, ki so bili sklicani glede kmetijstva, jesenske seve in tolmachenja osnutka nove ustave. Dobro so bile izvedene tudi krajevne konference SZDL. Organizacije SZDL so si pri sedanjem delu nabrale bogatih izkušenj. Le nekateri odbori so vse preveč čakali na navodila občinskega odbora SZDL. Tam, kjer je organizacija znala pri-

sluhni željam in potrebam občanov, je uspela ljudi vključiti v delo. Nasprotno pa, če organizacija ni bila dovolj iznajdljiva, ni dosegla vidnejših uspehov. Na uspešnejše delo organizacij je nedvomno vplival vodstveni kader. To se je pokazalo posebno dosledaj, ko je bilo na področju videmsko-krške občine kar 42 organizacij. Z zmanjšanjem števila organizacij in ustanovitvijo več podružnic bo v bodoče tudi kadrovska vprašanje vodstva organizacij rešeno. Predsednik je nadalje govoril o uvajanju znanstveno-raziskovalnega dela v podjetjih. Postavil je vprašanje, če je bilo v tem pogledu dovolj napravljenega, ali smo bili tu dovolj nazorni, razumljivi.

Razveseljivo je, da so novi odbori krajevnih organizacij SZDL že sestavili programe dela, ker je prejšnja leta prišlo prav tu do zastoja. Organizacije SZDL bodo imele v bodoče zelo odgovorne naloge. Med njimi bodo vsekakor najvažnejše: razprava o občinskem statutu, o družbenem planu in volitve v oblastne forume. Člani SZDL bodo morali aktivno sodelovati v razpravah o občinskem statutu. Občinski statut bo imel pravo vsebinov le tedaj, če bo plod vsestranske razprave in pripomb občanov. Občani se bodo morali podrobneje seznaniti tudi z občinskim družbenim planom, ker je sleherni občan odgovoren za njegovo uresničitev.

Volitve v občinsko skupščino bodo verjetno konec marca. Ker postaja komuna vse bolj samostojna gospodarsko politična enota, bo moral biti tudi vsak občinski odbornik aktiven družbeno-politični delavec. Prav zato bo treba voliti take odbornike, ki bodo kos svojim nalogam.

Prihodnje sredo: občinska konferenca SZDL v Novem mestu

30. januarja ob 8.30 bo v dvorani novomeškega sindikalnega doma redna konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva novomeške občine. Po poročilih in razpravi bodo izvolili nov občinski odbor SZDL in nov nadzorni odbor.

Ker se je takoj po reorganizaciji okrajev pričela široka razprava o združevanju komun v Zasavju, so ljudje pričeli ugibati o tem in onem. Na konferenci SZDL v Vidmu-Krškem je bilo poudarjeno, da je bilo na posvetu O.I.O. Celje sklenjeno, naj bi komune v Spodnjem Posavju delovale kot doslej. V Vidmu-Krškem se tudi na upirajo združevanju komun, predlagajo pa, da se mora vsako novo stanje dobro proučiti s političnega in ekonomskega stališča, in da se šele potem ukrepa. Prav pa bi bilo, da bi se zasavske komune dogovorile za nekatere skupne službe: socialno zavarovanje, vodovodno skupnost in komunalne banke. Predlagano je bilo, naj bi

(Nadaljevanje na 11. strani)

TREBNJE: v nedeljo občinska konferenca SZDL

V nedeljo, 27. januarja ob 8.30, bo v dvorani zadružnega doma v Trebnjem občinska konferenca Socialistične zveze. Delegati so že prejeli poročilo, ki jih seznanja z delom SZDL med dvema konferencama, več o tem pa bodo slišali iz uvodnega referata na konferenci. Na konferenci bodo predvsem obravnavali nadaljnjo vlogo Socialistične zveze, kmetijsko vprašanje in turistični razvoj. Pričakujejo, da bo nedeljska konferenca nakazala tudi nove delovne smeri in torišča, kot jih nakazuje osnutek zvezne ustave in občinskega statuta.

BREŽICE: človek v komuni

Obracun dveletnega dela organizacij Socialistične zveze v brežiški občini je v soboto potekel na izrazito delovni konferenci, katere se je udeležilo 115 izvoljenih delegatov (izmed 135), med gosti pa so bili Franc Kimovec-Ziga, podpredsednik GO SZDL Slovenije, Miro Gošnik, sekretar okr. odbora SZDL Ljubljana, tovariša Lubej in Knafelc iz okrajnega odbora SZDL Celje, številni predstavniki brežiške garnizije JLA, zastopniki gospodarskih kolektivov, društev in drugih organizacij. Poročilo o delu ObO SZDL Brežice v zadnjih 2 letih so delegati dobili že prej, konferenca pa je začel predsednik ObO SZDL Ivan Živič z daljšim poročilom, v katerem je nanizal predvsem številne komunalne probleme, ki so letos bili tudi v ospredju zanimanja skoraj vseh volilnih konferenc KO SZDL. Zelo izčrpno je poročal o delu nadzornega odbora njegov predsednik Ervin Blažević, nakar je v razpravi sodelovalo 24 tovarišev. — Na konferenci so razrešili dosedanji občinski odbor SZDL, izvolili nov 25-članski odbor in 5 članov nadzornega odbora, sprejeli so sklepe za nadaljnje delo in nato na 1. seji novega odbora izvolili za novega predsednika ObO SZDL spet tovariša Ivana Živiča.

V času od januarja 1961 do sobotne konference je življenje nemalokrat potrdilo, da so se organizacije Socialistične zveze v brežiški občini uveljavile in da ljudje zelo zaupajo svoji najmočnejši organizaciji. K temu napredku so v občini veliko pripomogle podružnice; pri 15 krajevnih organizacijah jih je kar 76 in ni odveč, če takoj podčrtamo, da je taka organizacijska pestrost precej pripomogla k temu, da je širok krog občanov ak-

tivno delal v Socialistični zvezi. Od začetnega uresničevanja zgolj organizacijsko-tehničnih nalog so podružnice zadnje leto začele tudi politično delati. Razgibano delo se je stopnjevalo zlasti lani po pismu Izvršnega komiteja CK ZKJ in po znamenitem govoru tovariša predsednika Tita v Splitu. Znova pa se je zlasti na zadnjih sestankih podružnic in na volilnih konferencah SZDL pokazalo, da ljudi predvsem težijo številni nereseni komunalni problemi, ki so posebno pereči zlasti zato, ker segajo v dnevno življenje občanov in pomenijo hkrati nemalokrat tudi sestavni del življenjske ravnj posameznikov in skupnosti.

Izmed 17.111 volivcev v občini je zdej v vrstah SZDL 9.107 ljudi ali dobrih 53 odstotkov; ta številka je vse-

kakor prenizka in tudi v brežiški občini ni odraz dejanskega razpoloženja ljudi. Krajevne organizacije in podružnice bodo morale malo bolj napeti svoja prizadevanja za dvig števila članov SZDL; izkušnje potrjujejo, da je takega stanja marsikje krivo samo nedelavno vodstvo KO. Zlasti velja za Krško vas, Kapele, Cerklje, Vel. Dolino, Čatež in Globoko, da se bo treba vprašati: kje sta čast in ugled kraja, da je odstotek članov SZDL tako majhen. Tako so na primer, v Artičah na letni konferenci krajevne organizacije SZDL sklenili, da bodo ustanovili novo podružnico za vas Trebež. Uspeh: Takoj se je vključilo v Socialistično zvezo 50 novih članov!

Ko se je občinski odbor SZDL pripravil na sobotno konferenco, je naložil svoje-

mu predsedniku težko in zapleteno nalogo: uvodno poročilo z naslovom »ČLOVEK V KOMUNI« je tolikanj obsežno in zajema pač vsa področja našega življenja, da ga je težko utesnil v okvir enournega referata. Zato sta poročilo kot razprava nujno morala sprožiti vrsto problemov; nekatere poznamo že dolgo časa — njihovo reševanje je dolgoročno že zaradi narave dela —, drugi spet so znova privreli na dan ali pa so izzveneli kot opozorilo, prošnja, izmenjava izkušenj in pod. Res je, da v brežiški občini ni težko občutiti, kako postaja SZDL v vsakdanji praksi ena izmed oblik demokratičnih pravic občanov. To smo občutili iz dosedanjih prizadevanj za napredek kmetijstva, to se kaže v plodnem sode-

(Nadaljevanje na 10. strani)

S sobotne občinske konference SZDL v Brežicah — od desne proti levi sede: član okrajnega odbora SZDL Celje tovariš Lubej, podpredsednik GO SZDL Slovenije Franc Kimovec-Ziga, sekretar okrajnega odbora SZDL Ljubljana Miro Gošnik, sekretar ObK ZKS Brežice Vinko Jurkas in tovariš Požar, član občinskega odbora SZDL Brežice

GOSPODARNEJE ZDRUŽEVATI TURIZMU NAME-NJENI DINAR!

Prejšnji četrtek so na 2. redni seji novega časnega izvršnega odbora Okrajnega odbora SZDL v Ljubljani razpravljali o najvažnejših problemih turizma v ljubljanskem okraju, o katerem je nato 18. januarja razpravljali tudi O.I.O. Ljubljana.

Zdej, ko sega ljubljanski okraj od slapa Savice do Vinice na Kolpi, so razlike turistične razvitenosti oz. nerazvitenosti pokrajini še vidnejše kot so bile prej. Da nam ne manjka naravnih lepot, že dolgo vemo; ni pa še uresničeno marsikaj, kar bi pripomoglo, da bi turistična in gostinska dejavnost učinkoviteje vplivali na nadaljnji razvoj celokupnega gospodarstva prizadetih pokrajin. Člani izvršnega odbora OO SZDL so opozorili zlasti na dejstvo, da so zmogljivosti naših hotelov premajhne, hkrati pa marsikje domovi oddiha še vedno niso gostišča odprtega tipa. Potrebna bo tudi enotnejša politika investiranja v turizem in gostinstvo; zlasti se kaže čedalje nujnejša potreba po združevanju vseh sredstev, ki smo jih namenili za nadaljnji razvoj turizma.

VREME

OD 24. I. DO 3. II. 1963.

Okrog 24. in 27. januarja lahne snežne padavine, v ostalem jasno in mrzlo. Konec januarja in prve dni februarja burja.

Dr. V. M.

Spremembe pri otroških dodatkih?

Za novim zakonom o pokojninskem zavarovanju bo prišla na vrsto uredba o otroškem dodatku

Kakšna bo usoda otroškega dodatka? Ali se bo spremenila njegova višina, kdaj in za koliko? Ali je opravičljivo, da družine z zelo različnim gnotnim položajem dobivajo isti dodatek?

Zadnja uradna informacija o ureditvi otroškega dodatka je iz lanskega leta, ko je bil govor o novih predpisih o socialnem zavarovanju. Takrat je bilo rečeno, da bodo otroške dodatke izvedli iz sistema socialnega zavarovanja in jih uredili s posebnim zakonom.

Pristojni čimtelji že proučujejo, kako bi kazalo urediti otroške dodatke. Ker pa je sedaj neposredna naloga pripraviti nov zakon o pokojninskem zavarovanju, v katerega bodo vnesli tudi zaščito borcev, pričakujejo, da bodo šele potem prišli na vrsto otroški dodatki.

Tako lahko za sedaj govorimo samo o zamislih. Letno izplačajo v državi na račun otroškega dodatka 70 do 80 milijard dinarjev. Otroški dodatek je pred leti v primer-

javi z dohodki iz delovnega razmerja pomenil zelo dosti oziroma veliko več kot danes, razen tega pa od 1956. leta skoraj ni bilo sprememb. Prišlo pa je do precejšnjih sprememb v dohodkih zavarovancev, predvsem tistih, ki imajo zemljo.

Premoženjski cenzus bo treba čimprej uskladiti s sedanjimi dohodki koristnikov otroškega dodatka, vendar ne na osnovi davčne obveznosti, temveč katastrskega dohodka.

Otroški dodatek je pomoč družini za vzdrževanje in vzgojo otrok. Če naj to tudi v resnici bo, ga je treba v osnovi spremeniti. Kako lahko pojasnimo dejstvo, da dobivata dve družini z enakim številom otrok, toda z različnimi dohodki — ena s 30.000, druga s 60.000 dinarji mesečnih dohodkov, — povsem isti otroški dodatek?

PREPROSTEJE POVEDANO: ALI JE TREBA IZPLAČEVATI OTROŠKI DODATEK TUDI TISTIM STARŠEM, KI IMAJO DOVOLJ GMOTNIH SREDSTEV ZA VZDRŽEVANJE SVOJIH OTROK?

Predlagajo tudi, da bi morali pri določanju, ali naj dobi družina otroški dodatek, upoštevati vse dohodke iz delovnega razmerja in dohodke izven tega razmerja. Lokalnim skupnostim pa naj bi dali pravico, da bi del otroškega dodatka, seveda pod določenimi pogoji, oddvojili in namenili za reševanje skupnih problemov otroške zaščite v komunih.

Vendar so to le predlogi, o katerih bodo še razpravljali.

Na sejmišču le malo kupcev

Na ponedeljkovem sejmju za prašiče ni bilo skoro nobenega prometa, ker je precej snega in mraz. Kupcev je bilo malo, saj so od 385 pridelanih prašičev kupili le 94 repov. Zaradi tega je bila tudi cena nižja: od 4000 do 6500 din.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Včeraj popoldne se je začel v Beogradu VII. kongres Ljudske mladine Jugoslavije. Obracun je bogat in vsestranski. V času med dvema kongresoma je razvijala Ljudska mladina Jugoslavije pester oblike dejavnosti, prek katerih se je vključevala mladina v reševanje aktualnih družbenih problemov. Mladina je v velikem številu in na različne načine, v pogojih, v katerih živi, in po svojih možnostih dala svoj prispevek v boju za zgraditev socializma in socialističnih družbenih odnosov. Kakor na vsej široki fronti našega boja za družbeni napredek, je bilo tudi težišče mladih na izpolnjevanju nalog, od katerih je odvisno naše jutrišnje življenje: utrjevanje in nadaljnje razvijanje družbenega samoupravljanja, povečanje proizvodnje in produktivnosti dela, preobrazba vasi in pospeševanje kmetijske proizvodnje, uredničenje šolske reforme in ustvarjanje ugodnih pogojev za družbeno življenje, za kulturno, športno, tehnično, zabavno in drugo dejavnost.

Ljudska mladina Jugoslavije šteje 1.636.544 članov, od tega 330.391 delavcev, 554.986 kmetov, 516.886 dijakov itd. Vsako leto poraste število članstva za približno 130.000 članov.

Po vsej Sloveniji so v teku občinske konference SZDL, za katere je značilno, da so predvsem delovne — brez manifestativnega obležja. Referati so bili večinoma konkretni in temeljni; odsevali so posebnosti posameznih občin. Med pomembni gospodarstva so prevladovala vprašanja produktivnosti in nagrajevanja po delu. Razprave so se dotikale tudi problemov kmetijstva, predvsem, kako pospešiti proces modernizacije in podružbljanja kmetijske proizvodnje. Na nekaterih konferencah so temeljito analizirali dosedanja javno ustavno razpravo in iz nje izluščili vse, kar bi lahko koristilo pri usmerjanju in nadaljnega političnega dela.

Sekretariat izvršnega odbora GO SZDL Slovenije je obravnaval v petek program dela sekretariata in komisij v zvezi s tekočimi nalogami

organizacij Socialistične zveze. Na isti seji je razpravljali tudi o problematiki lokalnega tiska v zvezi z reorganizacijo okrajev. Poudaril je vlogo lokalnih listov v sistemu obveščanja občanov in razvijanju družbenega samoupravljanja.

Odbor Zvezne ljudske skupščine za družbeno nadzorstvo je nedolgo tega obravnaval določene negativne pojave v našem družbenem življenju. Pri tem je ugotovil, da so bile vključene pri zatiranju negativnih pojavov politične organizacije, organi samoupravljanja in vse

SEDMI KONGRES LJUDSKE MLADINE JUGOSLAVIJE

naše subjektivne sile. To je pripomoglo, da so bili v drugem polletju preteklega leta doseženi pri odpravljanju nepravilnosti lepi uspehi. Tu in tam pa stvari le še ne razčlenijo do kraja, misleč, da gre le za kampanjo, ki bo hitro minila. Zato je mogoče še vedno srečati birokratske elemente, če poskušajo zadržati glasove proti nepravilnostim v posameznih ustanovah in podjetjih. V materialih, ki jih je dobil odbor v zadnjem času, je le malo osebnih problemov. Ljudje se ne pritožujejo toliko zaradi nepravilnega odnosa proti njim samim, ampak opozarjajo na nepravilnosti, ki se tičejo širše skupnosti.

Na zveznem posvetovanju ekonomistov v Zagrebu, ki sta se ga udeležila med drugimi tudi predsednik Sabora LR Hrvatske dr. Vladimir Bakarić in predsednik odbora ZIS za splošna gospodarska vprašanja Boris Kraigher, so razpravljali o nekaterih problemih našega gospodarskega sistema. Osnova za razpravo sta

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ni dvoma, da je bil IV. kongres Enotne socialistične stranke Nemčije, ki se je končal v ponedeljek v Berlinu, najvažnejši politični dogodek preteklega tedna. Kongres, katerega se je udeležilo 2500 delegatov in gostov iz sedemdesetih komunističnih partij je zasedal v zelo važnem obdobju boja za mir in socializem v svetu.

»Socializem ni več osamljen, obkrožen otok. Socializem je že postal poglavitna značilnost naše dobe in enoten družbeni proces« je poudaril predstavnik naše partije na kongresu SED Veljko Vlahović, »ki mu je mir potreben za nadaljnjo afirmacijo. Zato je v sedanjem času odklanjanje vojne in grožnje s silo, za zmago tega ali onega družbenega sistema, usodnega pomena za svet in prihodnost socializma«. Nek delegat je v diskusiji o vprašanju vojne in mira v sedanjem atomskem času dejal, da je miroljubna koeksistenca, komunistični manifest sedanosti.

Na berlinskem kongresu SED je Nikita Hruščov v triurnem govoru ponovno branil načela miroljubne koeksistence, poudaril, da je »boj za mir prvi pogoj boja za socializem« in dodal »da je celotna praksa mednarodnih odnosov potrdila velik pomen edine pravilne politike miroljubne koeksistence...« Hruščov je, ne da bi imenoval Kitajce, ponovno obsodil napačna stališča albanskega vodstva »in drugih«, v zvezi z Jugoslavijo pa omenil, da je »socialistična dežela, čeprav se razlikuje v nekaterih vprašanih ideoloških značajih.«

Kot na prejšnjih kongresih komunističnih partij, je tudi na berlinskem prišlo do ostrega izpada kitajskega delegata na »revizioniste« in »njim podobne.« In kakor so že na kongresu KP Italije odkrito obsodili sedanjo škodljivo aktivnost vodstva KP Kitajske ter pokazali odkrito na nasprotja in nesoglasja v nekaterih bistvenih vprašanih v mednarodnem delavskem gibanju, prav tako je tudi berlinski

rabil kongresni govorniški oder za napad na miroljubno politiko in Jugoslavijo. Njegov govor so ocenili kot primer togega dogmatizma, nenačelnosti in licemerstva.

Predstavnik ZKJ Vlahović se ni spustil v polemiko s kitajskim predstavnikom, temveč je v govoru, ki so ga sprejeli z velikim odobravanjem, le dostojanstveno omenil, da je potrebno pri razpravljanju upoštevati resnico. Dodal je, da kongres razume za kaj gre, kar

Kongres SED v Berlinu

kongres kritiziral in obsodil stališča in izpade kitajskega predstavnika. Tudi na tem kongresu je predstavnik kitajske KP Vu Hsiu Cuan uporabljal lepo doneče fraze »o dosledni revolucionarnosti in nespravljivosti kitajske partije do imperializma«, hkrati pa je neobrzdano in grobo napadel ZKJ, maršala Tita in politiko socialistične Jugoslavije. Kongres v Berlinu je soglasno obsodil kitajski napad na Jugoslavijo kot provokatorski, v kongresni dvorani so se slišali protesti, medklici »fuj... fuj...« in žvižgi, tako da je moral predsedujoči prekiniti govornika. Dvatisoč petsto delegatov v dvorani je ogorčeno protestiralo proti takemu nastopu in dejstvu, da je nesramno iz-

je tudi pokazal z »dostojanstveno reakcijo na izpad predstavnika KP Kitajske.« Jasnó je, da gre najmanj za Jugoslavijo, temveč za stališče komunističnega gibanja do vprašanja vojne in mira.

Berlinski kongres je bil nova manifestacija, da se socialistične sile v večini zavzemajo za mir, politiko razuma in miroljubne koeksistence. Predstavnik KP iz vseh kontinentov so podprli in se izrekla za ta načela, medtem ko se je predstavnik KP Kitajske Vu sam izločil, ko je demonstrativno zapustil dvorano, ko so ob zaključku kongresa manifestirali za enotnost in nadaljnjo zmago socializma v pogojih miroljubne koeksistence med narodi.

Elektrika tudi v Žvirčah

V Žvirčah so v soboto, 29. decembra, proslavili pomembno pridobitev. Prebivalci so se zbrali na otvoritvi elektrifikacije. Pri tem naj poudarimo, da bi lahko dobili elektriko hkrati s Hinjci, če bi imeli več korajže in če ne bi verjeli govoricam, da bodo z elektrifikacijo vasi Struge dobili daljnovod zastoj.

Zdaj so v Suhi krajini brez elektrike še tele vasi: Lopata, Sela pri Hinjah, Vrh pri Vinjah in Viseje. V teh vaseh se doslej niso dosti brigali za elektrifikacijo in so se zanašali le na pomoč občine. Če ne bodo resno pričeli z akcijo, bodo še dolgo ostali pri petrolejkah!

DOLENJSKI LISI v vsako hišo Bele krajine, Spod. Posavja in Dolenjske!

V Suhi krajini ne znamo izkoristiti turizma

Do sedaj smo se v Suhi krajini pritoževali, da zaradi slabe ceste v gornji dolini Krke ne moremo razviti turizma. Zdaj pa, ko imamo asfaltno cesto, ki pripelje številne potnike v to slikovito dolino Krke z bogatim loviščem rib in divjadi, z veličastnim spomenikom padlim v NOB nad Žužemberkom, z zgodovinskim gradom na trgu in campingom, ne znamo prischlecam nuditi tega, kar si žele.

Gostišče v Žužemberku ima le nekaj ležišč, medtem ko na Dvoru oba gostinska obrata ne premoreta niti enega ležišča za goste. Tudi glede pijače in jedade si ne znamo pomagati. Okolje naselij ob Krki ni urejeno. To so vzroki, da si turisti le mimogrede ogledujejo Suho krajino.

Razvoj turizma pa ima v teh krajih ne le trenutne, temveč tudi trajnejše možnosti. O teh so obširno razpravljali na krajevnih konferencah organizacij SZDL v Žužemberku in na Dvoru. Poudarili so, da za začetni razvoj turizma ni treba graditi hotelov ali vlagati večja sredstva, pač pa organizirati prenočišča pri zasebnikih in urediti okolje. Gostinski obrati pa naj bi turistom nudili domače specialitete ter dobro pijačo.

V Žužemberku in Dvoru sta pri krajevnih organizacijah SZDL ustanovljeni sekciji za turizem, ki naj s svojim delovnim programom pritegneta prebivalstvo predvsem v ureditev naselij. Potokazi ob cestah naj bi turisti opozarjali na turistične

zanimivosti, zdaj pa jih sploh ni. Potokazi na Frato naj bi omenjali, da je tu izletniška točka z dobro postrežbo in več ležišči.

Če bomo začeli tako, bo ta del doline Krke vedno bolj obiskan in kmalu lahko postane pomembno turistično področje. S tem bomo odkrili neizkoriščene vire dohodkov in ustvarili možnosti za grajo o turističnih objektov.

M. S.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

Razgovori v Washingtonu. V torek so se v Washingtonu začeli trojni razgovori, ki se nanašajo na sporazum o prepovedi jedrskih poskusov. To ocenjujejo kot novo obdobje v prizadevanju za prepoved jedrskih poskusov. Svetovni tisk sodi, da so bile pri izmenavi pism med premierom Hruščovom in Kennedyjem odstranjene glavne ovire na poti k sporazumu.

Delegacija SZDLJ v Sofiji. Delegacija SZDLJ, ki je na obisku v Bolgariji je imela razgovore s predstavniki Očetevstvene fronte Bolgarije. Delegacija si bo med drugim ogledala tudi Plovdiv.

Adenauer — de Gaulle. V ponedeljek je bil prvi dan razgovorov med Adenauerjem in de Gaullem v Parizu. Na sestanku v torek, sta se razgovarjala približno dve uri. Poročajo, da je zahodnonemški kancler, ki je na uradnem obisku v Franciji, predlagal predsedniku de Gaulleu kompromisno formulo za priključitev Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost.

Combejevi se niso položili orožja. Vojak katanskega secesionista Moiza Combeja, ki so bili v Kolzeviju, ko so čete OZN vkorakale v to mesto, bodo šele sredi tedna položili orožje.

Caravelle zaradi slabega vremena ostala v Parizu. Reaktivno potniško letalo Caravelle, ki bi moralo v začetku tedna prileteti v Jugoslavijo, je zaradi slabega vremena ostalo še v Parizu. Reaktivno letalo Caravelle je kupilo podjetje JAT v Franciji za redni potniški promet z Jugoslavijo.

Zanimanje za jugoslovansko blago v Turčiji. V sredo so se začela v Beogradu pogajanja med delegacijama Turčije in Jugoslavije o blagovni zamenjavi v letu 1963. Skupna vrednost izmenjave med obema državama je znašala lani okrog 7 milijonov dolarjev, leta 1961 pa 4.826.000 dolarjev. 50 % vseh kinoprojektorjev v Turčiji je iz »Iskre«.

DELA VCI: uporabljajte sredstva za osebno zaščito!

Ste že slišali za probleme pri zaposlovanju žena? Ali veste, koliko žena išče zaposlitev, pa ni primernih delovnih mest zanje?

Kaj je integracija, vam je gotovo že znano. Naj vam povemo, da se žene ogrevajo zanjo!

Morda stanujete v pretesnem stanovanju in se strašansko jezite? Najbrž pa se niste poizkusili delati v pretesnem prostoru, kjer morate paziti na vsak korak in gib. To vam je šele prava muka!

Da ne bo uvod predolg: obiskali smo tovarno perila »Labod« v Novem mestu (takšna je novi naziv prejšnje Industrije perila, Novo mesto) in načeli tri vprašanja:

Kaj mislite o integraciji?
Kaj vas je v preteklem letu in doslej najbolj pekilo?

Koliko žena bi se pri vas lahko zaposlilo?

Okoli teh treh vprašanj se je spleta zgodba. Pri- poveduje o zagrizenem in vztrajnem boju skoraj 300 žena v tovarni perila »Labod« v Novem mestu. Pri- poveduje o tem, kaj si obetajo od letošnjega leta in kaj so dosegle doslej. Novi gospodarski sistem je marsikoga omajal. Spre- govoril je dinar. Zlasti močno je prizadel lahko konfekcijsko industrijo. Ne malo tovrstnih obratov je v preteklem letu »šlo po vodi«. Novomeški »La- bod« je preстал precej tež- kih preizkušenj, pa vendar vzdržal. »Labod« plava s krepkimi zamahi.

Kaj mislite o integraciji?

»Za integracijo smo«, so odgovorile šivilje za stroji, prikronevalke pri novih tračnih žagah in likarice sodobnem likalnem ob- stroju. Šivalni stroji so hi- teli vbadati igle v blago. Proizvodnja in delo sta te- kla naprej.

»Naša proizvodnja je specializirana. Delamo mo- ško in otroško perilo. To nas torej ne sili v integra- cijo. Zanj smo zato, da bi bili večji in močnejši, da bi laže nastopali na tr- žišču in potrošnikom več nudili.

Imamo težave pri naba- vi blaga, iz katerega dela- mo perilo. Obrati lahke konfekcije v Sloveniji so majhni. Sodelovanje s tek- stilno industrijo je komaj- da opazno. Če bi se združi- li, bi se laže dogovarjali o li, bi se laže dogovarjali o kvaliteti blaga, o vzorcih, ki jih potrebujemo, o do- bavnih rokih, pa tudi ra- bate bi laže izkoriščali.

Če bi se združili, bi lah- ko proizvodnjo specializi- rali po artiklih. Vsak obrat bi lahko delal po, recimo pet artiklov v raznih bar- vah blaga.

»Ali veste, kako težko je, če delaš danes srajce ene vrste, jutri pa spet druge? Koliko časa izgubiš pri tem, koliko dragocenih minut!« Tako so govorile šivilje. »Delovni učinek bi bil potem za 15 do 20 od- stotkov večji!«

»Skupna prodaja v zdru- ženem podjetju bi pome- nila manjše stroške. Na- mesto dosedanjih 26 potni- kov v tovarnah lahke kon- fekcije v Sloveniji, ki bi se združile, bi jih bilo dovolj 10. Potnik nas stane na mesec povprečno 200 tiso- čakov. 16 bi jih dali v pro- izvodnjo in s tem prihra- nili domala vse za stroške združene prodajne služ- be.«

Česa se bojite pri združevanju?

Nihče ne prizna rad, da ga je strah. Zato niso od- govorile takoj. Malce so pomislile.

»Ne hitimo v integraci- jo, ker se to rado mašču- je. Združijo se, nato pa si očitajo: ti si monopolist; ti bi nas rad izkoriščal; sa- mo svoj obrat vidiš in po- doбно. V lahki konfekciji je tako: ponekod je stroj- na oprema naj sodobnejša, drugod spet zelo zastarela. Amortizacija je zaradi te- ga dokaj različna, stopnja dobička pa prav tako. Naj- bolj bi bil — me sodimo tako — obračun po vlože- nem delu. Prelivanje sred- stev iz obrata v obrat pa bo kljub temu potrebno. Vse to velja prej dobro premisliti in merila deli- tive vnaprej točno določiti. Navdušujemo se za inte- gracijo, ko bi se interesen- ti iz lahke konfekcije zdru- žili ter obdržali samosto- jen obračun. Le nabavna in prodajna služba bi bili skupni. Združeno podjetje bi bilo velik proizvajalec: 9 milijonov kvadratnih metrov tkanin bi predelali na leto in ustvarili okoli 6 milijard vrednosti. To bi pomenilo mnogo v odnosu do industrije in do trgovine.«

Kaj vas je doslej najbolj pekilo?

»Prostori!« je bil odgo- vor iz šivalnice, iz prikrone- valnice, iz likarice, iz skladišč, adjutirnice in uprave. »Na tesnem smo! Kadarkoli bi radi kaj ukrenili, se ustavljamo ob

prostorih! Zraka nam pri- manjkuje!

Letos bomo te brige re- šene! Ko bo Novoles iz- praznil stavbo svojega obrata za drobno pohi- štvo in se preselil v Stra- žov, bomo, kot je dogovor- jeno, stavbo zasedli mi. Kako lepo bo tam! Starih skrbi s prostori se bomo rešile za dolgo časa. Orga- nizirale bomo lahko res sodobno proizvodnjo. Le malo investicij bo treba, pa bomo lahko predelale 2 milijona kvadratnih me-etrov blaga na leto ali sko- raj še enkrat več kot do- slej!«

Koliko žena bi se pri vas še lahko zaposlilo?

To je težko, marsikje kritično vprašanje. Odgo- vor je bil posreden:

»Vprašajte raje, kaj bo treba ukreniti, preden jih bomo lahko zaposlili! Brez prostorov ne bo nič! Morda 15 ali 20 deklet, in nič več. Nato bo laže. Ima- mo sodobno likalno garni- turo. Precej denarcev nas je veljala. Ker šivalnica ne more narediti dovolj, je likalna garnitura izkori- ščena le 46-odstotno. Sko- raj polovica šivalnih stroj- ev je bila na transmisij-

ski pogon. Notranji trans- port v likalnici je ročen. Kaj ukreniti? Investirati v izboljšave se nam do- slej ni izplačalo, ker bi bil izkoristek zaradi pretes- nih prostorov premaj- hen.

Zdaj je laže. Preostali šivalni stroji so letos do- bili elektromotorčke. Ste- vilo obratov se je poveča- lo od prejšnjih 2 tisoč na 3 tisoč. To omogoča za skoraj 30 odstotkov večjo proizvodnjo. Likalna gar- nitura je boljše izkorišče- na. Tudi v normiranju je manj težav, kajti boljše delavke prej niso mogle narediti več, kot jim je dopuščal stroj. Ta izbolj- šava nas je stala okoli 5 milijonov dinarjev. Nova tračna žaga za krojenje je odpravila ozko grio v pri- krojevalnici in nam omo- gočila fino krojenje. V li- kalnici bomo prav kmalu uvedli tekoči trak. Prihra- nili bomo nekaj delovnih mest in odpravili zamud- ni ročni transport. Tako se pripravljamo na seli- tev. Ko bomo v novih pro- storih, bomo kupili še ne- kaj specialnih strojev, na- to pa se bo pri nas našel kruh tudi za nove delav- ke.«

M. J.

ČIMPREJ STATUTE GOSPODAR- SKIH ORGANIZACIJ!

Na nedavni seji je predse- stvo občinskega sindikalnega sveta v Trebnjem obravna- valo vprašanje statutov delov- nih organizacij. Ker se nobe- na proizvodna organizacija v občini nima svojega statuta, je sindikalno predsedstvo pred- lagalo, naj bi nastajanje sta- tuta od osnutka do končnega sprejema obsegalo pet slo- penj: uvodne razprave, kdo naj statut izdela, kakšnih načel se ne sme izogniti, osnu- tek pisanih načel, razprava o osnutku in morebitna dopol- nila in potrditve osnutka za veljaven zakon delovne or- ganizacije. Med mnogimi či- nitelji, ki lahko vplivajo na uzakonitev statutarnih načel v tej ali oni gospodarski or- ganizaciji, se zdi potrebno omeniti zlasti upravne in sa- moupravne organe, ki naj pri sami obravnavi resnično za- stopajo tiste, ki so jih vodili, to je neposredne proizvajalce in upravljavce. Načela naj bodo čim bolj življenjska, ne splošna, z njimi naj bodo uzakonjene pravice in dolž- nosti slehernega člana kolektiva in delovne organizacije do skupnosti. Statut je resna stvar so poudarili na seji sin- dikalnega predsedstva, zato naj sindikalni odbori in osta- li politični in drugi činiteљи skrbijo, da bo vse izvedeno.

Temeljite se bodo o tem pogovorili še na današnjem razširjenem plenumu občinskega sindikalnega sveta, ka- teremu je predložen tudi ustrezen dnevni red. Razen tega pa bo plenum obravna- val osnutek družbenega plana občine za leto 1963 in pričel uvodno razpravo o občins- kem statutu. To je potrebno omeniti z avtorji tega, ker bo- do v gospodarskih organizaci- jah najprej javno obravna- vali občinski statut in šele zatem statut svojega delov- nega kolektiva.

Za 11,6 odst. večja proizvodnja, za 52 milijonov dolarjev izvoza

Pretekli petek so v Ljub- ljani na skupni seji OLO raz- pravljali o težah za razvoj gospodarstva v letu 1963. Za 11,6 odst. naj bi se povečala proizvodnja v novem okraju, pri čemer naj bi porasla proizvodnost dela za kakih 8 do 9 odst. Izvozili naj bi za približno 52 milijonov do- larjev, kar je precej več od dosedanjih uspehov. Sociali- stični sektor kmetijstva bo treba urediti in vskladiti ta- ko, da bi dosegel kar se le

Mrzel zimski dan, puščoba pa še povečuje dež, pomešan s snegom. V Krajevnem uradu v Adlešičih je veliko strank. Vsakdanje želje in potrebe so jih privedle sem. Nekdo pa je ko- majda slišno potrkal in se strahoma zrinil skozi vrata. Bil je stavec. »Tovariš tajnik, ne morem več! V jeseni mi je umrla žena, mar naj umrem tudi jaz? Dokler je bilo toplo, je šlo. Zdaj pa je mraz. Nihče mi ne zaku- ri, ne skuha, nihče me ne opere. 69 let sem star, kako naj si pomagam sam?« Pričele so se mu tresti roke, po razora- nem licu pa so polzele solze. »Štiri hčere imam, zete, vnuke in zemljo. Do ženinne smrti sem do- bival invalidski dodatek, zdaj je davek prevelik. Zemljo bi dal državi. Dve hčerki sta poročeni v sosednji vasi, pa se ne brigata zame. Pokličite ju sem. Povesta naj, ali mi nameravata poma- gati ali ne.« Čez teden dni se je zgodba nada- ljevala. Izmed obeh vabljenih hčera je prišla samo ena. Samo nekaj metrov narazen stoji njune hiše. To, ki je prišla, je pripeljal mož s konjem. Očitno razburjena ni marala sestti. Uvodni razgovor je bil kratek in mučen. Stavec je nato pričel:

»Stari, ne daj zemlje!«

»Hčerka, star sem in onemogel. 69 jih imam, pa sem zgaran, revmatizem me je zvil, stradež mi je osušil obličje. Nihče ne vpraša, kako ži- vim. Zemlje ne morem jesti! Dal jo bom državi, pa bom preskrbljen, saj ne potrebujem veliko!« Spet so po starčevem licu tekale solze, od revma- tizma zviti prsti so jih lovili po licih, glas se je tresel.

»Kaj pa misliš, stari!« je planila hči. »Ne da- jaj zemlje, zemlja naj stoji! Občina naj ti da podporo, saj ti jo mora dati! Ne smejo te pu- stiti umreti od gladi in zime! Ne bodi najbolj neumen in ne dajaj zemlje prvi! Sin ti je padel v partizanih, oni te morajo zdaj oskrbeti!« Nato je odvrhrala skozi vrata, ne da bi »staremu« privoščila toplo besedo ali vsaj pogled.

»Zemlja naj stoji, ne dajaj zemlje, občina ti mora dati podporo!« je rekla hčerka, stavec pa je nekaj dni prej naštel: »Štiri hčerke imam, zete, vnuke in zemljo!« Bolje bi bilo, ko bi na- števal: »Zemljo imam, štiri hčerke, zete in vnu- ke.« Ostala mu je samo zemlja, vsi tisti, kate- rim jo je namenil, so pozabili nanj in mislijo samo na zemljo. Za očeta pa naj skrbi občina, »saj mora skrbeti!«

Takšna je njihova modrost. Modrost dveh hčera, ki živita v sosednji vasi, njun oče pa med- tem hira star, zapuščen in onemogel. Umazani kmečki pohlep po zemlji (trdno upamo, da so takšni primeri dandanes zelo redki) stareca ne bo redil, otroci pa so nanj pozabili. Toda odkod pogum za trditve: občina mora dati podporo!? Ob koncu pa še vprašanje: kaj pravijo k temu sovaščani iz Bojancev? Saj pada madež te zgod- be tudi nanje!

ALOJZ CVITKOVIČ

Za 10.000 din cenejši tranzistorji

Združena elektronska indu- strija EI iz Niša bo pocenila prenosne in namizne tranzis- torske radijske sprejemnike. Prenosni sprejemniki se bodo pocenili od 37.000 na 29.800 in od 36.000 na 31.000 din. Pri namiznih tranzistorjih gre za pocenitev od 41.000 na 28.000 dinarjev in 29.500 ter od 40.000 na 32.000 dinarjev. Pocenitev tranzistorjev je posledica in- tegracije elektronske indu- strije v Srbiji.

Naročite si Dolenjski list na domači naslov!

Letošnji družbeni načrt LR Slovenije nakazu- je družbenemu sek- torju kmetijske proizvodnje izredno odgovorne in pomem- bne naloge. Predvideno pove- čanje proizvodnje, ki znaša v primerjavi s preteklim le- tom približno 19 odst. oziro- ma z rodno normalnejšim le- tom 1961 nekaj več kot 7 odst., temelji namreč v celoti na družbeno organizirani pro- izvodnji, to je na proizvodnji v družbenih gospodarstvih in kooperaciji — upoštevajoč razvoj kmetijske proizvodnje v zadnjih dveh letih in po- vprečno ugodne vremenske razmere.

Podrobnejše razprave, zlasti v okviru gospodarskih zbornic, so pokazale, da ima- mo pogoje za predvideni po- rast kmetijske proizvodnje. Sodeč po dosedanjih in na- daljnjih možnih dinamiki pridobivanja novih obdelovalnih površin v družbenem sektor-

ju, bodo družbena gospodar- mladi organizirala proizvo- dno na približno 60.000 ha, do stva lahko do letošnje spo- konca leta pa bi lahko z na- kupom, zakupom, melioraci- jami in krčenjem pridobili še novih 15.000 ha obdelovalnih zemljišč, ki bi jih vključila v proizvodnjo prihodnje leto.

JAMSTVA ŽIVLJENSKE RAVNI

Tako bi družbena gospo- darstva razpolagala letos že s približno 12 odst. vseh obde- lovalnih površin v naši repu- blici. Z intenzivnim prizade- vanjem za uveljavljanje vseh možnih oblik proizvodnega sodelovanja pa bi bilo moč razširiti kooperacijsko proiz- vodnjo na približno 100.000 ha, tako da bi zajeli v dru- žbeno organizirani proizvodnji

skupno več kot 32 odst. vseh obdelovalnih površin v Slo- veniji.

Seveda pa bo povečanje proizvodnje na družbenih gos- podarstvih in v kooperaciji odvisno ne samo od obsega zemljišč, marveč tudi od na- predka tehnologije, učinkovi- te uporabe proizvajalnih sred-

stev, doslednega izvajanja agrotehničnih ukrepov, pove- čanje delovne storilnosti itd.

Vsekakor bodo morala letos naša družbena gospodarstva usmeriti svoja prizadevanja v modernizacijo in povečanje proizvodnje tistih kmetijskih pridelkov, pri katerih smo doslej opazili največje niha- nje ter motnje pri preskrbi

potrošnih središč. Zato se bo- do morala v poljedelski pro- izvodnji, ki naj bi se letos povečala za približno 29 odst. v primerjavi s preteklim le- tom usmeriti predvsem na pridelovanje krmnih rastlin kot osnove za povečano živi- norejsko proizvodnjo), kako- vostnih sort krompirja, vrt-

nin in ostalih pridelkov, ki so doslej najbolj vplivali na porast življenjskih stroškov.

Tako bo treba na primer v družbenem sektorju doseči le- tos proizvodnjo krompirja na najmanj 2000 ha, v koopa- rcijski proizvodnji pa vsaj na 1500 ha, če hočemo, da bomo odpravili dosedanje nihanje ter motnje v preskrbi potroš- nih središč s tem pridelkom.

Prav tako bo treba občut- no povečati proizvodnjo tistih vrtnin, ki jih lahko prideluje- mo intenzivno v bližini naših večjih potrošniških središč ali v izrazito ugodnih prideloval- nih področjih, tako da ne bo- mo več v tolikšni meri od- visni od uvoza iz oddaljenej- ših področij države.

Za ilustracijo naj navede- mo, da smo morali doslej uvažati iz drugih republik okrog 70 odst. zelenjave, in to ne le v kritičnem zimskem obdobju! Zato se bodo mo- rali sedanji in novi vrtnarski obrati v naši republici čim hitreje preusmeriti od dose- danje drobne in vsestranske proizvodnje na specializira- no, veliko proizvodnjo vrtnin, ki bo lahko spričo manjših prevoznih stroškov donosna in konkurenčna.

Seveda pa bo vprašanje pospeševanja te proizvodnje mogoče uspešno rešiti le s

tesnejšim sodelovanjem pre- delovalne industrije, oskrbo- valnih in trgovskih podjetij s proizvodnimi organizacijami, tako da bodo vsi skupaj no- sili breme rizika v proizvo- dnji, nastopali kot enakoprav- ni partnerji in skupno us- smerjali rast te veje kmetij- ske proizvodnje (soinvestira- nje, skupne pospeševalne službe, skupna transportna sredstva, skladišča, hladilne in predelovalne naprave itd.).

K uveljavljanju takšnega trajnega sodelovanja bodo vsekakor znatno prispevali ukrepi, ki so predloženi (ri- zični skladi, integracija pre- delovalne industrije in večjih kmetijskih gospodarstev itd.).

Tako usmerjena kmetijska proizvodnja bo omogočila razmeroma hitro stabilizacijo tržišča s kmetijskimi pridel- ki in s tem porast standarda naših delovnih ljudi, kot to predvideva letošnji družbeni načrt.

Še na račun slabo založenih novomeških trgovin

Tovariš urednik,

Mislím, da ste ustregli številnim potrošnikom, ko ste zadnje čase v vašem listu ponovno obravnavali vprašanje novomeških trgovin. Vse, kar ste napisali, držaj prav tako pa drži tudi to, kar ste navedli o užaljenosti nekaterih trgovcev, ki v vašem listu niso bili pohvaljeni. Ker se mi zdi problem važen, naj še jaz navedem nekaj primerov. Moj znanec je pred novim letom iskal po trgovinah lepilo OHO. Toda namesto tega je dobil posod le odgovor: »Nimamo. Nekje, kjer so hoteli biti postrežljivi, pa so pristavili: »Imeli smo ga, pa ga je zmanjkalo. Zdad pa ga ni več mogoče dobiti. Saj veste: uvoženo...«

Znanec si je mislil: seveda, pred novim letom je, in ljudje so pokupili vse od kraja! Bo pa po novem letu bolje. Toda pošteno se je zmotil. Minilo je novo leto, minila novoletna neizogibna inventura, minil prvi teden, drugi... Ko je ponovno vprašal po lepilu, je dobil spet stari odgovor: nimamo. — Slučaj je nanesel, da ga je službena pot prav tiste dni vodila v Ljubljano. In glej spaka! Kamorkoli je vstopil in kjerkoli je vprašal, posod so mu takoj postregli z zahtevanim blagom. Kako tudi ne, saj na ovitku razločno piše: »OHO — lepilo, proizvaja Balkan, Beograd.«

Zakaj potemtakem v Novem mestu tega uvoženega artikla ni?

Drug primer. Trije znanci so imeli te dni opravke v Ljubljani. Med potjo je pogovor nanesel na to in ono, pa tudi na to, kaj vse so jim domači zabičali, da morajo kupiti v Ljubljani, ker tega v Novem mestu ni. Proti je povedal: »Zena je za novo leto kupila sinčku smučič. Pozabila pa je hkrati kupiti tudi osem lesenih vijakov, s katerimi pritrđiš stremena. Obredel sem že vse trgovine, vse mogoče delavnice in obrtnike — brez uspeha. Če mi tudi v Ljubljani sreča ne bo bolj naklonjena, ne vem, kako se bo otrok smučal, vem samo, da se bo došedanje veselje nad darilom spremenilo v razočaranje in žalost...«

Drugi je dodal: »Rad bi kupil puh za pernico. V Novem mestu ga je težko dobiti, pa tudi precej dražji je, kadar ga imajo. Poskusil bom srečo v Ljubljani!«

In tretji: »Ze več kot en mesec sprašujem v knjigarni po Slovenskem dramskem leksikonu. Prvi del imam, lani pa je izšel še drugi in ne bi rad videl, da mi delo ostane v domači zbirki okrajano. Zdad sem se odločil, da ga kupim v Ljubljani, če ga še imajo.« Zvečer so se vsi trije »Ljubljančani« scšli pred avtobusno postajo. Prvi je bil zadovoljnega obraza, čeprav je bil otovorjen z dvema precejšnjima zavilkoma puha. Drugi je srečno tiščal pod pazduho zaželeno knjigo. Tretji pa se je namuznil:

Prepričan sem, da sem med nami vsemi kupil najmanj, kljub temu pa sem mogoče najbolj zadovoljen, vsaj če sem dobil! V Sloveniji športu so jih imeli kot »škarta«, za »sakega sem plačal kovača. Ko pa sem potem slučajno šel še mimo železnice, sem stopil tudi tja. Tam pa sem dobil vijake celo po dva dinarja in pol.«

Naj končam, tovariš urednik, z dvema vprašanjema: Prvo: Ali je našim trgovinam res vseeno, če ljudje kupujejo lepilo, knjige, puh, sadje, magnetofone (v Ljubljani so za več jurjev cenejši!) in drugo v Zagrebu, Ljubljani in drugod ter puščajo dobicek tam, namesto da bi ga puščali v domačih trgovinah?

Drugo: Ali naše trgovine ne znajo ali ne marajo prislutniti željam potrošnikov, ne znajo ali ne marajo uravnati svojih zalog v skladu z ljudskimi potrebami?

Ne rečem, da so vse trgovine take, toda kolikor jih je, jih je — preveč.

POTROŠNIK

Če je mraz na železnici...

Tovariš urednik!

Mislím, da železniškemu osebju ne bosta v čast dožodka, ki ju nameravam opisati.

Prejšnji teden smo v Birični vasi čakali vlak, ki pelje proti Novemu mestu. Ker so bili vagoni drugega razreda že polni, se je 16 potnikov zrinilo na hodnik prvorazrednega vagona, ki je bil prazen in zelo mrzel. Ko je prišel sprevodnik, je bil strašno razburjen, češ kaj tam delajo, ko imajo vozovnice za drugi razred. Nato je neki potnici vzel mesečno karto (samo njej! zakaj?). Marsikdo med nami je še imel mesečno vozovnico, zato ni prav, da je vzel karto samo eni osebi. Vendar kaj je bilo tega treba, saj je bil vagon prazen, bilo pa je tudi hladneje kot v drugih drugorazrednih vagonih, kjer je bilo polno ljudi.

19. januarja smo v Birični vasi spet čakali vlak. Ko so javili, da ima zamudo, smo napisali službujočega uslužbenca na postaji, če bi preko postaje v Kandiji obvestil tovarno zdravnika »Krkca« v Novem mestu, da bi poslal tovornjak. Ker se s tem vlakom vozi v Novo mesto okrog 10 ljudi, ki delajo v »Krkcu« razen tega pa je bilo še več drugih potnikov. Ki se jim je mudilo, bi bil tovornjak zelo dobrodošel. Verjetno delavci in ostali tudi ne bi zamudili službe. Če bi službujoči v pisarni železniške postaje v Kandiji takoj ustregel in poklical »Krkca«. Preden je to storil, se je pošteno, a neupravičeno razburjal. — Kdo pa je bil kriv, da je imel vlak tako zamudo? V Novo mesto je namesto ob 7.40 prišel šele ob 9.50. In kdo bo vsem, ki so potovali s tem vlakom, nadoknadil zamujeno?

ZDRAVKO JEZ
Novo mesto

Prosimo za pojasnilo

Tovariš urednik!

V Podbočju imamo že več let cestno razsvetljavo, žal pa gorijo le tri srebrno-zelene svetilke, ostalih pet navadnih ob cestliču vzdolž potočne struge pa vidimo le podnevi, pronači so črne kot noč!

Ze skoraj mesec dni nobena od teh petih luči ne gori. Zarnice so pregorele in nihče se ne zmeni, da bi jih nadomestil. Do zdad je za to skrbelo SZDL, zdi pa se nam, da to ni naloga te organizacije. Monter podjetja »Ele-tro Videm-Krško« je izjavil, da to podjetje oskrbuje le srebrno-zelene svetilke. Kaj pa je z ostalimi?

Ali bi lahko dobili pojasnilo, kdo je odgovoren za druge, navadne svetilke, da bi služile svojemu namenu?

FRANC PISANSKI,
Podbočje 55

RAZGOVOR O USTAVI

Pozvonil sem. Odprlo mi je dekletce. Najbrž je pričakovalo koga drugega, kajti ko me je zagledalo, me je premerilo s kritičnim pogledom. Njene očke so nezaupljivo zrle vame.

»Ali je očka doma?« sem vprašal.

Odkimalo je. Toda prav takrat se je pojavil očka in se očistil snega.

Povedal sem mu, da se grem anketarja in da bi mu rad zastavil nekaj vprašanj o ustavi.

»Kako pa, da ste prišli ravno k meni?« me je vprašal. Priznal sem mu, da ne vem, kako se piše in da imena, tudi če bi vedel zanj, ne bi objavil Tega, če na kakšno vprašanje ne bo odgovoril ali pa le na pol, res ne gre obšati na velik zvon.

Njegov nasmeh je bil spodbuden. Povabil me je v kuhinjo in že čez čas se je med nama razpletel zanimiv dvogovor: jaz sem vpraševal, on je odgovarjal.

»Kje ste dobili največ informacij o predosnutku nove ustave?«

se je glasilo prvo vprašanje. »Redno prebiram Dolenjski list. Prebral sem tudi ustavno prilogo. Vsega resda nisem razumel, ker pač nisem pravnik, a glavne stvari so mi bile jasne...«

»Ali ste obiskovali tudi predavanja?«

»Da, bil sem na vseh sestankih sindikalne podružnice, kjer smo obravnavali ustavo.«

»Ali menite, da je osnutek nove ustave naprednejši od prejšnjih ustav?« sem naprej vprašal.

»Ne vem, kakšne so bile prejšnje ustave, toda ta gore prvi res predvsem o človeku.«

»Kakšno ime predvideva osnutek za FLRJ?« se je glasilo naslednje vprašanje.

Mož ni bil v zadregi. Brž je odgovoril: »Socialistična.«

Hotel sem, da pove polno ime. On pa mi je začel praviti, da se republika, kjer upravljajo tovarne delavci, sme upravičeno imenovati socialistična. Bilo mi je žal, ker sem dlakocepil z dodatnim vprašanjem. Nato sem ga vprašal:

»Kdo je dal ob sprejemanju predosnutka v Zvezni ljudski skupščini obsežno obrazložitev?«

»Ali mislite, da kdo tega ne ve? I, tovariš Kardelj vendar...«

»Kaj obsega pojem delovne organizacije?«

Pri tem vprašanju se je zataknilo. Sobesednik je meril z odgovorom na nekakšne skupnosti ljudi, ki opravljajo koristno delo. Ko je videl, da bi rad določnejši odgovor, je rekel, da je to novo ime za gospodarsko organizacijo. V svojo beležnico sem zapisal: nepravilen odgovor.

»Kako se po osnutku imenujejo pravila, ki urejajo notranje delovanje in odnose v gospodarski organizaciji?«

»Statut, kajne?« mi je vrnil vprašanje.

»Kdo po osnutku voli predsednika republike?«

»Tovariš Tito bo naš predsednik do smrti. In prav je tako!«

»To že, toda nekdo ga mora izvoliti.«

»Tovariš Tito nikoli ne pozabi, da je iz ljudstva, zato mu zaupamo.«

»Kdo lahko sprejme novo ustavo?«

»Skupščina.«

»Ali je sistem volitev po osnutku spremenjen?«

»Volitve v občinsko skupščino bodo neposredne, naprej pa posredne.«

»Se vam zdi, da je tak način volitev v primerjavi s sedanjim bolj ali manj demokratičen?«

»Vse je odvisno od volivcev, če res dobro preudarijo, koga izberejo...«

»Ali je načelo rotacije družbeno koristno?«

»Jaz pravim temu kolobarjenje, da se je zasmejal. »Prav je, da je prišlo do tega.«

»Kaj menite, ali se ho to načelo v celoti uveljavilo?«

»Morda ne takoj v začetku.«

»Zakaj tako mislite?«

»Vsak začetek je težak.«

»Ali je vprašanje odgovornosti posameznika, organizacij in organov v osnutku rešeno bolj ali slabše?«

»Bolj bi bilo treba poudariti odgovornost poslancev do volivcev. Poslanec bi jim moral redno poročati o svojem delu.«

Sledilo je vprašanje: »Ali nad katerimi sredstvi ne bi kazalo omejevati privatne lastnine?«

»Privatna obrt naj le še ostane, samo treba je preprečiti izžemanje potrošnikov.«

»Ali je v osnutku dovolj velik poudarek na zakonitosti in ustavnosti?«

Pri tem vprašanju sva se morala ustaviti. Moral sem mu podrobno pojasniti, kaj prazaprav hočem. Ko me je razumel, je odvrnil:

»So posamezniki, ki jim pri-tekajo dohodki iz nepojasnjenih, skrivnostnih virov. Najprej zraste dvostanovanjska hiša, potem se pojavi na dvorišču še avto, na strehi televizijska antena, pogostne gostije in tako naprej. Veste, to je težko razumeti. Dohodek je povprečen, kredita nobenega... Od kod denar? Taki primeri se ne bi smeli izmuzniti družbenemu nadzorstvu!«

»Katera izmed pravic, ki jih ima po predosnutku človek in občan, se vam zdi najpomembnejša?«

»Pravica do samoupravljanja.«

»Kdo po vašem mišljenju v gospodarskih organizacijah najpogosteje odloča o najpomembnejših zadevah?«

»Delavski svet. Ponekod samo z dviganjem rok, v mnogih podjetjih pa zares...«

Anketiranec sem se zahvalil za sodelovanje. Povedal sem mu, da bo najin pogovor, natančno tak, kakršen je bil, objavljen v časniku.

J. B.

PRIPOMBA UREDNIŠTVA: anketiranec ni odgovoril na vsa vprašanja, na nekatera pa le delno. Ali bi mu bil kdo izmed bralecev pripravil pomoč? Bi morda kdo drugače odgovorjal na vprašanja?

- POIZKUSITE! Za sodelovanje v tej svojevrstni anketi bomo pripravili nekaj koristnih nagrad, dva najboljša od romana najizvirnejša odgovora pa bomo še posebej nagradili z nagradama po 10.000 in 5.000 dinarjev! Odgovore na vprašanja (ali pa samo odgovor na posamezno vprašanje iz zgornje ankete) nam pošljite vsaj do 5. februarja 1963 na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, NOVO MESTO, p. p. 33. V spodnji levi kot ovitka napišite: ANKETA.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Polde Svalj, Stane Grubar, Franc Verbič, Tončka Pušenjak, Ivanka Zagorc, Ciril Selak, Ana Lipar, Ivanka Luštek, Marjan Jerle, Danijel Vrhovnik, Marija Bregar, Malči Gorenc, Marija Luzar, Ivanka Zupančič, Jožefa Primc, Anica Kovačič, Marija Martičič, Rajko Kozole, člani kolektiva IEV Sentjerneja; Alojz Škrbec, upokojenec iz Sentjerneja; Marija Pirnar, gospodinja iz Prekope; Alojzija Škrbec, gospodinja iz Sentjerneja; Marija Gregorčič, krojaška pomočnica iz Sentjerneja; Terezija Švalj, šivilja iz Sentjerneja; Martin Grubar iz Komunalnega podjetja Novo mesto; Jože Kirn, Franc Bratkovič, Julij Kambič, člani kolektiva KZ Novo mesto, in Ana Jamnik iz podjetja IEV Sentjerneja.

Odgovor črnogledu v PERSPEKTIVAH

Kar precej časa smo Suho-kranjski potrebovali, da smo doumeli ves nesmisel članka, ki ga je M. R. objavil v mesečniku za kulturo in družbeno vprašanja »Perspektive« pod naslovom »O strahotah našega molka« in z njegovo filozofsko vsebino izlil na Suho krajino in njene prebivalce toliko neresnice in krokodiljih solza.

Mimoidoči turist, ki se je, kot sam pravi, prizibal v lagodnem snu v Suho krajino, je tu začel gledati na svet in pojave okoli sebe z lastnimi očmi — po resnici povedano z očmi slepca, ki v prividih tava po zbombardiranem mestu in išče oporo za lastno gledanje na svet in pojave okoli sebe v grozi in strahu nad »praznimi« gospodarskim in družbeno-političnim življenjem v Suhi krajini in njeni »metropoli«.

V takem deliriju je M. R. hotel javnosti vsiliti potvrdjeno resnico o obupnem eksistenčnem problemu Suhe krajine. V tej

svoji nerazsodnosti je prezrl, da so delovni ljudje in delovna inteligenca združeni v zavestni politični sili ob pomoči organov oblasti in kratkih povojnih letih krepko utrlj pot napredku in pri tem izvajali že pomembne zmage nad zaostalostjo, podedovano iz prejšnjih časov.

Povrnimo se v leto 1945! V Suhi krajini je bilo 70 odstotkov gospodarskih poslopij in hiš porušenih, od 55 naselij sta bili le dve elektrificirani, porušenih je bila večina šolskih poslopij, gospodarskih organizacij takorekoč ni bilo. In danes? Gospodarska poslopija in hiše so obnovljene, v petdesetih vseh sveti elektrika in igra radio. Obnovljene so šole, od teh ena popolnoma na novo zgrajena. Stiri vasi so dobile vodovod, v Žužemberku je obnovljen telovadni dom in urejena kino dvorana s sodobno cinemascope aparaturo. Suho-kranjske gospodarske organizacije in kranjska podružnica »Iskra« zaposlu-

jejo preko 250 ljudi. Na Dvoru imajo prosvetno dvorano. V Žužemberku in na Dvoru je organizacija SZDL uredila klubske prostore in že pred leti nabavila televizorje. V obeh krajih imajo tudi knjižnice, prosvetno društvo z igralsko družino in godbeno sekcijo. Pri krajevnih organizacijah SZDL deluje še več sekcij.

Prebivalci Suhe krajine razpravljajo o delovnih programih krajev na zborih volivcev, na krajevnih konferencah SZDL in na sestankih družbeno-političnih organizacij. Tako so se pred dvema letoma v Žužemberku pogovorili o ureditvi kraja ob 20-letnici ljudske revolucije; takrat je dobil žužemberški trg videz urejenosti in čistoče in tak je v glavnem ostal tudi do danes. Na trgu skoraj ni hiše, ki ne bi bila na novo prebeljena. Edina ruševina ob robu trga je bivši hlev, ki tjakaj seveda res ne spada. Vsi trije stolpi zgodovinskega gradu, ki gledajo na trg,

so do neke mere restavrirani in čakajo še strehe, za kar je material v glavnem že pripravljen. Če bi se bil M. R. zanimal, bi lahko zvedel, da si ObLO Novo mesto letos prizadeva zagotoviti sredstva za nadaljnja obnovitvena dela na gradu.

Za ruševine bivše farne cerkve, župnišča in kaplanije na Zafari smo se volilci Žužemberka na lanskem novembrskem zboru volivcev odločili, da jih je treba odpraviti. Te ruševine postajajo namreč nevarne za mimoidoče in za prebivalce pod Zafaro. Govorice glede obnove cerkve in župnišča na Zafari so padle v vodo, ker bi to močno žalilo spomin na številne zverinsko zaklane žrtve Žužemberka in okolice, katerih usodo so krojili v tel zloglasni belogardištni nostaianki. Številni davkoplačevalci Suhe krajine tudi niso še pozabili dodatnih davkov, ki ih je profiliraleka oblast predpisala kot prispevek za gradnjo tega razkošnega župnišča in kaplanije! Prav tako se ni pozabljena nrotilludska vloga hranilnice in posojilnice na Zafari.

Zgodba o paradižniku, zimi, trgovini in še o čem...

Iščemo rdeči sadež — paradižnik. V novo-meški zelenjavni trgovini ga ni, čeprav zori sredi zime, pri 20 stopinjah pod ničlo, v čateškem rastlinjaku pri Brežicah. Po 300 do 320 dinarjev kilogram ga plačujejo tam trgovci od drugod. Paradižnik, rdeč, vabljev sadež in poln vitaminov. Za bolnike, za tiste, ki si žele vitaminov, pa tudi za sladokusce ni predrag. Dva ali trije plodovi te prijetno osvežijo. Tistih nekaj kovačev za četrtil kilograma, kolikor ga je dovolj za posladek družini, bi žrtvoval marsikdo. Toda paradižnika ni. Poizvedovali smo, zakaj ga ni.

● Vrtnarja na toplo vodo

»Kmetijska zadruga Brežice namerava graditi pri Čateških Toplicah velik vrtnarski obrat s toplimi gredami, ki jih bo ogrevala termalna voda čateških vrelic. Objekt bo precejšen, saj je zadruga zaprosila za 114 milijonov dinarjev posojila. Načrte že pripravljajo, več o tem pa bomo še pisali.«

Tako smo 9. marca v 10. številki Dolenjskega lista objavili naše bralce o gradnji rastlinjaka pri Čatežu, pozneje pa smo o tem še večkrat poročali.

● Kam je šlo prvih 5 tisoč rdečih sadežev?

Rastlinjak so v poznem poletju lani dogradili. Po ceveh je pritekala topla voda in ogrevala prostore. Ozelenela je površina na 1 hektaru površin. Paradižnikove sadike so, pripete bo pokončne vrvice, rasle, zacvetele in že so se začeli kazati prvi plodovi. Najprej drobni, belkasto zeleni, nato vedno večji, konec novembra pa so že začeli rdeči. Malo pred dnevom republike so v rastlinjaku začeli s prvim obiranjem.

Kupci so prihajali po paradižnik. (Naj omenimo, da o brat, žal, nima lastnega prevoznega sredstva, čeprav bi jim »Kombi« IMV zelo odlegel.) V Zagreb so ga odpeljali več kot 2 tisoč kilogramov. Do 15. januarja so prišli ponj že 21-krat. V Ljubljani so ga pojedli 1746 kilogramov; prišli so ponj 5-krat. Okoli 500 kilogramov so ga porabila gostišča na našem področju, da celo v Zdravilišče Gozd-Mar-

tuljek in v hotel »Erika« v Kranjski gori so ga odpeljali nekaj manj kot 100 kilogramov.

Najmanj paradižnika je potrošniku nudila trgovina. Splošno trgovsko podjetje v Sevnici ga je prodalo 112 kilogramov, v Brežicah so ga prodali 65 kilogramov, novo-

Obrani paradižnik v rastlinjaku je že stehlan in naložen v gajbice, čaka na odpremo. Obirajo vsak teden enkrat. Ponovno se nam vsiljuje vprašanje: zakaj vse doslej ni našel poti v naše mesto?

meška trgovina pa je v dneh okoli 20. decembra lani prodala 59 kilogramov čateškega paradižnika. Nato ga ni bilo več.

● Kaj menijo gospodinje?

— Pomislite! Konec decembra zvem, da prodajajo sveže paradižnik! Punčko sem imela doma bolno. Stekla sem v trgovino, pa ga je že zmanjkalo. Kako prav bi prišel bolnemu otroku! Vprašala sem že večkrat, odgovor pa je vedno enak: »Ni ga! Mogoče bo še kaj!« — Tako nam je povedala prva. In druga?

— Paradižnik! Se vprašate, če ga maramo! Saj je poln vitaminov! Več je vreden kot vsak južni sadež! Osveži, poživljuje in niti ni predrag! Pol kilograma ga imam dovolj; enkrat na teden bi si ga privoščila, ko bi le bil... Kako dober je bil v decembru, ko so ga imeli!

Prisluhnili smo pogovoru na cesti in slišali:

»Jedeta! Ali veste, da imate paradižnik? Zdaj, pozimi!

zrasel, v topli vodi, pravi jo...«

Nič več ni treba dodati temu pogovoru. Raje bomo pri trdili dvema gospodinjam, ki sta paradižnik pravilno ocenili.

● »Naročili smo, pa ga ni...«

V pisarni samopostrežne trgovine »Sadje-zelenjava« v Novem mestu so mislili, da smo prišli zaradi limon. Da so njihove cehejške, pa tudi boljše kot ljubljanske, so nam dokazovali. Po Novem mestu se namreč širijo govorice — tako so nam povedali — da so pri nas limone slabše in dražje kot v Ljubljani.

— Kaj pa paradižnik? — smo vprašali.

— O, imeli smo ga, v decembru!

— Zakaj pa ga odtlej ni več, čeprav ljudje povorašujejo po njem? —

— Pogovor se je tu maice zataknil.

— Naročili smo ga 200 kilogramov, pa ga niso poslali!

— Imate »Kombi«? Zakaj ne greste sami ponj? —

Tu se je pogovor še bolj zataknil. Naročeni telefonski pogovor z rastlinjakom v Čatežu, ki je rešil zadrego, je stekel čez pol minute. Istega dne popoldne je odpeljal »Kombi« po 150 kilogramov paradižnika in 50 kilogramov solate »pitrice« v Čatež. Upamo, da bo odvslej redno odhajal po oboje.

● Čemu je trgovina brez paradižnika?

V imenu več kot 7 tisoč potrošnikov iz Novega mesta smo vprašali, zakaj ni paradižnika. Pokazalo se je, da je kriva trgovina! Vse kaže, da bo našemu potrošniku paradižnik odslej dosegljiv.

Rastlinjak v Čatežu je bil zgrajen s 162 milijoni dinarjev družbenih sredstev, predvsem za potrebe našega po-

Tako raste v teh mrzlih zimskih dneh paradižnik v čateškem rastlinjaku. Prepričajte se sami, da ga ne »delajo v topli vodi«, kot govorijo nekatere lahkoverne novomeške gospodinje. Stebla so prav takšna, kot jih ima paradižnik, ki ga gojimo sami, le malce močnejša so, listje je prav tako zeleno, sadež pa rdeč in sočen. Na nekaterih sadikah zraste tudi po 30 in več sadov. Naš posnetek je bil narejen 16. januarja dopoldne, ko je bilo na prostem 20 stopinj pod ničlo! Levo zadaj: ogrevalne cevi za vročo vodo.

dročja. Kot smo ugotovili, pa smo pri nas od prvega prideka porabili manj kot 10 odstotkov. Odgovor »Naročili smo, pa ga ni« ne more biti opravičilo. Ob neposrednem telefonskem pogovoru (žal se na to trgovalci sami niso spomnili) z rastlinjakom se je malo prej navedeni izgovor razblinil. Na žalost se v naši trgovini vse prepogostokrat srečujemo z izgovori. Name-

sto trditve: »Naš trg takšno blago odklanja! To ni za našega potrošnika! To pri nas ne bo šlo! Nimamo! Zmanjkalo je!« ter podobnih »izgovorov« nam dajte blago! Proizvodnja ga nudi v zadostni meri. Če je redko, boljše in izvenzezonsko, je dražje, to razumemo, ne moremo in nečemo pa razumeti odgovora: »Nimamo!«

MILOŠ JAKOPEČ

Moj sin - papirničar?

Kadar vzamemo v roke list papirja, le redkokdaj pomislimo, da je vse to moral nekdo izdelati. Pri tem je pač potreboval delovna sredstva, čas in strokovno sposobnost, ki si jo je pridobil v teku let s prakso in študijem. Da bi bilo to lažje razumljivo, napravimo kratek izlet v Tovarno celuloze in papirja Vevča-Medvode.

Ze sam kraj je prikopen. Leži komaj 8 km od Ljubljane, pod obronki gričev, ob reki Ljubljanici. Prijazna okolica tovarne z letnim plavalnim bazenom tudi delavcu, ki je opravljal svojo delovno dolžnost, mladina pa se zlasti poleti rada zadržuje v bazenu.

Pa stopimo v tovarno! Ogromen prostor, ki je založen tudi s preko 3000 kub. m. lesa, služi kot skladišče te osnovne surovine. Čeprav je tovarna stara, že ob vstopu vidimo, da vlada v njeni notranjosti red. Lepo zložen les odraža v posebnem odseku, kjer ga očistijo in trusijo v enega izmed osnovnih polizdelkov — lesovino. Z mletjem predelujejo star papir in ga potem dodajajo ostalim surovinam. V posebnih prostorih skladiščijo kaolin, galun, kiej in ostale dodatke k surovinam za papir, ki jih v posebnih kadeh pripravljajo, da so sposobne za mešanje s papirno snovjo.

Najbolj nas zanima, seveda, samo izdelovanje papirja. Na starejših strojih meljejo papirno snov v posebnih mlinih. Snov je kot kaša, ki se jo »zabelili« z dodatki in zmešali z vodo. Tako pripravljena lesna in celulozna vlakna črpajo na papirne stroje. To so vam

stroji! Posebno novi stroj, ki so ga vgradili komaj pred dvema letoma. Dolgi so do 80 m. Nanje priteka papirna snov, ki se je pripravila v omenjenih ali drugih mlinih napravah. Čista snov priteka na sito, kjer veda edeka, papirno maso pa stroji stiskajo v širok trak, ki se suši, ko teče prek kovinskih valjev, grelih s paro. Na koncu se papir navija v zvitek, težke do 1500 kg.

Končno obdelajo še površino papirja, ga zrežejo v formate, ki jih zahteva naročnik, in zavijejo ter odpeljejo.

Pri strojih ne opazimo mnogo ljudi. Posebno moderni stroji so tako avtomatizirani, da ljudje okoli njih v glavnem le pazijo na potek proizvodnje in avtomatično regulirajo naprave. Pri tem ni potreben fizični napor, pač pa precejšnje strokovno znanje.

Po nekaj letih dosežejo delavci visoko kvalifikacijo, pa tudi osebni dohodki dostikrat presegajo za služke v ostalih poklicih. Tudi za poslenost papirničarja je vsestranska. V glavnem seveda izdeluje papir, kot tak pa je zaselen tudi v kartonažnih obratih, v obratih ostale papirne konfekcije, v tiskarnah itd.

Delovni kolektiv tovarne papirja v Vevčah bo letos slavil 120-letnico obstoja. Uvrstil se je med naša izvorna podjetja. Čeprav spada po kvaliteti izdelkov še vedno med prve tovrstne jugoslovanske proizvajalce, bo moral kvaliteto še izboljšati, da bo lahko konkuriral na mednarodnem in domačem trgu.

● S tem v zvezi v tovarni skrbno za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje kadrov. Vedno bolj opuščajo nekdanje načine poučevanja s pomočjo dolgoletne prakse na delovnem mestu ● brez splošne in strokovne teoretne podlage. V izobraževalnem centru prirejajo seminarje ● in tečaje, kader pa pošiljajo ● razne šole, za katere krijejo stroške izobraževanja.

V prihodnjih štirih letih bodo morali pridobiti vsaj 50-70 sposobnih poklicnih papirničarjev. V ta namen bodo sprejemali moško mladino in jo šolali na 3-letni šoli pri Solskem centru tiska in papirja v Mostah. Učenci na tej šoli ob vpisu dokažejo, da so napravili osemletko, potem pa se učijo zlasti tehničnih predmetov: tu se usposablja za upravljanje s stro-

ji, spoznavajo osnove elektrotehnike, glavna pa je seveda tehnologija papirja, katere obrtovanje je osnovni pogoj. Ta šola je do sedaj dala še celo vrsto sposobnih strokovnjakov, ki so bili ob naglem razvoju papirne industrije pri nas potrebni. Poudarek pri pouku je tudi na praktičnem delu v proizvodnji. To delo se v glavnem odvija v obeh obratih podjetja, učenci pa si med študijem ogledajo tudi ostale slovenske tovarne papirja. Za šolanje sprejema tovarna mladeniče z osemletko, jim daje delovne obleke, plača stanovanja v dijaškem domu in stroške šolanja. Nekaj dijakov se je po opravljeni šoli vpisalo tudi na papirniški oddelek srednje tehnične šole, odkoder smo že dobili prav dobre mojstre in vodje oddelkov. Od tu pa je možen vpis tudi na naravoslovno fakulteto — oddelek za papir.

Seveda pa pri vpisu preverijo, če imajo dijaki res trden namen postati dobri strokovnjaki. S. R.

Trebneje je dobilo matično knjižnico

V trebanjski občini je veliko knjižnic, s katerimi upravljajo krajevna prosvetna društva. Ker društva niso imela sredstev za nabavo novih knjig in često tudi ne posebnih prostorov za knjižnice, se knjižničarstvo ni moglo razviti tako, kot določajo predpisi o knjižnicah. Da bi imeli v občini vsaj eno primerno knjižnico, je ObLO Trebnje na eni izmed zadnjih sej izdal odlok o ustanovitvi knjižnice v Trebnjem ter ji dal pristojnost osrednje ali matične knjižnice. Knjižnica je dobila prostore v prosvetnem domu. S predvideno preureditvijo domskih prostorov bi knjižnica dobila ustrezno mesto. Za ureditev knjižnice in povečanje knjižnega fonda bi potrebovali 1,5 milijona dinarjev.

Razumljivo je, da se volivci zato pač niso navdušili za obnovo cerkve in župnišča in prav so povedali, ko so rekli, da sta cerkev in župnišče na Zafari oskrunjena. Cerkev sv. Roka je povsem primerna za opravljanje rednih verskih obredov, ki jih ljudje nemoteno obiskujejo.

In dalje: na zboru volivcev je bilo predlagano, naj se material od ruševin na Zafari porabi za dozidavo osemletne šole v Žužemberku, vendar se s tem župni upravitelj ni strinjal. O ruševinah bivše papirnice ni vredno razpravljati, ker so že zdavnaj obsojene na odstranitev.

K tarnanju M. R. o brezperspektivnosti suhokranjskega kmetijstva in o slabem informiranju zdruge glede želja potrošnikov in trga in glede proizvodnje vzbujamo, da ima žužemberška zadruga stike z vsemi kmetijskimi proizvajalci na svojem področju in odkupi vse viške kmetijskih pridelkov in živine. V letu 1961 je odkup znašal okoli 190 milijonov dinarjev. Kooperacijska proizvodnja in pogodbeno obiranje sta na tem področju

povečala dohodke iz kmetijstva za 36 milijonov din. M. R. jeva zgodbica o zelju je izmišljena. Zadruga bi namreč lahko prodala kupcem še enkrat več zelja, če bi ga pri kmetih lahko dobila!

In tisto o toči, zaradi česar se suhokranjski kmetje (po pripovedovanju M. R.) niso hoteli raziti s trga! Toča je res padla, toda ne dan pred tem, ko je bil M. R. v Žužemberku in tudi kmetovalci iz Žvirč in Prevol niso drugi dan prišli v Žužemberk, ker imajo predalet. Tudi davčni izterjevalec in miličnik se naslednjega dne po toči nista pojavila pri oškodovancih, zato »junaka s sekira«, ki ga omenja M. R., ni bilo! Res je le, da je ObLO Novo mesto v prizadete kraje po toči poslalo komisijo z nalogo, da ugotovi pogoje za zmanjšanje davkov.

Mlado dekle iz podružnice »Iskra«, članice ZKS, ni avgusta 1962 prišla od maše (kot to navaja M. R.), temveč je to storila že leta 1961 in je zato prejela tudi partijsko kazen, ki je nanjo vzrojno vplivala. Sama je mnenja, da

Kje ste še slišali kaj takega? Veste, pravijo, da ni nič dober, da nima ne prave »farme« ne okusa! Saj ne more biti drugače, brez sonca je

ne potrebuje zagovornika za spodrsilaj, ker lahko najde vzor v prekaljenih komunistih, ki jih tudi v Suhi krajini ne manjka.

Se o mesnici, frizerju »za dame in gospode« in o gostilni. Tudi to potrebuje v Suhi krajini. Potrošnja mesa se je v zadnjih štirih letih za šestkrat povečala, suhokranjska dekleta pa imajo denar in smisel za sodobne frizure. Gostilna ima ne samo domače, temveč dostikrat tudi tuje goste.

Da bi M. R. dobil jasnejše lastno gledanje na svet in pojave okoli sebe in da bi boljše spoznal suhokranjski eksistenčni problem, ga vabijo družbeno-politične organizacije na razgovor v Žužemberk. Če se bo temu odzval, bo lahko uvidel, da bi moral biti naslov njegovega članka morda takle: »O strahotah potvorenih resnic in superpersmistični oceni gospodarskega in družbeno-političnega življenja v Suhi krajini in Žužemberku«, ne pa »O strahotah našega molka«.

Zastopniki družbeno-političnih organizacij Suhe krajine

Mladi gostinci v tečaju novomeškega Zavoda za napredek gostinstva in gospodinjstva

Kmetijski strojniki se pripravljajo

O dejavnosti društev kmetijskih strojnikov na našem področju smo že poročali. Omenili smo tudi, da je predvsem steklo delo v občinskih središčih, ki so začela prirejati seminarje, tekmovanja in izlete. Z ukinitvijo novomeškega okraja bi morala prestatiti tudi povezava v okviru kmetijske strojne komisije pri okrajnem odboru Ljudske tehnike Novo mesto, ker pa je bila ta komisija ena najbolj delavnih v Sloveniji, je kmetijska strojna komisija pri glavnem odboru LP LRS na seji dovolila, da ostanejo društva v taki povezavi še naprej. Zveza sedmih občinskih društev kmetijskih strojnikov (na Dolenjskem, v Posavju in Beli krajini) bo imela svoj sedež še nadalje v Novem mestu.

Društva so že sredi priprav na občne zbornice, ki bodo v februarju. Menijo, da bi se morali v ta društva v večjem številu vključiti tudi kmetijski strokovnjaki, člani društev inženirjev in tehnikov in ostali. Od teh pričakujejo pomoč pri delu in izpolnjevanju nalog. Prav tako pričakujejo, da jim bo s sredstvi pomagal sklad za kmetijstvo pri vseh ObLO.

Člani društev kmetijskih strojnikov se bodo v zimskem času izobraževali. Organizirali bodo seminarje — za občini Novo mesto in

Trebnje enega, za Belo krajino enega, enega pa za posavske predele. Hkrati se bodo pripravili na občinska tekmovanja v oranju s traktorjem, košnji in spoznavanju strojev. Na podlagi teh tekmovanj bodo izbrali dve ekipi, ki se bosta udeležili republikanskega tekmovanja traktoristov v Kočevju.

trm-

»Ponosna odhajam na VII. kongres jugoslovanske mladine!«

Danes ko beremo ta sestavek, delegatka ANICA VOVK IZ SEVNICE že prisostvuje VII. kongresu LMJ. 21-letno mladinko, knjigovodkinjo v konfekciji »Lisca«, smo obiskali v soboto. Anica Vovk ni samo vzorna uslužbenka, temveč je tudi tajnica sindikalne podružnice »Lisce«, občinske zveze za telesno vzgojo in blagajničarka občinskega komiteja LMS. Za delegatko je bila izvoljena na občinski mladinski konferenci zaradi vestnega in vztrajnega dela v mladinski organizaciji. O sebi, o uspehih in problemih sevniske mladine je povedala tole:

»Sprva niti nisem mogla verjeti, da so me predlagali in izvolili za delegatko na kongres mladine. Vesela sem, ker so mi zaupali to odgovorno nalogo. Še pred odhodom na kongres želim poudariti pomembno vlogo, ki jo ima mladina danes v našem družbenem življenju. Mislim, da mladina še ni dovolj razumela smernic zadnjega kongresa LMS. V bodoče bo treba poživiti ideološko delo mladine. Prepričana sem, da se bo mladina potem bolj zavedala vloge v življenju naše skupnosti. Res pa je tudi, da se dogajajo konkretni primeri, da odhaja mladina iz podjetja in nihče ne ugotavlja dejanskih razlogov odhoda. Iz izkušnje vem, da so v glavnem razlogi odhoda mladine objektivni. Veliko mladih nima stanovanj ali pa plačujejo sobe tudi do 5000 dinarjev mesečno. To pa nedvomno vpliva na njihov življenjski standard. Prav tako je problem pomanjkanje društvenih prostorov. V Sevnici bi moral biti društveni klub, a ga nimamo.

Lahko pa trdimo, da je mladina delavna. Kar 32 mladincev je lani dokončalo mladinsko politično šolo. Na predlog CK LMS je občinski komitej mladine zaradi tega dobil od maršala Tita vsa njegova izbrana dela. Mladina je tudi uspešno tekmovala v počastitev Dneva mladosti. Na zvezni delovni akciji je lani sodelovalo iz naše občine 8 mladincev, na republiški pa 4. Na raznih lokalnih akcijah v okviru komune je mladina naredila 1500 prostovoljnih delovnih ur. Predvsem želim poudariti, da je mladina aktivno sodelovala v razpravi o tolmačenju osnovne ustave. Letos smo tudi organizirali mladinsko politično šolo in šolo za življenje. Uvesti nameravamo nov način dela z mladino — preko klubov. Ustanovili bomo klub mladih kmetijskih proizvajalcev, klub mladih proizvajalcev v gospodarskih organizacijah in klub mladih vaščanov.

Želim, da bi bil VII. kongres LMJ prelomna točka, da bi uspeli pritegniti k delu čimveč mladine, ki naj bi uresničila vse napolke, ki jih bo sprejel kongres. V torek se nas bo 15 delegatov in 5 opazovalcev iz vseh 11 občin celjskega okraja zbralo v Celju, od koder bomo skupinsko odpotovali v Beograd. Vsi smo za kongres dobro pripravljani, ker je okrajni komitej LMS Celje organiziral za delegate in predsednike komisij triidnevni seminar. Ponosna sem, ko odhajam kot delegatka sevniske občine na VII. kongres ljudske mladine Jugoslavije!«

D. K.

„GOSTINCI BOMO, ZARES!“

V Zavodu za napredek gostinstva in gospodinjstva v Novem mestu spet poteka tečaj za mlade gostince. Za takšne, ki bodo po dvoletnem priučevanju postali natakarji ali kuharji. Tokrat so že vdrugič na teoretičnem pouku. Vsako leto 3 mesece traja tečaj.

Človeka obide veselje, ko v učilnici naleti na kopico mladih, smejočih se obrazov, na 27 parov svetlečih se oči. Naš turizem se šele »odpira« kot pravimo, zato je tolikšen odziv mladine toliko bolj razveseljiv. V učilnici veje duh kolektivnosti, razigrani so, pa vendar disciplinirani in dostojni. Kipeča mladost se pretaka po razumno izbrani poti. Poklic je zahteven, mnogo samoodpovedi bo treba v njem.

Dve kolektivni vprašanji: »Kako ste zadovoljni s poukom in kako z gostinjskim poklicem?« in »tako, šen, sproščen odgovor v zboru:

»S tečajem smo vsi zadovoljni, za gostinjski poklic pa smo navdušeni!« Kontakt je bil hitro ustvarjen, mimogrede so izbrali trojico iz svoje srede za razgovor:

Jožica Planinc je stara 17 let, doma je iz Podstre-

de pri Šmarju. V prijetnem kramljanju pove: »V hotelu »Turista« v Vidmu-Krškem delam. Natakarica sem. Poklic me veseli, vendar bi rada še naprej na višjo gostinsko šolo, če bo le mogoče. V hotelu »Turista« je veliko prometa; strežem že samostojno. Zlasti poleti je veliko inozemcev, pa tudi Zagrebčanov. Slednje privablja plavalni bazen. Kdaj mi je najteže? Večkrat, toda samo, kadar moram srečati vinjenim gostom.«

Marjan Slak je doma iz Trebnjega. Star je 16 let in se priučuje za kuharja v hotelu »Grad« Otočec. »Nekoč sem gledal TV oddajo in videl kuharja, mojstra Ivačiča ter se odločil za kuharski poklic. V Otočcu bom ostal, ko se izučim. Po teoretičnem izpitu je pred menoj še praksa in nato praktični izpit. Šlo bo, čeprav ne vem, kakšna vprašanja bom »povlekel« ...

Tinca Daničič iz Impolce pri Sevnici je stara 18 let in dela v Zdravilišču Dol. Toplice. »Prijateljica, ki je šla sem v uk, me je potegnila s seboj. Strežem goste v zdravilišču, abonentne, pa tudi »a la carte« se že poizkušam. Pladenj je sicer resda težak, ven-

dar je lažji, če ga pravilno neseš in držiš. Najteže mi je bilo prve dni, ko sem prišla: stopiti h gostom, vprašati, se približati, to je k sreči že za menoj. Tudi nasmejati se znam. Moja želja je: gostom dobro streči, tako da bodo zadovoljni!«

Razgovor je bil končan, da ne bi prekinjali pouka. Njihov nasmeh, pridobljeno znanje in mladost pa bodo gradili naš turizem naprej. Razen cest, objektov, kuhinj in restavracij potrebujemo predvsem dobre gostince. Mladi ljudje iz razgovora obetajo postati takšni!

M. J.

Komunalna uprava v Metliki

Komunalna uprava v Metliki je lani s svojimi dejavnostmi ustvarila okoli 40 milijonov dinarjev bruto prometa. Ima remontno-zidarsko skupino, mizarstvo, kovinsko delavnico s kleparji in kovači ter skupine delavcev, ki vzdržujejo vodovode na področju občine, skrbijo za javne nasade in parke, za snago po mestnih ulicah in vzdržujejo vse ostale komunalne naprave. Kolektiv šteje 43 ljudi. Lani so preuredili stavbo za vinsko kletjo, kjer so nameščene vse njihove

Po družbenem načrtu za leto 1963 naj bi črnogorska industrija v primerjavi z letom 1962 povečala za 23 odstotkov. Povečanje temelji na razvojni stopnji proizvodnih sil, pogojih gospodarjenja in drugih čimteljih, ki delujejo na področju proizvodnje in delitve.

delavnice. V ta namen so porabili okoli 3 milijone in pol sredstev (600 tisočakov od tega je bilo posojilo). Ker nudijo s svojimi izdelavnicami prebivalcem tudi obrtne usluge (imajo tudi pleskarje), nameravajo razširiti zlasti kovinski obrat, ki bi nato nudil ključavničarske, avtomehanične in vodovodno inštalaterske usluge. Ljudski odbor jim je lani po pogodbah plačal iz proračuna le 5 milijonov 800 tisoč din, vse ostalo pa so ustvarili z lastno dejavnostjo.

Vrže jih pred ognjišče, rekoč:

»Ze zjutraj sem ti jih nasekal, saj zmerom mislim nate, Lizka!«

Zadnje besedo je nekako sumljivo izgovoril, tako da se je lahko čulo za »Liziko« ali pa tudi za »Lisko«, kravo v hlevu. Liza jo je umela za kravo.

»Ti vrag črni!« Pograbila je za oklešček ter udarila za Danijelom, ki jo je urnih peta odkuril iz veže.

Vstopivši v hišo, opazim Boštjana za mizo. Kar čutil sem, kako se je v njem vse vnelo od veselja, da ga obišče sorodnik. Takrat je imelo pri nas sorodništvo še nekaj cene in, če si sorodnika obiskal, si vedel, da si prišel k svojim ljudem. Vzlic temu pa Boštjan pri mojem vstopu niti izza mize ni vstal. In da bi si bila v roko segla, o tej gosposki šegi tista leta na Jelovem brdu še govornice ni bilo! S svetlim očesom me je pogledal in dejal:

»No!«

In jaz sem odgovoril:

»No, da ste le zdravi!«

Nato je Boštjan zaklical svoji ženi, da naj prinese »štobere« in luč. Tedaj v našem pogorju še ni vladal »smrdljiv« pač pa je v leščerbah gorelo laneno olje. Leščerbe so stale na štobrih, majhnih, lesenih stebričkih, od koder je izhajalo prejkone tudi ime. Če se je v kaki gostilni nabirala nevihta, je gospodar najprej ukazal gospodinjji ali dekli, da je spravila štobrčke v kraj, ker so bili za tepež pripravno orodje. Danes ne staknemo štobra več v kmečkih hišah, od škofje Loke pa do Cerknega ne! Lapeno olje je podleglo in smrdljivi bratec gospodari na mizah. Mlajši zarod pa nima več pojma o prej tako potrebni premičnini. Kultura je vzela štobre.

Barba je nekaj odlašala. Ko je prinesla štobere in plamtečo leščerbo, sem opazil, da je morala že vedeti o mojem prihodu. V kratkem času si je bila preoblekla srajčnik — tudi to, za naše ženstvo tako karakteristično oblačilo je zagazilo v pozabo — ki se mu je videlo, da prihaja iz perila. Tudi nov predpasnik si je bila pripasala.

Barba je bila še vedno postavna žena. To sem ji tudi v obraz povedal, tako da se je zadovoljno zasmejala. V tem pogledu ste ženske vse enake, in najsi nosite svilene, s čipkami obrobljene dolge srajce ali pa kratke, na rokavih v gube nabrane srajčnike!

Menili smo se o letini, o živini in o visokih davkih. Ko sem povedal, da ostanem pri Presečnikovih nekaj tednov, se je obema razžarilo lice. Prepričan sem bil, da sta se tega v resnici veselila. Pri tem se ni predla nikaka pretirana govornica, kaj naj se mi daje jesti, kako naj se z mano počenja in o drugih takih sitnostih. Umelo se je na obeh straneh, da bom živel, kakor živi človek, če pride med svoje.

Stemnilo se je. Posli so pričeli cepati v hišo in naenkrat je bila miza zasedena. Gospodinja je hitela po večerjo.

Najprej se je pred nas postavila velika skleda celega krompirja, iz katerega se je mogočno kadilo. Mati Barba je na mizo za družino natrosila velik kup soli, za naju z gospodarjem pa manjšega. Sad zemlje smo jemali iz skleda, ga solili in jedli. Ko sta bila v posodi zadnja dva kosa, ju je pograbil hlapec Danijel, rekoč:

»Ostati ne sme nič.«

Nato je prišel na vrsto sok, v katerega je vrgla gospodinja veliko kepo rumenega masla. Vsak je dobil leseno žlico — ki bi jo ti, Marica, komaj spravila v svoja ustea — skupno smo zajemali, pridno in z vnemo. Tu in tam je Liza zavpila nad Danijelom:

»Ne lovi samo štrukljev!«

Pa hlapce se ni dosti brigalo za to karanje. Ko je bilo le še malo v skledi, je to k sebi potegnilo, reče se: »Da ne bo mati mislila, da slabo kuha!«

Pri večerji je nosil prvo besedo stari Jakopin. Tisti dan je delal pri Presečnikovih. Je li imel ta starec kako krstno ali kako drugo ime, ne vem. Kar sem ga poznal so ga klicali za Jakopina. Bil je Radeckega vojščak, ponosen na svoje trpljenje v vojski, ponosen tudi na svojo nemščino, kakor si jo je bil prilomil v vojaški službi.

Ko se je na mizo postavil sok, je pričel:

»Kaj veste vi, ki na svetu niste nič skusili in ki tudi nič ne veste!«

»Povejte nam kaj!« je prosila Liza, ki se očitno še ni bila sprijaznila z Danijelom

»Veliko ti lahko povem,« se je odrezal Jakopin. »Najlepše, kar je bilo, je bilo v Brešiji. Tam so nas puntarji nekaj komandirali in grof Radecki,« — Jakopin maršalovega imena ni mogel drugače izgovoriti — »je dejal: Fantje, pojdimo iz mesta! Tisti dan me je imel profos v rokah, ker sem bil nekaj nepokorščine izkazal svojemu koprolu. Po ulicah smo se gnetli in ti vrage so s streh in z oken na nas streljali. Da, tako je bilo.«

»Pa ste vendar nazaj streljali?« se je vmešal Danijel.

Jakopin ga je zavrnil:

»Molči, ki nič ne veš! Gori za dimnikom je tičal Lahonček in na nas je streljal, da se je vse kadilo okrog njega. Za božjo voljo sem prosil profosa, da naj mi da puško v roke. Dá mi jo! Tresk! In še danes ga vidim, kako je omahnil, zdrsnil po stregi in nato tlesnil na kamen, da je vse okrog škropilo. Lepo je bilo! In potlej smo šli v Mantovo.«

»Kaj je Mantova?« vpraša Liza.

Takrat se je Jakopin repenčil, kakor se repenči petelin na gnoju.

»Mantova je mesto; ajne greze festung, ajne greze boser.«

Celjski umetniki v Kostanjevici

V soboto, 26. januarja, bo v Kostanjevici na Krki gostovalo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja s komedijo francoskega pisatelja Marcela Acharda »Odkritosrčna lažnivka«. Komedijo je prevedel Bruno Hartman, režiral Juro Kislinger, sceno pa

zasnoval Avgust Lavrenčič. V glavnih vlogah nastopajo: Janez Bermež, Sandi Krošl, Slavko Strnad, Marijan Breznik, Franci Gabrovšek, Jana Smidova, Marjanca Krošlova, Nada Božičeva in Marijan Dolinar. »Odkritosrčna lažnivka« je zmes karakterne komedije, bulvarke, kriminalke in družbeno kritične zavzetosti, slednje brččas najmanj. Takšen je pač Achard: duhovit, dramaturško spreten, velik poznavalec ljubezni v vseh njenih odtenkih, malo sentimentalen, pa dober upravitelj. Ustvarjalni postopek je v »Odkritosrčni lažnivki« tipično Achardov; izbral si je zanimiv značaj preprostega, bistrega in poštenega dekleta, ki zaradi te svoje lastnosti pada v komične situacije, okrog nje pa je nanizal predstavnike sodstva na preizkušnji, degenerirano visoko družbo in preproste ljudi, kot sta pisar in policaj.

Ugled celjske gledališke hiše in njenih umetnikov nam zagotavlja, da bomo imeli spet lep umetniški večer. Vabimo vse prebivalstvo, da si nabavi vstopnice že v predprodaji, ki bo od nedelje, 20. januarja, dalje pri tajnici prosvetnega društva »Lojze Košak« tovarišici Danici Kukec.

Frizorček iz ODKRITOSRČNE LAŽNIVKE, kateri je avtor pripisal tale motto: »Kdor govori resnico, temu daj konja: potreboval ga bo, da bo lahko pobegnil... (perzijski pregovor). Celjski umetniki bodo nastopili z Achardovo komedijo v soboto zvečer ob 19. uri v Kostanjevici na Krki

Večer o Reziji in njenih ljudeh

Svojevtrsten in zelo zanimiv večer nam za Prešernov teden pripravlja v Novem mestu tukajšnja podružnica Slavističnega društva. Na njeno povabilo bodo namreč prišli iz Ljubljane strokovnjaki dr. V. Vodušek, dr. Matičetov in U. Krek, ki so lani kot člani slovenske etnografske ekipe obiskali Rezijo. To je slovenska deželica v Zahodnih Julijskih Alpah, o kateri smo prav do nedavna vedeli zelo malo, ker je z ostalo Beneško Slovenijo že od leta 1866 pod Italijo.

Ekipa je namreč odkrila presenetljive kulturne zanimivosti: dvoglasno petje, kakršnega poznajo samo še nekatera področja Balkana in gore srednje Italije, instru-

mentalno glasbo k plesu, v duetu violine in malega kontrabasa s tremi strunami, in različne epske pesmi o Lepi Vidi, ki spada med najlepše, kar jih doslej poznamo. Rezija se je pokazala kot otroček, ki je zaradi svoje prirodne izoliranosti ohranil eno najstarejših glasbenih in pesemskih izročil Evrope (dr. V. Vodušek).

O vsem tem bodo omenjeni strokovnjaki spregovorili tudi novomeški publiki ter bodo svoja odkritja ilustrirali s kratkim barvnim filmom in magnetofonskimi posnetki.

Opozarjamo že zdaj na zanimivo prireditev, datum in kraj pa bomo pravočasno javili. K. B.

Moderna šola, žal brez telovadnice

Največja želja prebivalstva trebanjske občine, učencev in šolnikov je, da bi skoraj odprli novo šolo. Šola, ki jo gradijo v Trebnjem, bo ena najmodernejših v Sloveniji. V njej bo 10 učilnic, 2 delavnice za tehnični pouk, risalnice, fizikalna dvorana, kabineti, splošni kabineti, prostori za šolsko mlečno kuhinjo, prirodoslovna soba in upravni šolski prostori. V načrtu je tudi telovadnica, ki je pa, kot smo izvedeli, ne nameravajo graditi, čeprav bodo uveljavili umivalnico in slačilnico, ki bo služila pri pouku telesne vzgoje. Toda brez telovadnice modernega pouka ni, zato se bodo morda le našla sredstva, da bodo uredili tudi prostore za pouk telesne vzgoje.

Delovna konferenca prosvetnega društva v Leskovcu pri Krškem je prikazala žetev lanskoletne kulturne dejavnosti, hkrati pa je spregovorila o načrtih za prihodnost.

Iz poročila smo zvedeli, da je bila ena najvažnejših akcij društva obnove odra. Društvo je povabilo svoje člane, da s prostovoljnimi prispevki, posebno pa s prostovoljnimi delom pomagajo pri akciji. Strokovna dela je vodil požrtvovalni društveni gospodar, precej del pa je opravila mladinska organizacija. Društvo ima težave z vzdrževanjem vokalno-glasbene

dejavnosti. Skromni zbor, ki ga že dolga leta vodi zborovodja Jože Puntar, čedalje bolj slabi, ker ni naraščaja. Kaže, da bi vsi radi poslušali petje, malokdo pa bi pel. Treba bo razmisliti, kako bi obdržali v pevskih vrstah mladino, ko konča osnovno šolo.

Življenje v dramski družini je živahnije. Uspeh Marinčeve komedije »Poročil se bom s svojo ženo« je bil kar lep. Komedija je šla osemkrat čez oder: trikrat so jo pokazali domačim gledalcem, obiskala pa je tudi pet sosednjih odrov. Lutkovni oder

je skromen, zato ga bo treba razvijati.

Prihodnjo dejavnost bo društvo obogatilo z zabavno-glasbenim ansamblom, ki ga je vključilo v svoje vrste. Nova oblika, o kateri je bilo precej besed, je na novo zasnovano klubsko delo. Ob klubskih večerih se bodo sestajali ljubitelji lepe besede, željni novih spoznanj s področja kulture. Klubski programi ne zahtevajo obširnih priprav, sredstva, ki jih bo klub potreboval, so skorajda vsa na voljo. Primernege prostora še ni, zato bo priškočila na pomoč šola. Člani prosvetnega društva so navdušeni za novo obliko dela, ki bo prav gotovo zajela večji krog sodelavcev in poslušalcev. Improvizirani klubski večer je bil že po končani konferenci, ko so gledalci ob spremni besedi gledali televizijski prenos Strindbergovega »Očeta«. Prvi resnejši poskus klubske prireditve bo ob Prešernovem dnevu.

Prosvetno društvo je sprejelo književnico Gitico Jakopin (Vahčić) in književnika Jara Stovička za častna člana. Oba sta domačina, a živita drugje. M. S.

Prosvetni delavci sevniške občine na seminarju

Občinski komite ZKS in Delavska univerza v Sevnici sta pred kratkim organizirala seminar za prosvetne delavce — komuniste. Dopoldanski program je obsegal politične teme, popoldanski del pa problematiko v šolstvu.

Sekretar obč. komiteja ZKS Sevnica Jože Knez je dopoldne spregovoril o liku prosvetnega delavca komuniste in nalogah, ki mu jih nalaga Statut, posebno o nalogah pri šolski reformi. O gospodarskem razvoju občine, poslovanju šolskega in stanovanjskega sklada, per-

spektivnem in investicijskem planu komune pa je govoril načelnik oddelka za gospodarstvo pri ObLO Sevnica tovariš Motore. Popoldne so udeleženci seminarja poslušali predavanje o šolstvu in družbenem upravljanju. Predavatelj je posebej pojasnil, kako se določajo merila za kvaliteto dela, ki pride v poštev pri nagrajevanju prosvetnih delavcev. Tovariš Bogovič je zatem razpravljal o strokovnem šolstvu, usmerjanju v poklice in o razliki med poklicnimi šolami in izobraževalni centri. S. Sk.

Troje knjig založbe „BOREC“

Ob koncu preteklega leta so dotiskali troje del, ki jih je izdal Zavod »Borec« v Ljubljani.

V knjigi »12 mesecev s Titovimi partizani« opisuje angleški major William Jones, ki je kot prvi britanski oficir stopil med partizane, svoje vtise in doživetja o naši NOB,

kot jo je sam videl in doživel. Knjiga je zelo zanimiva in je piscu prinesla velik ugled ne samo v Veliki Britaniji, ampak tudi pri nas.

V prevodu Franceta Šušteršiča je »Borec« izdal spomin novozelandskega zdravnika, majorja britanske vojske med II. svetovno vojno,

Rogersa Lindsaya »Gverilski zdravnik«. Avtor knjige, ki se je leta 1943 prostovoljno odločil, da pride v Jugoslavijo, kjer naj bi zdravil ranjene in bolne partizane, je v delu popisal svoje vojaško križarjenje po Visu, Dalmaciji in Hrvaški, Bosni ter Sloveniji. »Gverilski zdravnik« ne bi mogel biti drugače pisan, kot je, kajti od prve do zadnje strani ga je pisala roka zavestnega, odločnega moža, ki se mu je izpolnila velika želja, da je lahko prišel na ozemlje okupirane Jugoslavije, zdravil ranjene borce in doživel resnično partizansko življenje.

Življenje in boj junaka ruske državljanske vojne, srbskega rojaka Alekse Dundiča, je popisano v istoimenskem romanu Aleksandra Dunajevskega »Aleksa Dundič« je knjiga, vredna, da jo vzamemo s police, kajti v njej resnično vidimo Dundiča takega, kot je bil, »leva« z otroškimi srcema. Dunajevski je s popisovanjem dogodivščin udeleženca ruske državljanske vojne Dundiča naredil veliko uslugo pri spoznavanju in pravilnem vrednotenju dejanj jugoslovanskih sinov na vseh koncih sveta.

»Modrost v divjinji«

Tak naslov ima knjiga plodovite raziskovalke in pisateljice Eve Lips. Ki jo pri nas poznamo po študiji o Indijancih. V tem delu pa svoje delo razširi še na ostala področja in popiše Indijance, Eskime in prebivalce Črne kontinenta v luči njihovega lastnega humorja. Knjiga je bogato opremljena z ilustrativnimi citati pregovorov, zgodb, pesniških stvaritev in reprodukcijami upodablajoče dejavnosti.

Površno opravljeno delo

V življenju komunalne skupnosti sta posebno važna, morda celo najvažnejša, šolstvo in vzgoja mladine. Vedno znova (javno, v kolektivih, družbenih organizacijah, oblastvenih in družbenih organih) poudarjamo, da napredek obveznega šolanja, vzgojnega varstva in strokovnega izobraževanja ni in ne more biti samo stvar prosvetnih delavcev in organov družbenih služb, ampak nujna naloga celotne družbe, kljub temu pa reševanje te naloge še vedno ni zadovoljivo.

Prosvetne delavce v nekaterih občinah v naši republiki so v zadnjih dneh vznemirili občinski statuti, ker prosveti in vzgoji ne posvečajo dovolj pozornosti oziroma so pravila za delovanje izobraževalnih in vzgojnih ustanov vse preveč površna in vzgoji s ponavljanjem osnutka ustave, kjer posebno ponekod celo nejasna.

Večina statotov pričenja poglavje o šolstvu in določilo govori o brezplačnem pouku v osnovni šoli in o pravici slehernega državljana do izobraževanja. Le redke občine v svojih statutih natančneje opredeljujejo obveznosti občinskih ljudskih odborov do brezplačnega šolanja, do učnih pripomočkov itd. V svojih statutih se občine izogibajo določiti o šolah druge stopnje. Pomanjkljiva so določila o zbiranju sredstev za šolstvo in vzgojo mladine. V statutih niso dovolj zajete posebne šole, zapostavljena je varstvena vzgoja, delovanje zavodov za prosvetno-pedagoško službo in skrb za strokovno izpopolnjevanje prosvetnih delavcev. Nedvomno bo te pomanjkljivosti treba odpraviti!

Nova likovna razstava v Kostanjevici na Krki

V času od 26. januarja do 8. februarja 1963 bo na Lamutovem razstavišču v Kostanjevici razstavljal akademski slikar Gabrijel Humeč.

Umetnik se je rodil 17. 6. 1907 v Boh. Bistrici. Akademijo likovnih umetnosti je dve leti obiskoval v Krakovu na Poljskem, eno leto v Zagrebu pri prof. Bečiću, dve leti pa v Ljubljani, kjer je bil profesor Gojmiru Antonu Kosu leta 1947 tudi diplomiral.

Doslej je samostojno razstavljal v Ljubljani, Kranju in Novem mestu, sodeloval je na razstavi absolventov ljubljanske Akademije za upodabljačo umetnost in na razstavi v Slovenjem Gradcu.

Humeč se ukvarja izključno s slikarstvom. Slika interiere, tihobitja in pejzaže. Na razstavi v Kostanjevici se bo predstavil s petdesetimi oltirnimi podobami, med katerimi je polovico pejzažev. Ti

pejzaži predstavljajo pretežno našo ožjo domovino — Dolenjsko. Motive je nabiral v domovini slovenskega mojstra Ferda Vesela ter v domovini Trlepove Domačije ob Temenici, ki nam jo je v tako izbranem slovenskem jeziku predstavil pisatelj Ivan Zorec. Humečovi pejzaži predstavljajo torej pokrajino med Višnjo goro in Kostanjevico, med dvema očarljivima najhujšima mestoma, ki pa sta kljub svoji majhnosti skušala odigrati vsak svojo vlogo v slovenski kulturni in nacionalni zgodovini. — Pravo mojstrstvo pa se odraža v Humečevih interierih. V njih ni sicer ničesar novega, je pa to trdno tradicionalno slikarstvo, ki je dandanašnji še skoraj redkost.

Slovesna otvoritev razstave bo v soboto, 26. januarja 1963, ob 17. uri, kamor vljudno vabimo vse prijatelje lepe umetnosti!

Iz glasil delovnih kolektivov

»Farmisa«, glasilo farmacijsko-kemijskega kombinata Slovenije, prinaša v letošnji številki na prvi strani pomemben članek o specializaciji proizvodnje farmacijsko-kemijske industrije in njenih nalogah. Zoran Mrak razpravlja o novih oblikah poslovanja v proizvodnji zdravil. Kratko poročilo nas za tem seznanja s izpolnjevanjem plana v prodaji izdelkov kombinata »Farmisa«. Milan Protulipac pa se je razpisal o stroških socialnega zavarovanja v obratu »Leks«. Na šolski strani prinaša članek pod naslovom »Zakaj strah pred porodoma zanimivo ugotovitev izpod peresa primarja dr. Ivana Pavšiča. Na predzadnji strani govori članek »Naš letošnji odidi« o izkoriščanju počitniških domov in udeležbi članov delovnih kolektivov iz obeh obratov kombinata »Farmisa«. Na zadnji strani je poleg letošnje križanke še razpis za potovanja po Jugoslaviji, ki jih namerava v letošnjem letu prirediti aktiv Počitniške zveze v »Krk«. »Novoteks«, glasilo delavskega sveta v novomeški tovarni Novoteks, pa na prvih straneh zaključuje leto 1962 z razpravo o jugoslovanski ustavnosti, ugotovitvami s zaslednj samoupravnih organov v Novoteksu, z opisom dela ekonomskih enot itd. Stane Zidanek poteka o obnem zboru društva izumiteljev, Miro Jakša pa piše o zaslednj pri delu v novembru in začetku decembra preteklega leta. Mimica Seničar podaja nekaj navodil s področja socialnega zavarovanja. O »strahotah« pri puljenju zob je tokrat spregovoril dr. Milan Popović. List ima tudi zabavno stran.

Na koncu je objavljena anketa, ki sprašuje bralce in jih prosi za navete, kako bi se glasilo še popoprilo. Zadnjo, letošnje številko so izdali v nakladi 760 izvodov.

KOZARA

— novi jugoslovanski film bodo predvajali v Novem mestu prihodnji teden

Košček svobodne zemlje — kozarško partizansko državo — je leta 1942 branilo 3500 partizanov. To ni bila le običajna obramba svobodnega območja, kajti razen borcev-partizanov je bilo v zaledju še 80.000 starcev, žensk in otrok pa še 600 ranjencev. Vsa ta množica je bila skrita v okrilju legendarne gore Kozare.

Nasproti 3500 borcem partizanom je stalo nad 60.000 Nemcev in pripadnikov raznih kvizlinških organizacij. Vsi so bili do zob oroženi z najmodernejšim orožjem. Noč in dan so bruhali ogenj in jeklo na borce. Ti pa so branili ta kos jugoslovanskih tal in na njem skrito goloroko ljudstvo, ki je zapustilo svoje domove spričo preganjanja in nasilja, ki ga je nad njim počel okupator s pomočjo domačih izdajalcev.

Na tem ozkem prostoru gore Kozare, na njenih pristopih in jasad so potekale krvave borbe. Vidimo lik španskega borca Vukše, kako štiti nemočne ljudi pred okupatorjem in izdajalci. Vidimo

preprostega in golorokega kmeta Sarga, ki mu je vojna vihra odnesla vse, kar je imel in kar je ljubil; vidimo ga, ko prebija vse obročje tujih in domačih sovražnikov.

Taka je bila Kozara, uporna, herojska in legendarna, požgana, zavita v črnino, obenem pa zmagovalna kot pesem, kot njeni ljudje. Kakor je bila veličastna epopeja Kozare v borbi, tako je epopeja Kozare tudi film »Kozara«, epopeja borcev in golorokih ljudi, katerih borbo in trpljenje nam posreduje ta film, ki s svojimi epskimi scenami veličastno zgodovinsko resnico spreminja v veliko umetniško doživetje.

»Kozara« ni običajen vojni film ne kronika vojne, to je sinteza zgodovinskih dogodkov na Kozari, polna trgagičnih prizorov pa tudi nepozabnih poetičnih scen in doživetij.

FILM »KOZARA« BODO V NOVEM MESTU PREDVAJALI OD 31. JANUARJA DO 3. FEBRUARJA V DOMU JLA.

(Nadaljevanje s 1. strani)

lovanju SZDL z ljudskim odobrom, ki je krepko posegel v aktivno reševanje številnih problemov (čeprav nima v blagajni nobenih skrivnih zakladov, pač pa veliko prizadevne požrtvovalnosti in dobre volje, da je treba za vsako ceno ujeti korak z razvojem in napredkom!), to pa kažejo zadnje mesece tudi pospešeni napori za dvig proizvodnje in ustvaritev pogojev, da bi turizem postal

v občini enakovredna panoga. Zato je tudi poročilo predsednika Živiča pritegnilo številne delegate k besedi; morda je — tako kot teden dni prej v Krškem — spričo pomanjajna časa nekoliko premalo seglo v nekatere aktualne probleme gospodarskih organizacij, teh pa tudi razprava ni posebej poudarjala. Seveda ni mogoče na konferenci vsega hkrati povedati in ko to ugotovljamo, prav nič ne odrekamo veljave ocen, da smo bili na dobri, delovni konferenci.

pomen dobre obveščenosti ljudi. Razen radia in dnevnega tiska ima pomembno vlogo za seznanjanje ljudi z občinskimi problemi pokrajinski (lokalni) tisk, ki nam postane resničen informator o vsem, kar ljudi zanima.

O problemih borcev iz NOB je govoril Anton Zlindra, tov. Marečič iz Globokega

Miha Gregl z Bizeljskega poroča o perečih vprašanih domačega kraja

pa je spet načel vprašanje lokalnih cest; tako kot Anton Hribar iz Pišec je grajal Cestno podjetje v Novem mestu zaradi slabega vzdrževanja odmaknjenih cest, od koder so potegnili cestarje v cestno brigado, njihove ceste pa ostajajo brez kamenja, zapuščene in so vedno slabše. Mirko Gregl je razpravljal o krajevnih razmerah Bizeljskega, Jurij Hrženjak s Čateža pa o trgovini, finančnih problemih občine in o nujno potrebnem razmahu turizma v občini. Tudi Avgust Molan iz Pišec je razložil težave svojega okoliša, opisal delo SZDL in kritiziral,

da mnogi zaposleni delavci niso člani SZDL. Ljudje pogrešajo potujočega kina in kulturnega razvedrila, ki ostaja le v mestih. Vinko Jurkas, sekretar ObK ZKS je opozoril na nekatere gospodarske probleme (kmetijstvo v občini kot dolgotrajen proces, podružbljanje gozdov, problem pogodb za dolgoročno nego gozdov itd), Ivan Kostevc iz »Krke« pa je razložil nekatere ukrepe za modernizacijo trgovine v Brežicah. Vinko Sablič je razpravljal o ustavi in združevanju občin; preveč je škodljivega ugibanja o »obstoju« spodnjeposavskih občin. Nadomesti naj ga raje trdno delo, da bomo imeli močno gospodarsko podlago in z njo še več možnosti za obstoj dosedanjih zaokroženih komun. Edo Verstovšek iz Brežic je go-

voril o problemih stanovanjske skupnosti, Ludvik Jurman iz Dobove pa o problemih šole in broda čez Savo, kot tudi o nekaterih gospodarskih vprašanjih svojega kraja. Miha Skrliec iz Velike Doline je opisal prizadevanja KO SZDL, da bi z združenimi močmi uredili skupen prostor za sestajanje in za kulturno delo. Stane Kerin je načel nekaj problemov industrijske proizvodnje, Stane Lindič pa je opozoril konferenco na probleme zaposlovanja mladine. Tov. Molan iz Mostca je govoril o savskem nasipu in odprti levi strani reke, ki preplavlja, dejal pa je tudi, da je »skupinsko delo na cesti pokvarilo pridne cestarje«.

vedno več. Naš dinar mora mo krepiti, vendar ne z administrativnimi merami. Proizvodnost res raste, toda prepočas; moramo jo krepiti, saj bo le tako rasla tudi vrednost dinarja.

Spričo kopice sproženih problemov je tovariš Kimovec opozoril, da ne bi smeli pozabiti na pomen in delo krajevnih odborov. Konferenca tega ni dovolj poudarila; samo pritiskati na predsednika ObLO je premalo oz. enostransko delo. Hkrati in najprej je treba razvijati spodbude v krajevnem odboru, ki naj skupno s krajevnimi organizacijami SZDL postane pobudnik napredka, za svoje delo pa mora dobiti tudi določena sredstva. Ta naj spet mobilizirajo nova sredstva občanov, ki tam živijo. — Tovariš Ziga je opozoril na nekatere odprte probleme s področja zdravstva in šolstva. Podčrtal je pomen aktivnega ljudskoprosvetnega dela v društvi in na potrebo, da vendarle kljub vsem težavam uredimo primerne prostore za shajanje ljudi, ki želijo v klubih, na predstavah in prireditvah kulturnega življenja in razvedrila. Preveč poznamo samo pisarne, premalo pa skrbi za druge potrebe delovnih ljudi.

Tg.

Glas delegatov: fotografija stanja v krajevnih organizacijah

To je potrdila tudi živahna razprava. Na marsikaj so delegati opozorili občinsko politično vodstvo; zapisnik bo kakor vrec pobud in nasvetov, čemu je treba v prihodnjem času posvetiti posebno skrb. Tako je delegat Lojze Zokalj razpravljal o razvoju turizma v Mokricah, o neurejenem naselju v Obrežju in o tem, da smo premalo naredili, da bi se ljudje bolj z zaupanjem obračali na domače oblastne činitele, kadar iščejo pomoč ali viagajo pritožbe. Večina se jih neposredno obrača na Beograd in Ljubljano, Franc Premež z Bizeljskega je opozoril na togost in kompliciranost pri nakupu zemljišč za posestva in zadrage. Ivan Stigar in tov. Petan sta opozorila kon-

ferenco na probleme Sromelj in okolice; praprot in trnje rasteta na nekdanjih plodnih vinogradih. Kraj ima dobre pogoje za živinorejo, sadje in vino, vendar gospodarstvo propada. Problem starih ljudi je tudi tu čedalje bolj pereč.

Alojz Cerjak iz Artič je razpravljal o tem, da naj bi bili že zdaj ljudem na voljo vsi podatki, za katera zemljišča v Virbini se zanimata KGP oz. KZ, saj se kmet že pozimi odloči, kam bo razpeljal gnoj. Delovni predsednik konference Milan Šepetavc je razložil, da so na mnogih sestankih in zbirnih občinov razložili ljudem, kako je z arondacijo kmetijskih zemljišč (kaže pa, da ponekod morda vendarle še premalo, ker problem obstaja). Martin Zupančič iz Artič je govoril o težavah krog sečnih dovolen, Maks Toplišek iz Brežic pa o odkupu zemlje v KZ, o arondacijah in občinskem skladu za podporo starih kmečkih ljudi, posebej pa je podčrtal tudi

Za predsednika novega ObS SZDL je bil znova izvoljen priljubljeni in skromni tovariš Ivan Živič

Tudi v brežiški občini pripravljajo letni program

Ljudski odbor občine Brežice je sklical že več posvetov o letnem programu za leto, 1963. Zaenkrat so zbrani šele okvirni pokazatelji, za katere ni moči reči, da bodo gotovo obveljali. V dosedanjih pogovorih so ugotovili, da bi lahko celotni dohodek na področju občine povečali za okoli 10 odst., brutoproiz-

vod pa za okoli 18 odst. Največji porast naj bi bil ustvarjen v industriji (53 odst.) in v gradbeništvu (34 odst.) sledijo pa obrt, trgovina, kmetijstvo in ostale panoge. Šolstvu bodo iz proračuna namenili za okoli 5 odst. več kot lani, za kulturno prosvetno dejavnost okoli 13 milijonov 500 tisoč (za dogotovitev prosvetnega doma), za telesno vzgojo 2 milijona 500 tisoč, za gasilce poldrug milijon, v sklad za pomoč kmetijstvu 24 milijonov, krajevnim odborom pa 6 milijonov. Takšne so prve ocene in prva, zaenkrat še groba predvidevanja.

Vsak četrtek: v vsako hišo našega okraja DOLENJSKI LIST!

Soferji in natarice so veliki prijatelji zlasti v teh zimskih dneh, ko je toplomer zdrknil precej globoko in so ceste marsikje kot steklo... Kaj si lahko lepšega zaželi voznik potem, ko je 5 ali 6, morda tudi 8 ur preždel za krmilom in s pogledom nepremično strmel na

Kaj delajo krajevni odbori?

Podpredsednik GO SZDL Slovenije tovariš Franc Kimovec — Ziga je pozdravil konferenco v imenu glavnega odbora in želel vsem delegatom novih uspehov pri delu. Številni našti problemi kažejo, kako veliko zaupanje imajo naši ljudje do svoje Socialistične zveze. Takoj pa se tudi vprašajmo, ali bo novi odbor sposoben do prihodnje konference vse to tudi rešiti? Tega ne bo

moč narediti, če ne bo v občinskih političnem vodstvu vsestranskega sodelovanja in pomoči vseh članov SZDL. Vsak problem bo najprej treba obdelati doma, na področju krajevne organizacije SZDL. Najprej naredimo sami vse, kar lahko storimo brez intervencij, šele nato pridimo s problemom in konkretnimi predlogi pred pristojne svete in občinski ljudski odbor. Problemov bo

Pomoč za delo v podružnicah

Občinski sindikalni svet v Brežicah pripravlja v sodelovanju z Delavsko univerzo seminar za člane upravnih odborov sindikalnih podružnic v delovnih organizacijah in zavodih, ki se bo pričel v prvih dneh februarja. Udeležilo se ga bo okoli 30 slušateljev iz vse občine. V približno 70 urah se bodo udeleženci seznanili z našim gospodarskim sistemom ter osrednjimi problemi v proizvodnji; s formiranjem in delitvijo dohodka, čistega dohodka in osebnih dohodkov, s formiranjem skladov ter z merili za ugotavljanje eko-

nomskega učinka posameznikov; s problemi in nalogami na tržišču in v potrošnji; z glavnimi oboležji svetovnega gospodarstva in vključevanjem jugoslovanskega v mednarodno delitev dela; z glavnimi pojmi o komuni; z gospodarstvom v občini Brežice; z načeli delavskega samoupravljanja; z zakonom o

delovnih razmerjih; z vlogo in nalogami sindikatov ter s tem, kako sestanke vodimo in pripravljamo. Ob koncu seminarja bodo udeleženci v obliki razgovora opravili izpit ter prejeli potrdila o opravljenem seminarju. Stroške seminarja bo plačal ObSS Brežice.

M. A.

Kuharice šolskih mlečnih kuhinj v koristnem tečaju

Polletne šolske počitnice je izkoristila delavska univerza v Brežicah za organizacijo tečaja iz higijene, ki ga obiskujejo vse kuharice šolskih mlečnih kuhinj v občini. Tečaj se je pričel v torek, 22. januarja.

Slušateljice se bodo na predavanjih seznanile z epidemiologijo nalezljivih bolezni, z osebno higieno in čistočo delovne obleke, z ureditvijo obratov javne prehrane, s higieno prostorov in higieno živila.

Za iste udeleženke ima delavska univerza še to sezono v načrtu tečaj o pripravi mleka v mlečnih kuhinjah, saj je od rednih in pravilno pripravljenih obrokov odvisno otrokovo zdravje, pa tudi njegova sposobnost in sprejemljivost za šolsko delo.

Jt.

Zimski razgovori na vasi

Delavska univerza Brežice je pripravila v sodelovanju z društvom inženirjev in teh-

nikov ter občinskim odborom SZDL razgovore o kmetijstvu, ki se jih bodo lahko udeležili prebivalci na Bizeljskem, v Kapelah, v Dobovi, Globokem, v Artičah in Cer-

BREŽIŠKE VESTI

kljah, na Jesenicah, v Veliki dolini, Pišecah, Sromljah, na Čatežu, v Krški vasi in bližnji okolici Brežic.

Udeleženci si bodo ob tej priložnosti ogledali tudi filme o sodobnem obdelovanju zemlje in izkoriščanju gozdov, kmetijski oziroma gozdarski strokovnjaki pa bodo dogajanja na filmskem platnu dopolnili s potrebnimi pojasnili.

Prvi takšni zimski razgovori so napovedani že v tem tednu.

Jt.

PRIJAVITE SE, ŠE JE ČAS!

V drugi polovici izobraževalne sezone 1962-63 si obeta delavska univerza v Brežicah dokaj pestro dejavnost. Razpisala je vrsto tečajev in seminarjev za splošno, strokovno in družbeno izobraževanje mladih in odraslih.

Največ interesentov se prijavlja za EKONOMSKO SREDNJO SOLO — ODELEK ZA ODRASLE. Studij v tem oddelku traja 6 semestrov. Priporočamo ga predvsem uslužbencem v gospodarskih organizacijah in zavodih, ki delajo v finančni in administrativni stroki, pa nimajo za to potrebne kvalifikacije.

VEČERNA OSNOVNA SOLA (7. in 8. razred) je predvidena samo v Brežicah in je namenjena vsem tistim, ki niso imeli možnosti redno dokončati osemletke. Tečaj traja pet mesecev, pouk pa poteka po skrajšanem programu, ki ga je posebej za odrasle pripravil zavod za proučevanje izobraževanja odraslih v Ljubljani.

Delavska univerza razpisuje razen tega še TEČAJ IZ OSNOV KNJIGOVODSTVA in ZACETNI STROJEPISNI TEČAJ.

V programu ima letos tudi pouk NEMSCINE in ANGLEŠCINE, ker smatramo, da je glede na perspektive turizma v občini znanje tujih jezikov še posebno važno za delavce v gostinstvu in trgovini.

Pravopisne novosti in osnove korespondence bodo obdelane v TEČAJU SLOVENSKEGA JEZIKA, ki je namenjen predvsem uslužbencem v administraciji. Obiskovanje tega tečaja bo koristilo uslužbencem novincem in vsem tistim tovarišem, ki se niso utegnili izpopolnjevati v rednih šolah, njihovo sedanje delovno mesto pa zahteva od njih obvladaje jezika in osnovnih pravil dopisovanja.

Jt.

Šola za starše tudi v Kostanjevici na Krki

V februarju bo tudi v Kostanjevici pričela delovati šola za starše. Namen te šole je, dati staršem v dvanajstih predavanjih nekaj osnov s področja vzgoje in zdravstva in tako olajšati delo staršev, ki dostikrat ne vedo, kako pomagati doraščajočemu pa tudi predšolskemu otroku. Predavanja kakor: Kako je treba razvijati mladega človeka, Socialna in pravna zaščita družine, Šola, družina in otrok, Duševni

razvoj otroka od rojstva do pubertete, Od spočetja do rojstva, Vzgoja otroka, s katerim imamo težave, Skriti sovzgojevalci naše mladine itd. lahko starše v resnici opozorijo na nekatere probleme na področju vzgoje, s katerimi imajo kot prvi vzgojitelji pogostokrat opravka. V tečaj šola za starše se je prijavilo okoli štirideset roditeljev. Upajo, da bo ta poskus uspel in ga bomo lahko v prihodnje nadaljevali.

(Nadaljevanje s 1. strani)

čimprej začeli obnavljati zasavsko cesto zaradi boljše povezave z OLO Celje.

Plodna in razgibana razprava

V nadaljevanju razprave je bilo poudarjeno: Nekateri gospodarske organizacije v občini se vedno nimajo pravilnikov o delitvi čistega dohodka. Tudi osebni dohodki so ponekod hitreje naraščali kot proizvodnja. Nekatera

podjetja celo prikrivajo svojo proizvodno zmogljivost, ker so vodilni ljudje v podjetju še vedno stimulirani za prekoračenje letnega plana. Vse to pa je v preteklem letu slabo vplivalo na proizvodnjo in na celotno gospodarstvo v občini. Treba bo tudi izkoristiti vse notranje rezerve

drugi, pri odkupu kmetijskih viškov ni bila najbolj tekoča. Kmetovalci so ponujali svoje proizvode, druga pa jih ni odkupila. Za to so bili tudi nekateri objektivni razlogi. Zadruga je odkupovala predvsem kvalitetno blago, slabše proizvode pa je plačevala po nižjih cenah. Pri podružbljanju kmetijske proizvodnje so kmetijski delavci naleteli na največji odpor pri zaposlenih v industrijski proizvodnji, obrtnih in uslužbencih. Zadruga bodo morale v bodoče skrbeti za vzgojo svojih kadrov, da bodo imeli večji čut za delo. Le tako bodo lahko vzor vsem zasebnim kmetovalcem. Pri arondaciji zemljišč nastaja vprašanje, kam z ljudmi, ki so za delo sposobni, in kako omogočiti življenje starejšim, za delo nespособnim kmetovalcem. To vprašanje bo treba proučiti. Zaposlenim v kmetijstvu družbenega sektorja pa bo potrebno preskrbeti stanovanja. To je eden izmed pogojev za uspešnejše delo KZ. Pospešiti bo treba tempo izgradnje še nedograjenih kmetijskih obratov. Kmetijski obrati bodo namreč rentabilni šele takrat, ko bodo dograjeni in popolnoma mehanizirani. Potrebno pa bo tudi izboljšati pogoje dela za zaposlene v teh obratih in uvesti primerno nagrajevanje. Tako bodo tudi mlajši ljudje zainteresirani za delo v družbenem sektorju kmetijstva.

vodnje, pa tudi z vsemi neuspehi podjetja. Sleherna gospodarska organizacija v občini bi se morala vključiti v izvoz. Zaradi ekonomskih koristi bi bilo potrebno v ta namen združiti nekatere gospodarske organizacije. Proračunska potrošnja je odvisna od ustvarjanja in gospodarjenja v občini. Proračunski izdatki pa presegajo za letošnje leto kar 35 odstotkov lanske proračunske potrošnje. Zaradi takega povišanja bo težko sestaviti proračun občine. Proračunska potrošnja se je v primeri z 1961, 1962 dvignila za 30 odstotkov. Samo za lani je pri davčnih obveznostih zaostanek za 30 do 40 milijonov, kar občutno obremenjuje občinski proračun.

Solstvo v občini je velik problem. Šole so slabo opremljene in jim manjka učil. ObLO naj bi sporazumno s skladom za šolstvo najel posojila za nakup učil. Tudi šolski odbori imajo pri razvoju šolstva pomembno vlogo. Občinski ljudski odbor naj bi posvetil pozornost strokovnemu izpopolnjevanju prosvetnega kadra. Treba je pravilno vrednotiti delo prosvetnega delavca v celoti.

- Občinska konferenca
- SZDL je sprejela več pomembnih sklepov,
- ki bodo napotek za bodoče delo občinskega odbora in krajevnih organizacij SZDL
- v občini. Veliko zanimanje za delo SZDL,
- kakor se je pokazalo na občinski konferenci, je jamstvo, da bo organizacija v bodoče zavzela še večji delovni razmah. Prepričani smo, da bo novo občinsko vodstvo v SZDL tudi letos tako delavno, kakor je bilo v preteklem letu.

Uspešni roditeljski sestanki

Več kot tri sto staršev se je v prvi polovici januarja udeležilo razrednih roditeljskih sestankov na kostanjevski šoli. Tovariši razredniki so starše seznanili z učnimi in vzgojnimi uspehi in skušali navezati kar najtesnejše stike z roditelji. Posebej so opozorili starše, da je znanje mladini danes bolj potrebno kot kdajkoli poprej in da mora biti to znanje kar se da trdno. S tem v zvezi so roditelje opozorili, da bo posej šola še bolj zahtevna in da bo ocenjevanje strožje kot doslej.

Starši so ob teh pogovorih dali vrsto koristnih napotkov in idej, ki jih bodo vzgojitelji s pridom uporabljali pri svojem vsakdanjem delu. Pogovori so se sukali predvsem okoli pomoči otrokom. Res je, da se šolarji premalo učijo, res pa je tudi, da se nekateri ne znajo učiti. In ti otroci so pomoči v prvi vrsti

potrebni. Da pa bo ta pomoč lahko izdatnejša in vsestransko koristna, bo treba s področja vzgoje staršem marsikaj osvetliti, kar nameravamo doseči s šolo za starše, ki jo organizira Delavska univerza iz Krškega.

Med važne ugotovitve roditeljskih sestankov v Kostanjevici, spada brez dvoma dejstvo, da imajo otroci viš-

jih razredov preveč predmetov (n. pr. v VII. kar šestnajst!!!), da člena 35 in 36 ne vplivata vzpodbudno na učenje otrok (po teh dveh členih šolarji lahko prestopijo v višji razred tudi z nezadostnimi ocenami) in da so serijski zdravstveni pregledi vsako leto enkrat premallo za izdatnejšo zdravstveno preventivo.

Pionirski klub v Kostanjevici

Kostanjevski pionirji imajo v prostorih otroškega vrta svoj klub. Otroški vrtec deluje v dopoldanskem času, medtem ko je popoldne prostor nezaseden. Ker je v Kostanjevici precej šolarjev, ki jim je za učenje in razvedrilo potreben prostor, je šolsko vodstvo v okviru pionirske organizacije že v lanskem šolskem letu organiziralo

klub. V njem imajo pionirji radijski in televizijski sprejemnik, sah itd. V popoldanskem času se pripravljajo na pouk, ko pa začne s svojim programom televizija, gledajo oddaje, ki so namenjene otrokom. V okviru kluba že vse šolsko leto deluje tečaj angleščine. Zdjaj so začeli s poukom harmonike, v novem polletju pa bodo začeli študirati Gollevo pravilnično igranje »Uboga Ančka«, v kateri bo sodelovalo okoli 50 pionirjev. V novem polletju so na sporedu tudi razna predavanja. Inž. Ogrin jim bo predaval o Irski, inž. Kraigherjeva o potovanju z maršalom Titom po Sovjetski zvezi, Drejčje Zamljen bo pripovedoval svoje spomine na partizanska leta, napovedan pa je tudi obisk pesnika Gradnika in obisk mame pesnika Karla Destovnika - Kajuha.

V tem letu 8 števil BRESTANIŠKIH NOVIC

Na nedavni seji krajevne organizacije SZDL v Brestanici so sklenili, da bodo izdali letos 8 števil »Brestaniških novic«. Tudi letos bodo obravnavale vsa gospodarska in politična vprašanja tega kraja. Na seji je bil izvoljen tudi uredniški odbor. Za predsednika odbora je bil izvoljen Rafko Orožen, člana pa sta Slavko Zakšek in Edo Zajelšnik.

Nesoglasja v kolektivu restavracije »Pod Gorjanci«

27. avgusta je kolektiv restavracije »Pod Gorjanci« pismeno zahteval od komisije za nastavitve direktorjev pri ObLO, naj razreši vršilca dolžnosti upravnika restavracije Draga ŠIFERJA. Kolektiv je utemeljil svojo zahtevo s tem, da se upravniki ne ravnajo po predpisih. Po mnenju kolektiva bi bil v restavraciji lahko boljši dohodek, če bi se upravniki zanimali za pravočasno in bolj ekonomično nabavo živil. Napredek bi bil lahko dosežen, po mnenju članov kolektiva, če bi se v restavraciji boljše gospodarilo in če bi bil odnos upravnika do zaposlenih pravičnejši.

Komisija ObLO je pregledala poslovanje, proučila obtožbe kolektiva in ugotovila, da zahtevke za razrešitev upravnika ni utemeljen in da za to ni zakonitih razlogov. V obravnavi navaja komisija, da so se pomankljivosti poslovanja v restavraciji pojavile zaradi bolezni upravnika in neodgovornega odnosa do dela pri samih članih kolektiva. V zadnjem času se je poslovanje izboljšalo in bo poslovno leto uspešno zaključeno.

Na skupni seji obeh zborov ObLO je bila 20. XII. 1962 o stanju v kolektivu restavracije pestra razprava. Odborniki si bili mnenja, da upravniki za stanje podjetja ni vsega krivi. Ze dalj časa je bolan in ima zaradi tega skrajšan delovni čas na 4 ure dnevno, razen tega pa se vozi v službo iz Krškega. Odborniki so nadalje izrazili mnenje, da se zahtevam kolektiva ne more ugoditi zaradi tega, ker so vsi zaposleni odgovorni za nesoglasja, ki so v kolektivu. Na seji je bilo nadalje predlagano, naj se upravniku čimprej preskrbi stanovanje v Kostanjevici, zbor pa sta zadolžila upravnika, da mora v kratkem napraviti red v podjetju in uskladiti odnose v kolektivu. Na seji je bilo izrečenih tudi več pripomb na račun dosedanjega poslovanja. Kadar je bil namreč upravnik odsoten, je bilo v restavraciji težko dobiti kosilo, dogodilo pa se je celo, da je zmanjkalo vina. V restavraciji tudi ne tedajo pristnega cvička, čeravno ga je v okolici dovolj.

Tovariš Lovre Stih je bil znan izvoljen za predsednika občinskega odbora SZDL

ve v podjetjih. Predvsem bo treba zaposlenim zagotoviti take osebne dohodke in pogoje dela, da bo stalnost delavcev na delovnem mestu čim večja. Znižati bo treba tudi število izostankov z dela. Organizacije ZK in odbori sindikalnih podružnic v podjetjih pa naj bi s političnim delom dosegli, da bi zaposleni čutili več odgovornosti za delo. Prav tako naj

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

bi se zaostril kriterij za pridobivanje kvalifikacije delavcev. Skrb za zaposlene se mora pokazati v tem, da se dosledno izvaja sistem nagrajevanja po delu in da podjetja skrbijo za stanovanje zaposlenih. V Vidmu-Krškem naj bi ustanovili obrat sevniške konfekcije »Lisca«, kjer bi se zaposlilo okoli 200 žena ter bi se s tem omilil problem zaposlitve žena.

SZDL bi morala dajati pobudo za pospeševanje telesne kulture v občini in izboljšanje otroškega varstva.

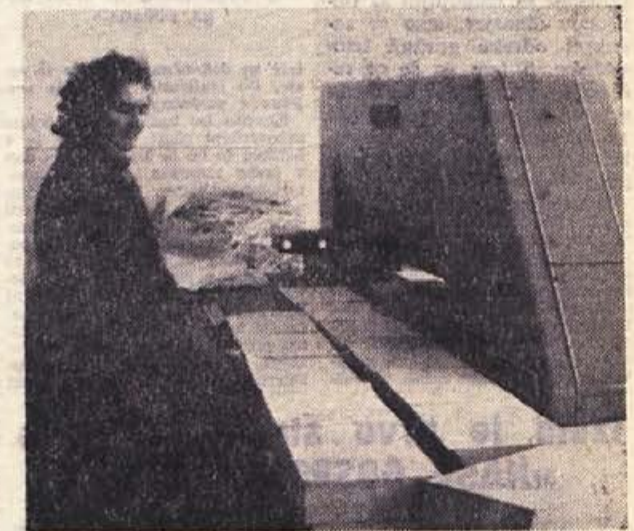
Občinski odbor SZDL je o razvoju družbenega sektorja kmetijstva že večkrat razpravljal. Prav zato so bili zadnja leta v tem pogledu v občini doseženi lepi uspehi. V občini je 5 socialističnih kmetijskih obratov s skupno okoli 700 hektari zemlje. Samo lani je pogodbeno proizvodnja pri belih žitih vključevala kar 65 odstotkov vseh površin. Velik napredek je bil dosežen tudi pri uporabi umetnih gnojil in razvoju sadjarstva. Program kmetijskega razvoja občine je zelo obširen in bo potrebno za njegovo uredništev sodelovanje celotne družbe. Komerzialna služba pri kmetijski za-

8.896 članov SZDL

V videmsko-krški občini je sedaj 20 krajevnih organizacij SZDL, v njih pa v članjih 8896 članov. Največ članov je v KO SZDL na Senovem (1732), najmanj pa na Pijavškem (85). Vsekakor je število članov SZDL v občini prenizko in ga bo treba še znatno povečati.

Za večjo obveščenost proizvajalcev

Sleherni član kolektiva v delovnih organizacijah bi moral biti seznanjen z realizacijo mesečne proiz-

Razgovor z Marijo Doberšek v krški Konfekciji papirja

Marija Doberšek je v Konfekciji papirja v Vidmu-Krškem zaposlena že 5 let. Stiri leta je bila rezalka pri zastarelem stroju, od avgusta lani pa dela pri novem, sodobnem rezalnem stroju »Perfecta«. Marija nam je povedala o sebi tole:

»Ob vselitvi v nove prostore julija lani je podjetje nabavilo tudi nov rezalni stroj. Vesela sem bila, ker so mi zaupali delo pri njem. S pomočnico Minko Urek, ki mi zvesto pomaga pri delu, nareževa dnevno 56 do 60 paketov papirja. Norma pa je 55 paketov. Seveda norme ne pressegava zlahka. Naši osebni dohodki so odvisni od učinkovitosti. Povprečno zaslužim mesečno 24.000 dinarjev in sem s prejemki zadovoljna.«

In kakšna je vaša želja?

»Če bi me pred dvema mesecema vprašali, bi vam odgovorila, da si najbolj želim stanovanje. 29. novembra, ravno za dan republike, pa sem se vselila v novo dvosobno stanovanje, ki mi ga je dodelilo naše podjetje. Ker sem vdova in mati treh otrok, si želim tudi, da bi otroci v šoli čim bolj napredovali.«

Ali prebirate Dolenjski list?

»Redno ga berem in mi je list postal nepogrešljiv prijatelj. Zadovoljna sem z njegovo vsebino, zato želim, da bi tudi v bodoče imel veliko uspehov.«

Novi predsedniki KO SZDL

Vsi nove izvoljeni odbori KO SZDL v videmsko-krški občini so se že sestali in izvolili tudi predsednike organizacij. Novo izvoljeni predsedniki krajevnih organizacij SZDL so:

Brestanica — Slavko Zakšek, Brege — Viljem Grozina, Dobrava — Franc Skulj, Dolenja vas — Branko Vodopivec, Gorenji Leskovec — Stane Pašk, Koprivnica — Franc

Polšak, Kostanjevica — Miha Burja, Leskovec — Branko Voglar, Podbočje — Jože Zupančič, Presladol — Vinko Bohorč, Pijavško — Anton Povhe, Prekopa — Franc Dernaž, Raka — Jože Gabrič, Senovo — Karel Šterban, Sutna — Stanko Božič, Videm-Krško desni breg — Franc Dornik, Videm-Krško levi breg — Stane Drohnič, Veliki Podlog — Martin Deržič, Veliki Trn — Anton Gričar in Zdole — Franc Robek.

Otvoritev vodovoda in kanalizacije v šoli na Vidmu

28. decembra je bilo v videmski šoli majhno slavlje. V prisotnosti predstavnikov DPM, šolstva, ObLO, šolskega odbora ter šolskega kolektiva je vodovod otvoril podpredsednik ObLO Karel Šterban, goste pa je pozdravil predsednik šolskega odbora Darko Mižigoj.

Za vodovod in kanalizacijo je ObLO prispeval okoli 420.000 dinarjev, najmanj dvakrat toliko pa je šolski odbor prihranil, ker je gradil v lastni režiji. Največjo za slugo ima pri tem Darko Mižigoj.

Slabo obiskani roditeljski sestanki

Osnovno šolo na Senovem obiskuje 640 učencev. Na roditeljske sestanke pa po navadi pride samo četrtina staršev. Precej staršev se torej ne zanima za uspehe svojih otrok. Na roditeljske sestanke hodijo po navadi starši tistih otrok, ki dosega dobre učne uspehe. Vsaj štirikrat na leto — toliko je namreč roditeljskih sestankov — bi pa starši že lahko prišli na razgovor. S tem bi predvsem koristili svojim otrokom.

Močan gospodarski razvoj sevniške komune tudi v letošnjem letu

Staro leto je za nami in že so postavljeni načrti za bodoče delo. Tudi v sevniški občini že srujejo načrte za nov gospodarski napredek komune. Predsedniku občinskega ljudskega odbora Karlu Kolmanu smo v tej zvezi postavili več vprašanj.

— Kaj predvideva občinski investicijski načrt za leto 1963? — se je glasilo vprašanje.

— Letošnji investicijski načrt naše občine predvideva dokončanje vseh gradenj, ki so bile pričete v letu 1962. V pošteved pride dograditev »Metalna« v Krmelju (228 milijonov dinarjev). Prav tako bomo dogradili 29 stanovanj v Sevnici (72 milijonov dinarjev). Za potrebe učiteljev iz Tržišča in Krmelja bomo v Krmelju zgradili 4-stanovanjski blok (14 milijonov dinarjev). Takoj v začetku gradbene sezone bomo končno pričeli v Sevnici graditi novo šolo. Gradnja in oprema šole bo stala 230 milijonov dinarjev, gradnja pa bo investirana iz medobčinskega sklada za gradnjo šol. Lokacija šole je določena nasproti konfekcije »Lisca«. Letos imamo na razpolago okoli 80 milijonov dinarjev za prvo stopnjo gradnje. Predvidoma naj bi bila šola dograjena in opremljena do leta 1965. Trenutno imamo v Sevnici in na Radni kar 4 šole, ki jih obiskuje preko 900 učencev. Razdrobljenost in medsebojna oddaljenost šol otežkoča prosvetnim delavcem izvedbo njihovega učnega programa. Razen tega so stavbe sedanjih šol zastarele in imajo slabo urejene sanitarije. Višje razrede osnovne šole v Sevnici obiskujejo tudi učenci iz sosednjih krajev: iz Loke, Blance, Brega in iz Razborja. Otroci se vozijo v šolo z avtobusom, ki so ga kupili nalašč za te namene. Naj še omenim, da smo prvotno mislili graditi v sklopu šole še telovadnico. Ker bi se stroški za gradnjo šole s tem povečali za nadaljnjih 35 milijonov dinarjev, smo se zaenkrat odrekli gradnji telovadnice. S tem pa se ni rešeno, da telovadnice ne bomo gradili. V Sevnici pravzaprav ni prostora za telovadnico. Mladina sedaj telovadi kar v kino dvorani »Partizana«.

Nadalje bo letos dograjena mizarska produktivna zadruga (378 milijon dinarjev). Predvidevamo, da bo z dograditvijo mizarske zadruge porasel bruto dohodek v tej gospodarski organizaciji za 100 odstotkov. Tudi konfekcija »Lisca« bo zgradila v Sevnici še nov objekt v vrednosti 117 milijonov dinarjev. To podjetje bo tudi nabavilo opremo za nov obrat v vred-

nosti 135 milijonov dinarjev. V naslednjem letu bo konfekcija »Lisca« lahko povečala svojo proizvodnjo za 100 odstotkov. Podjetje računa na investicijsko posojilo pri Gospodarski in Jugobanki.

Veležitar iz Celja ima v Sevnici svoj obrat. Trenutno montirajo nov valjni mlin z zmogljivostjo 12 ton dnevno. Občani bodo imeli tudi od te investicije koristi, saj bo zagotovljena boljša preskrba s kvalitetnejšo moko. Letos bo montirana tudi avtomatična telefonska centrala z zmogljivostjo 80 števk. Ker predvidevamo gradnjo nove pošte v naslednjih letih, bo Sevnica dobila novo telefonsko centralo z 200 telefonskimi števkami. Pričakujemo, da bo tudi Sevnica do leta 1965 vključena v skupni jugoslovanski telefonski sistem.

Kopitarna bo letos dogradila novo dvorano za izdelavo kopit, s čimer bo dokončana preobnova kopitarne. Preče vprašanje ostaja še Jugotanin. Zadeva pa ni tako kritična, kakor ljudje slišujejo na cesti in kakor dejansko tudi na prvi pogled kaže. Povedati moram, da je pri Izvršnem svetu sestavljena posebna komisija, ki proučuje obstoj Jugotanina ali eventualno preusmeritev proizvodnje.

V tem letu nameravamo dokončno urediti cesto Sevnica—Smarje in kanalizacijo. Znano je, da smo lani dokončali asfaltiranje te ceste, ki je stalo 67 milijonov dinarjev. Polovico tega zneska je prispevala občina, ostalo pa bivši OLO Novo mesto. Ko smo že pri cesti, bi žele omeniti še zasavsko cesto Laško—Radeče—Sevnica—Videm—Kriško. Ta cesta je v tako slabem stanju, da je potrebna nujnega popravila. Kaže, da bo OLO Celje letos izdelal program in na-

Predsednik ObLO Karel Kolman: »Ko govorimo o načrtih in delu, mislimo hkrati seveda tudi na vsestransko sodelovanje vseh gospodarskih organizacij in sliherne-ga občana!«

črtice za dokončno izgradnjo te ceste. Do realizacije bo prišlo verjetno v naslednjem letu.

Končno bo tudi Sevnica dobila urbanistični načrt. Načrt je še v izdelavi in bo že konec marca dan v javno raspravo. Izdelava urbanističnega načrta stane 6 milijonov dinarjev. V Sevnici je tudi problem vodovoda. Sedanja vodovod ne zadošča za vse večje potrebe. Zato bomo morali tudi to vprašanje v tem letu pričeti reševati. Upam, da bo kmalu čimmanj kritik na račun otroškega vrta. Če bo šlo vse po sreči, bomo leto prišli z gradnjo novega otroškega vrta. Gradnja vrta je določena med stanovanjskimi bloki

Izšla je prva številka glasila »NAŠE GOSPODARSTVO«

V januarju je izšla prva številka »Naše gospodarstvo«, ki jo je izdala Kmetijska zadruga »Zasavje« iz Sevnice. Ze v uvodu številke je podarjeno, da je obveščanje ljudi o vseh dogajanjih pomnjanljivo, kar najbolj občutljivo sodelavci v kmetijskih in gozdarskih organizacijah, kjer so delovišča oddaljena in razdrobljena. Delavci stanujejo tudi po več ur daleč od teh delovišč. Da pa bi za poseljeni v kmetijstvu in gozdarstvu še boljše sodelovali v delavskem samoupravljanju, utrjevali delovno disciplino, povečali produktivnost dela in skrb za družbeno proizvodnjo, so v KZ »Zasavje« sklenili izdajati glasilo delovnega kolektiva. Glasilo izdaja sindikalna podružnica, ureja pa ga uredniški odbor. Glasilo bo izhajalo po potrebi. Prva številka obravnava problematiko kmetijske zadruge »Zasavje« v Sevnici glede na morebitno ločitev

kmetijske in gozdarske dejavnosti, poroča o gibanju zaposlenih v zadnjem polletju 1962, o izpolnitvi proizvodnega plana v letu 1962, o razvoju obrata vrtinarstva in svetuje kmetovalcem.

Prva številka »Naše gospodarstvo« je zelo okusno urejena in zanimiva. Prav zato bo zanesljivo našla velik krog bralcev.

80 zamudnikov bodo predlagali v kaznovanje

Na običajni krajevni način so v Sevnici razglasili rok za registracijo motornih koles in priklopnih vozil. Tudi vsa podjetja in ustanove so o tem obvestili. Zamudniki so še pisмено prejeli obvestila, toda bilo je vse zaman. Do 15. januarja, ko je potekel rok za registracijo, 80 lastnikov ni registriralo svojih vozil. Proti tem neopravičenim zamudnikom bo uveden kazenski postopek.

pred železniško postajo. Investicije za gradnjo vrta bodo znašale okoli 30 milijonov dinarjev. Naj še povem, da so že izdelali načrti za centralni vrt.

Z novim letom sta se združili trgovski podjetji, kakor tudi gostinski podjetji. V teku so razgovori o združitvi kmetijske zadruge Sevnica in KZ Tržišče—Sentjana. Ta združitve bi bila vsekakor koristna za razvoj družbenega sektorja kmetijstva v občini. Zdržištev predvideva ustanovitev enega gozdarskega obrata za vso občino, ki bo vključeval 16.800 ha gozdnih površin.

— V čem se bo letošnji družbeni plan občine razlikoval od lanskega?

— Razlika bo predvsem v porastu družbenega brutoproducta za 24,8 odstotka napram 19,7 odstotkom lani. Bistveno se bo spremenila tudi struktura po panogah. Lani smo na primer v industriji zabeležili izpad kar za 24 odstotkov, letos pa predvidevamo povečanje produkta v tej panogi na 150 odstotkov. Računamo, da bo v gradbeništvu, gostinstvu in mor-da še v prometu iz objektivnih razlogov padec. Lani smo ukinili naše gradbeno podjetje »Maroka«, zmogljivost gostišč pa se zmanjšuje. To ponovno potrjuje, da se bomo morali prejšnje leto izločiti gradnje hotela v Sevnici. Če bomo do-bili investicijsko posojilo iz republiškega sklada za turizem, bi lahko začeli z gradnjo hotela že letos. Predvidevamo tudi porast kmetijske proizvodnje za 13 odstotkov, v gozdarstvu pa bo verjetno padec za 12 odstotkov zaradi zmanjšanja sečnje. Torej gre v glavnem za spremembo naraščanja bruto proizvoda po panogah.

— Kako se bodo podjetja v občini letos uveljavila na mednarodnem trgu?

— Jugotanin in Kopitarna sta se že doslej dobro uve-

ljavila na mednarodnem trgu. Frepričan sem, da bodo letos dosegli tu še večje uspehe. Z dograditvijo obrata »Lisca« v Sevnici bo kolektiv izvozil svoje proizvode v vrednosti 155 tisoč dolarjev, uvoženega materiala pa bodo porabili le za 18.000 dolarjev. Prav tako

SEVNIŠKI VESTNIK

bo svoj izvoz povečavala tudi Mizarska produktivna zadruga. Pričakujemo, da se bo tudi Metalna iz Krmelja vključila v izvoz.

DRAGO KASTELIC

J. J.

Uspešen seminar za mladinska vodstva

Pretekli teden je bil v Dobrni seminar za občinska vodstva mladine, ki ga je organiziral okrajni komitej LMS Celje. Seminarja se je udeležilo okrog 80 mladincev in mladink iz novega celjskega okraja.

Osrednja razprava je tekla o delovanju organizacij LMS. Po predavanjih so se oblikovale skupine mladincev, ki so samostojno obravnavali posamezna vprašanja. Vodje posameznih skupin so bili člani sekretariata okrajnega komiteja. Na podlagi tako smotrnega in sistematičnega

O programu delovnih akcij

Plenum občinskega komiteja LMS v Sevnici je ob navzočnosti predstavnikov družbenih in političnih organizacij, okrajnega komiteja LMS Celje, društev in drugih razpravljal o organizaciji občinskih delovnih akcij v letu 1963. V programu so naslednja dela: ureditev zelenega pasu ob cestišču v Sevnici, parka pred bloki in okolice spomenika na Trgu svobode, popravilo ceste na Lisca, gradnja športnih objektov itd. Menili so, da morajo biti priprave res temeljite. Hkrati bodo začeli obravnavati tudi vprašanje lokalnih in zveznih delovnih akcij v tem letu. Posebna komisija za delovne akcije pri občinskem mladinskem komiteju bo sestavila načrt za delo z brigadirji na delovnih akcijah.

V Brežicah: tovarna kleja

Tovarna kostnega kleja v Ljubljani namerava zaradi nemogočih sanitarnih pogojev prenesti svoj obrat v Brežice. Načrti so že naročeni, z gradnjo pa bodo pričeli še letos. Za prvo stopnjo gradnje (obrat bo dograjen v treh stopnjah) bo potrebnih okoli 320 milijonov din investicij, po drugi stopnji izgradnje pa bi obrat dajal pol milijarde bruto proizvoda. Proizvodni postopek bo najsoodnejši in avtomatiziran, saj bo obrat v začetku zaposloval le 25 delavcev. Če bodo sredstva pravočasno zagotovljena, bo obrat stekel še letos v decembru. Občina Brežice pričakuje, da bo ljubljanski Mestni svet prispeval del sredstev za soudeležbo. Dosedanji obrat v Ljubljani, ki je v neposredni bližini Savskega naselja, povzroča okolici z neznošnim smradom velik problem.

Temelji za nov Farmisov obrat

V prvi polovici letošnjega leta bo v Trebnjem zrasel nov industrijski obrat. Zgradili bodo obrat farmacevtsko-kemičnega kombinata »Farmis«, ki je na Dolenjskem že močno zastopan z obratom »Krkca«. Temelji za novi obrat, ki bo blizu odcepa sevniške proge od železnice Novo mesto—Ljubljana, so že postavljeni.

Kaj se vsak tečen zgodi pri nas, vam pove DOLENJSKI LIST!

Osnutek družbenega plana že pripravljen

Na podlagi poročil gospodarskih organizacij so v Trebnjem že izdelali osnutek družbenega plana za leto 1963. Predlagano je, naj bi se družbeni bruto proizvod v primerjavi z lanskim povečal za 15,7 odstotka, narodni dohodek pa za 13,5 odstotka.

Osrednji poudarek je na industriji, ki naj bi proizvodnjo povečala za 24,6 odstotka. Sem so vštet tudi industrijski obrati, ki bodo začeli proizvajati letos. Kmetijstvo naj bi dalo 8,3 odstotka večjo proizvodnjo kot lani, oziroma naj bi zasebni sektor povečal proizvodnjo za 6,3 odst., družbeni sektor

3 in pol milijona za razvoj lovškega turizma

Lovska družina na Mirni bo dobila 3,5 milijona dinarjev posojila iz republiških virov. S temi sredstvi nameravajo predvsem urediti lovišča za fazane in jerebice. Le-teh bi zredili več tisoč na leto, hkrati pa bi vsako leto povečali odstrel. To bi privabilo predvsem inozemske lovce, pri katerih je lov na fazane in jerebice zelo priljubljen. Na ta način bi se bolj odprli vrata turizmu in pospeševali zlasti inozemski turizem pri nas.

Ali bo Mirenčanom uspelo zbrati 10 milijonov?

Razprava o ureditvi zdravstvene službe v Mirenski dolini je napoved naša plodna tla. Na pobudo krajevnih činiteljev na Mirni se je začela velika akcija za ureditev mirenske zdravstvene postaje. V nedeljo je odšlo med ljudi okrog 50 predstavnikov krajevnih organizacij in pričelo zbirati prostovoljne prispevke. Z nabiralo akcijo nameravajo dobiti okrog 3 milijone dinarjev, razen tega pa računajo na pomoč gospodarskih organizacij. Skupaj utegnejo nabrati blizu 10 milijonov dinarjev, ki bi jih v

pa za 22,6 odstotka. V ostalih panogah zahteva osnutek veliko povečanje obratne dejavnosti (za 39,1 odst. več kot lani), v gostinstvu za 13,4 odst. in v trgovini za 12,1 odst., medtem ko bi bila gozdarska proizvodnja približno enaka lanski (večja za 0,3 odst.).

Da bi uspešno izpolnili družbeni plan, bi potrebovali skupaj 991 milijonov 682.000 dinarjev investicij, od tega bi kmetijstvo porabilo 398 milijonov 864.000 dinarjev, industrija pa 505 milijonov 9.000 dinarjev. Kmetijske investicije nameravajo vložiti v družbeni kmetijski sektor, zlasti v dejavnost kmetijske zadruge v Trebnjem, industrijske investicije pa bodo v glavnem porabili za rekonstrukcijo tovarne šivalnih strojev »Mirna« in destilacijo alkoholnih pijač »Dana« na Mirni ter za razvoj trebanjskega obrata farmacevtsko-kemičnega kombinata »Farmis«.

Seveda so s temi številkami in predvidevanji izražene pretežno samo želje gospodarskih organizacij in celotne komune, ki se želi čim hitreje razvijati. Vse potrebe pa bodo morali uskladiti z dejanskimi možnostmi za uresničenje, zato bodo že na prvih razpravah izločili iz osnutka vse tisto, česar spri-

čo dejanske sposobnosti komune ne bodo mogli izpolniti. O osnutku družbenega plana trebanjske občine bo med prvimi razglabljal razširjeni plenum občinskega sindikalnega sveta v Trebnjem.

Od osnutka do končne oblike plana je dolga in zapletena pot, ker bodo predlog plana, preden bo o njem raz-

Odlok o začasnem finansiranju

Kakor druge občine so tudi v Trebnjem izglasovali odlok o začasnem finansiranju proračunskih potreb občine v prvem tromesečju letošnjega leta. Po tem odloku izdatki v letošnjem prvem četrtletju ne smejo pressegati 25 odstotkov celotnih izdatkov, ki jih je imel lanski občinski proračun.

Osnutek občinskega statuta izdelan

Prejšnji teden je komisija za izdelavo statuta v Trebnjem izdelala osnutek statuta trebanjske občine. Prihodnje dni bo šel osnutek v javno raspravo. Delovni kolektivi bodo o njem razpravljali v drugi polovici januarja in v februarju.

Prav dobra udeležba na ustavnih razpravah

Javnih razprav o osnutku zvezne ustave se je udeležilo 85 odstotkov članstva v delovnih kolektivih gospodarskih organizacij v trebanjski občini. Najprej so imeli splošne razprave, kasneje pa so obravnavali pravice in dolžnosti proizvajalca, samoupravljanje in gospodarjenje delovnih organizacij, kot je predvideno z ustavnim osnutkom.

TREBANJSKE NOVICE

pravljali ObLO, obravnavale še politične organizacije. Vsekakor ga ne bodo sprejeli prej, dokler ne bo potrjen družbeni plan ljubljanskega okraja.

Prve volitve v delavski svet

V soboto bo kolektiv trebanjskega kovinskega podjetja »Kemo oprema« izvolil svoje prve samoupravne organe. Izmed 32 zaposlenih bodo v delavski svet izvolili 15 članov kolektiva. Delavci podjetja pravijo, da bo poglobljena naloga delavskega sveta zaščitati jasno razvojno pot »Kemo opreme« in zagotoviti osnovne pravice proizvajalcev. Nedvomno pa bo treba glavno skrb posvetiti izboljšavi delovnih prostorov.

Še en zdravnik

Februarja bo Trebnje dobilo še enega zdravnika oziroma zdravnico za splošno ordinacijo. Delala bo v trebanjskem zdravstvenem domu, najmanj dvakrat na teden pa bo obiskala Mokronog in po možnosti prav tolikokrat tudi Mirno. S prvim marcem bo trebanjska občina dobila tudi patronažno sestro, ki bo opravljala ustrezno službo v dolini Mirne.

Stanovanja za trg

Splošno gradbeno podjetje »Pionira iz Novega mesta gradi v Trebnjem poleg zdravstvenega doma 12-stanovanjski blok. Dela investira stanovanjski sklad ObLO Trebnje, stanovanja pa bodo prodali. Za stanovanjske potrebe Trebanjcev bi morali sezidati še en tak blok.

MIRNA: stanovanjske bloke urejujejo

Dolenjsko gradbeno podjetje iz Grosuplje dograjuje in urejuje stanovanjske bloke na Mirni, ki jih investira KPD Dob in tovarna šivalnih strojev »Mirna«.

Program občine raste iz potreb občanov

Občinski program za leto 1963 nastaja iz resničnih potreb na terenu — Proračunskih sredstev letos, kot vse kaže, ne bo več kot lani — Potrebe po komunalnih gradnjah so povsod velike, zato bo treba v te namene zagotavljati lokalna sredstva in prispevke občanov — Sredstev za šolstvo je še vedno premalo, zato jih uporabljamo čimbolj gospodarno — Od gospodarskega razvoja je odvisno vse, zato je prikrivanje notranjih rezerv v kolektivih nedopustno

V novomeški občini že več kot mesec dni potekajo priprave za sestavljanje letnega programa občine, ki bo, kot vse kaže, sprejet v začetku marca. Tokrat program resnično raste iz potreb in želja prebivalcev, saj predstavnik ljudskega odbora sklicuje posebno posveto na posameznih zaključnih območjih po terenu in iz razgovorov z odborniki in z zastopniki družbenih organizacij skušajo ugotoviti, kaj občine najbolj želi in kaj bo treba ukreniti najprej. Doslej so bili takšni posveti v Straži, Dol. Toplicah, Žužemberku, Otočcu, Smarjeti, Sentjerneju, Skočjanu, Gotni vasi (za podgorjansko področje) in v Novem mestu. Na enak način ugotavljajo potrebe in zbirajo osnovne podatke za sestavljanje letnih programov tudi v vseh ostalih občinah.

V prihodnjih dneh se bodo začeli podobni posveti, na katerih se bodo zbrali predstavniki posameznih gospodarskih panog, pozneje pa bodo zbrane podatke obdelali

NOVOMEŠKA KOMUNA

Prireditve »INICIATIVA 1963«

Komisija za društveno dejavnost pri občinskem komiteju LMS v Novem mestu je sestavila obširen in pester program svojega dela v letu 1963. Med drugim bo mladina vsak mesec priredila po eno kulturno-zabavno prireditve pod naslovom »Inicijativa 1963«. Te prireditve bodo največ v Novem mestu, k sodelovanju pa bo komisija pritegnila tudi člane Kluba dolenskih študentov in z njimi navezala trdnije stike. Prav tako je v programu komisije, da bo mladina začela sodelovati z najrazličnejšimi kulturno-prosvetnimi društvi in sekcijami ter z njimi priredila prireditve. — Prva prireditve, ki jo bo organizirala

še v neposrednih razgovorih s posameznimi delovnimi organizacijami in kolektivni.

Predsednik novomeškega ObLO tov. Sergej Thorževski je že v začetku podobnega posveta, ki je bil v Novem mestu v soboto, 19. januarja, poudaril, da obeti o proračunskih sredstvih v letu 1963 niso rožnati. Ljudski odbor navzlic temu želi izvesti, kaj je po mišljenju lokalnih predstavnikov najpomembnejše. Tu ne gre za obet, da bodo vse želje uresničene. V zvezi s štednja bomo lahko ravnali najgospodarneje samo, če bomo sredstva namenili tja, kjer so potrebe največje. To pa je mogoče šele takrat, kadar vse potrebe poznamo.

Približna ocena uresničitve programa novomeške občine za leto 1962 kaže, da je bil ustvarjen z nekaj več kot 100 odst. V letošnjem letu bo po dosedanjih predvidevanjih treba povečati celotni družbeni produkt za 19 odst. To je precej več kot v mejah republike in zveze, kjer je planirano 10 odst. povečanje. Najbolj naj bi porasla industrijska proizvodnja (po dosedanjih ocenah za 36 odst.), kmetijska za 13, vse ostale pa za manj. Takšne so težnje v kolektivih. Vse kaže, da je prej omenjeno povečanje pre-

majhno zlasti v kmetijstvu, trgovini in gostinstvu.

Na posvetih so bili povsod načeti predvsem problemi komunalnih gradenj (kanalizacija, vodovod, cestno in ulično omrežje, mostovi, otroška igrišča, javna razsvetljava itd.). Brez dvoma je sredstev za zagotovitev vseh želja premalo. Zato jih bo ljudski odbor usmeril v objekte, ki so najpomembnejši, in v adaptacije, ki bodo preprečile večjo škodo. Povsod pa bodo morali prebivalci pri

Dve novi letali za Prečno

Dolenjski letalski center v Novem mestu bo v doglednem času dobil dve novi letali (motorno in jadralno), ki ju je naročil v Ljubljani. Motorno letalo KB-6 »MATAJURA« in jadralno letalo »LIBIS-17«, obe sta domače konstrukcije in izdelani v ljubljanski tovarni letal, sta sposobni za vse večšine letenja in jadriranja po zraku. Na ta način se bo »leteči« park v Prečni znatno povečal. Dolenjski letalski center bo imel skupaj 7 letal, od tega 3 motorna in 4 jadralna, ki jih bodo uporabljali za potrebe novomeške letalske šole in v turistične namene. Vendar bodo morali izločiti dve jadralni letali, ker sta že zastareli.

Šmarjeta: združitev KO SZDL

Krajevni odbori Socialistične zveze v Zburah, Šmarjeti in Šmarjeških Toplicah so se na krajevni konferenci, ki je bila 13. januarja v Šmarjeti, združili v en krajevni odbor SZDL, vendar s tem, da pristojnost ene ali druge nove podružnice ne bi bila okrnjena. Iz poročila je bilo razvidno, da sta bili zelo delavni krajevni organizaciji v Šmarjeških Toplicah in Šmarjeti, medtem ko SZDL v Zburah ni zadovoljila. Poglavitno delo Socialistične zveze se je odvijalo v okviru sekcij za zdravstveno zaščito, zunanje in notranje-politična vprašanja, vzgojo otrok in mladine itd. Organizirali so več predavanj, ki so bila zadovoljivo obiskana. Tudi v prihodnje bodo predavanja primerna oblika dela SZDL, organizirali pa bi jih v sekcije kot do zdaj, je pomembnejša predavanja (o kmetijstvu, živinoreji, sadjarstvu in podobnem) bi bila enotna za vse člane in sicer v Šmarjeti.

V razpravi so poudarjali, da dobiva Šmarjeta z okolico čedalje večji turistični po-

reševanju raznih komunalnih problemov iskati sredstva v svojem okolju in se od ljudskega odbora nadejati zgolj dodatne, nemalokrat simbolične pomoči.

Na novomeškem posvetu so načeli tudi probleme s področja turizma, šolstva, telesne vzgoje, prostorov za družbene organizacije in kulturno-prosvetnih domov. Predstavniki na posvetu niso bili prezahtevni, zbrano gradivo pa bo brez dvoma lahko trden temelj za izdelavo letnega programa občine.

DEJAVNOST SREDI ŽIVLJENJA

Okrog 60 delegatov se je udeležilo konference SZDL. Novo mesto — center, ki je bila v prvi polovici januarja v prostorih bivšega OLO. Razpravljali so o dosedanjem in bodočem delu organizacije in naglasili, da morajo člani Socialistične zveze skrbeti, da bodo zlasti spoznali dejavnost komunice in obravnavali osnutek njenega statuta, razpravljali o urbanistični ureditvi Novega mesta, še posebno pa o ureditvi novomeških lokalov, čistoče itd. Razen tega se bodo izobraževali v sekcijah, ki jih bo treba poživiti.

Organizacija SZDL Novo mesto — center šteje danes že nad 160 članov in je ena najmočnejših v novomeški občini. Izdaja glasilo, ki so ga najprej tiskali v nakladi 400 izvodov, do konference je izhajalo v 700 izvodih, zdaj pa nameravajo naklado povečati na okrog 900 izvodov. Kaže, da je glasilo med članstvom zelo priljubljeno in bodo odslej pisali vanj tudi člani (do zdaj so ga sestavljali le člani odbora), kar

Podoba teh dni v Novem mestu

je rečeno tudi v sklepkih konference.

SZDL Novo mesto — center je ena redkih organizacij, ki nima posebnih težav s članarino. Vso pohvalo zaslu-

ži poverjeniška mreža na tem področju, ki vestno pobira članarino že okrog 10 let! Zlasti so pri tem delu požrtvovalne in prizadevne posamezne tovarišice.

Zadržanost mineva

V mladinski politični šoli v Novem mestu so že zaradi prve brazde na področju mladinskega izobraževanja. V dobrih štirinajstih dneh so nekateri posamezniki sicer odnehali, vendar obisk ni bil stvorno okrnjen. Da bi zvedeli, kako gre slušateljem in predavateljem v šoli, smo povprašali predavatelja Martina Berkopca, ki je v prvih predavanjih obrazložil zgodovinske momente v družbeno-ekonomski preobrazbi v svetu.

Vprašanje: Kaj ste opazili pri urah vaših predavanj?

Odgovor: Zdi se mi, da se še vedno čuti prevelika razlika med predavateljem in poslušalcem. To me je pre-

cejkrat motilo, ko smo razvili razpravo o tem in onem. Zadnje čase pa se slušatelji že kosajo, kdo bo prej kaj vprašal, pripomnil, odgovoril. Mislim, da je to hkrati tudi najboljše potrdilo, da so me razumeli.

Vprašanje: O čem želijo največ slišati, morda kaj izven obveznih tem?

Odgovor: Po končanem predavanju se vedno razvije živahna razprava o temi, ki jo obrazložim, pa tudi o mednarodnih političnih dogodkih, ekonomskih odnosih itd. Mladinci so se zelo zanimali za razvojno pot socializma v Sovjetski zvezi in drugih deželah. Kaže, da jim bo šola samo dopolnila znanje, ki ga že imajo.

Vprašanje: Kaj pa sam program predavanj, je dober?

Odgovor: Program šole je izbran tako, da dobi slušatelj vsaj osnove z najrazličnejših področij. Seveda vsako predavanje tudi ne ustreza dojemanju vsakega mladince. To bi se dalo izpolniti na študijskih krožkih, če bi jih mogli organizirati. Pomanjkljivo pa je to, da slušatelji nimajo dovolj razpoložljivega gradiva. Morda bi bilo prav, da bi se mladinski komite za gradivo p-zanimal pri politični knjižnici ali pri delavski univerzi. Čeprav slušatelji pišejo, vsega ne morejo dojeti.

Vprašanje: Vaš predlog, da bi bila šola še bolj uspešna?

Odgovor: Da bi slušatelji res dobili znanje, ki ga šola nudi, bi bilo prav, če bi jih odtegnili iz rednih šol in proizvodnje. V danih pogojih pa to najbrž ni mogoče.

Zgledna pomoč vaščanov

V Suhli krajini je umrl Anton Kosec, po domače Molkov oče, doma iz Lazine pri Hinjah. Pokojnik bi maja letoš dosegl skor 100 let. Molkov oče je bil že 50 let vdovec in si je sam gospodinjil, celo bril se je še sam. Pred dvema letoma, ko je bil star že 98 let, je še vihlet kos, zadnji dve žirni pa sta ga precej prizadeli. Domačini so mu pomagali in mu v zimskem času stregli, ker so ga imeli zelo radi. Domenili so se tako, da ga je imela vsak dan po ena hiša v oskrbi.

M. S.

Mariborska tovarna »Himo«, ki izdeluje hladilnike in opremo za sobodno pralnice perila ter »Tobis«, ki izdeluje električne štedilnike, sta se spojili v eno podjetje, ki se imenuje »EM — Elektroindustrija in montaža«. Za letoš predvidevajo proizvodnjo v vrednosti 9 milijard 600 milijonov dinarjev.

Novomeška kronika

Ker vsi uradi in delovne organizacije nimajo lastnega bifeja in so glede malice navezani na novomeški delikatesi, bi bilo prav, da bi imeli tam kaj več izbire. Salame dobimo tudi v mesnici in še ceneje, kaj več pa tudi »Delikatesa« nimata. Topis malice: klobase, zelodec, rebeca, jezik, hrenovke itd. so le občasno na voljo, ob dotocih urah, sicer pa smo 365 dni v letu obsojeni na

salamo in sir. Bi se z malo dobro volje ne dalo nuditi jajčka v solati, francosko solato (pravo, ne tako, kot je bila soljčica za napredaj) itd., kar je bolj zdravo kot meso?

Toliko snega kot ga imamo letes je več let nismo imeli. Ljubitelji zimskega športa so prišli na račun; tudi taki, katerih srčice so že več let trohnele, so jih spet privlekli na dan in se spustili po belih poljanah. Griči okoli mesta: Rečjev hrib, na Marofu, pri Roku in v Severni dolini, kakor tudi manjši, so vsi prepreženi s sledmi smučarjev.

Ker je letos primerno vreme, bi bilo prav, da bi tudi držalcem nudili možnost za šport. Če bi polivali igrišče na Loki (vsaj del), bi bila lepa ledena ploskev v veliko veselje starih držalcev, pa tudi mlajših, ki bi letos prvič preizkusili trdoto ledu. Še je čas!

Novice iz Podturna

Decembra je Gozdni obrat Poljane v Podturnu organiziral predavanje o HTV pri delu. Namenjeno je bilo vodjem delovnih skupin gozdnih in kmetijskih delavcev; udeležilo se ga je 14 ljudi. Predaval je dr. Rož iz Dolenjskih Toplic, ki je pri praktičnem delu predavanja pokazal, kako je treba obvezati poškodbe in kako s njimi ravnati.

Odbor krajevne organizacije SZDL je poskrbel, da je tudi naše otroke obiskal dedek Mraz. S prispevki SZDL, sindikalne podružnice Gozdnega obrata Poljane, trgovine v Podturnu in vaščanov so bili obdarjeni vsi otro-

men, če pa hočemo turizem res razviti, moramo v prvi vrsti skrbeti za red in snago naselij, kar bi bilo potrebno doseči s poostrenimi ukrepi. Skladno s težnjami za turističnim napredkom je potrebno urediti tudi gostinsko vprašanje. Tega pa ne bo mogoče rešiti, dokler bomo dopustili, da bo imel šmarješki gostilničar en milijon

300.000 dinarjev neporavnanih davčnih obveznosti, da bodo v gostilni kvartali za denar itd.

Da bi novi krajevni odbor laže delal, bi morali poravnati dolgove pri članarini in narediti točne spiske članstva. Novi krajevni odbor je sestavljen iz 7 članov (3 iz Šmarjete), nadzorni odbor pa iz treh članov SZDL.

Novomeška podružnica ZŠAM še naprej samostojna

Občni zbor 103 članov novomeške podružnice združenja šoferjev in avtomobanikov je v soboto zvečer obravnaval uspešno, ki jim jih je zapela skupnost. V ta namen so se izobraževali in se udeležili številnih akcij, ki so bile organizirane bodisi v prometni varnosti bodisi kje drugje. Veliko pomoč so nudile zlasti komisije, ki delujejo v okviru organizacije.

Občni zbor je ob mnenjem podčrtavanju poglavitnih nalog članstva poudarjal, da je ena najvažnejših nalog prav izobraževanje in izpopolnjevanje v stroki. Hočemo šoferja, ki ne bo samo vozil, ampak znal voziti tudi popravljati, se dejali. Tako gledanje pa je privedlo tudi do nekaterih sprememb pri vrednotenju šoferjskega poklica. V pripravi je namreč zakon, ki bo brisal kvalifikacije iz voznškega poklica. Poklicni voznik bo potem lahko samo tisti, ki bo imel tako in tako izobrazbo, tako in tako prakso itd. Podjetja pa bodo morala spreminiti politiko štipendiranja ter tudi voznikom pomagati, če bodo hotela imeti res dobre in zanesljive šoferje.

Nadalje je občni zbor soglašal k predlogu, naj bi novomeška podružnica še vnaprej ostala samostojna in opravljala dejavnost na istem področju kot doslej. Morebitna pripojitev podružnice k okrajnemu odboru združenja šoferjev in avtomobanikov v Ljubljani bi bila bolj škodljiva kot koristna, ker bi bila otežena dejavnost v taki obliki, kot je bila doslej uveljavljena na območju novomeške podružnice.

Delo podružnice bo da prihodnjega občnega zbora vodil devetčlanski upravni in tričlanski nadzorni odbor. Program bodočega dela v glavnem temelji na povečanju prometne varnosti in nalogi za dosledno tehnično vzdrževanje motornih vozil.

Božo Miklič

Zdrava presoja ali škodljiv lokalizem?

Ob dokaj čudni odločitvi (poudarjamo, da je ta izraz zelo mil) zborov volivcev v metliški občini se nehote vsiljuje vprašanje: kaj je vodilo občane: zdrava presoja ali lokalizem, da so se v veliki večini odločili proti združitvi črnomaljske in metliške komune? Po resnem preudarku bomo prav gotovo ugotovili, da je bil posredi najbrž lokalizem, ki je vreden obsojanja. Ker se zavedamo, da nismo poklicani, da bi sodili po dolgem in počez, smo obiskali sekretarja Občinskega komiteja ZKS v Metliki, tovariša Janeza Dragoša in mu postavili tri vprašanja. Hkrati z odgovori jih posredujemo bralcem, zlasti pa te vrstice namenjamo metliškim občanom z željo, da bi bili bolje obveščeni in da bi se lažje odločili.

— Tovariš sekretar, kako je potekala dosedanja akcija za združitev obeh občin?

— Naš komunalni sistem se je zlasti v zadnjih letih precej razvil. Hkrati s tem so se povečale pravice in dolžnosti občine kot osnovne celice našega družbenega sistema. Oboje je sprožilo vprašanje obstoja dveh občin na področju Bele krajine. V pogledu združevanja občin je bilo lani precej premikov v NRH in po vsej Jugoslaviji. Kot posledica tega so na omenjenih področjih nastale komune z močno industrijo in veliko gospodarsko močjo. Marsikatera od njih je večja in močnejša kot okraj, kakršne smo poznali dosedaj.

Omenjeni premiki so razumljivi, ker novi gospodarski sistem, ki ga uvajamo, zagotavlja razvoj samo močnim gospodarskim enotam in področjem. Tam, kjer gospodarstvo ni razvito, je zato nujna integracija. Tudi nas je vodila takšna misel, ko smo ugotovili, da je pripojitev k občini Črnomelj oziroma združitev obeh občin gospodarska nujnost. Na zborih volivcev, ki jih je sicer ljudski odbor v začetku januarja, da bi o tem odločili, pa se je izmed 15 zborov odločil samo eden (v Gradcu) za združitev, vsi ostali pa so bili proti njej.

— Kako ocenjujete takšen potek zborov in kje so po vašem mišljenju vzroki za to?

— Prvo, kar velja ugotoviti, je to, da je bilo gradivo za zore volivcev slabo pripravljeno. Zbrani so bili številni pokazatelji, ki v ta namen niso bili dovolj prepričljivi. Pozneje nameravam na šteti pomembnejše vzroke, ki zelo odločno narekujejo združitev, pa žal na zborih volivcev niso bili naštet. Naj se ustavim samo ob precej razširjeni, močno nepreprič-

ljivi in lokalistično pobarvani trditvi o 600-letni zgodovinski samostojnosti Metlike, o starih tradicijah in podobnem. To so nekateri posamezniki najčešče uporabljali kot argument ter hkrati trdili, da bo Metlika s prikličitvijo veliko izgubila. Večina prebivalcev jim je žal ploskala. V razpravah o statusu občin in o osnutku nove ustave smo slišali precej o krajevni skupnosti kot novem samoupravnem družbenem organizmu v naši družbeni ureditvi. Prav krajevna skupnost, ki jo bomo ustanovili tudi v Metliki, bo prevzela vrsto pristojnosti in dolžnosti ter pravice, ki se tičejo občinov neposredno. V mnogem jim bo nadomestila pojem dosedanje občine. Razprave o 600-letni tradiciji metliške samostojnosti in o tem, kaj bomo z občino izgubili, so toliko bolj zmotne prav zato, ker tega ne vidijo in zapirajo oči pred naglim družbenim razvojem. Naj omenim še, da tudi krajevni uradi skrajšujejo občanom pot do občine, saj mora prebivalec po opravih na občinsko upravo le redko, kdaj, zato tudi tega ne gre tendenciozno posploševati.

Takšnih in podobnih utemeljitev bi lahko naštel veliko, če pa ocenjujemo zore volivcev, lahko rečemo samo to, da je na njih prevladoval nezdravi lokalizem, ki zahteva občino. Nezdrav je zato, ker jo zahteva, ne da bi pomislil ali bo v novih pogojih sposobna živeti, zagotoviti gospodarski razvoj ter zadostiti potrebam občanov na svojem območju.

— Naštetje, prosim, nekaj vzrokov, ki silijo v združitev obeh občin v Beli krajini?

— V začetku razgovora sem že omenil večjo vlogo in dolžnosti komun in razvijajočem se komunalnem sistemu, ki zahteva večjo materialno osnovo, gotovo pa takšno, kakršne metliška občina nima.

Bela krajina je enotno zemljepisno in gospodarsko področje. Površina metliške občine je sorazmerno zelo majhna (vsega 10.838 ha), prebivalcev je le 6825. Vsa Bela krajina je se razvijala kot enovito področje skozi zgodovino, zlasti pa v NOB in v povojni graditvi. Gospodarska osnova občine je še vedno šibka, v letu 1961 smo stvarili le 3 milijarde 497 milijonov, v letu 1962 pa 3 milijarde 679 milijonov dinarjev družbenega bruto proizvoda. Združevanje sredstev in skladov je toliko bolj pomembno danes, zlasti pa če upoštevamo, da je metliška občina lani razpolagala zgolj s 190.850.000 dinarji skladov (črnomaljska 392 milijonov). Združevanje narekuje tudi razne službe, ki so bile že doslej skupne s črnomaljsko komunjo in so se na ta račun laže

odvijale (Zavod za zaposlovanje, podružnica socialnega zavarovanja, sodišče, kataster, zemljiška knjiga, komunalna in narodna banka, gimnazija, muzej, veterinarska postaja, osemenjevalna služba itd.). Sodim, da so dejstva, ki sem jih naštel, dovolj prepričljiva in utemeljujejo združitev. Na vseh zborih volivcev je bilo občutiti močno bojazn, da bo Metlika z združitvijo izgubila, da bo ostala ob strani, da bo vsega manj kot doslej. Ta strah je odveč. V statutu naše krajevne skupnosti bomo lahko zagotovili vse, kar bo razvoj zahteval, krajevna skupnost in njeni uspehi pa bodo odvisni predvsem od nas — prebivalcev, tako kot je bil od našega dela in pridnosti odvisen tudi ves naš dosednji razvoj.

MILOŠ JAKOPEČ

Metlika v beli odeji

KOZERIJA, KI PA NA ŽALOST LE NI KOZERIJA

Eden za, štirinajst proti...

Prosimo za zamero! Ne gre za očitke, toda radi bi z resnico na dan, da ne bo škode.

4. januarja je bil v Metliki zbor volivcev. Bil je eden najkrajših, kar jih pomnijo. Dvorana je bila tako polna, kot še nikoli doslej na nobenem zboru volivcev. Zbor je bil končan v eni uri. Tudi to je bil svojevrsten rekord.

Kaj je privabilo ljudi? Na dnevnem redu je bila združitev z občino Črnomelj. Bilo je »vroče«, čeprav je zunaj bilo precej stopinj pod ničlo in čeprav je bila Bela krajina pod snegom. Tudi z negami so nekateri topotali (pa ne zaradi mraza). V dvorani je bila napetost kot na zvezni nogometni tekmi.

Vsi volivci so se pri glasovanju izrekli proti združitvi. Naj mimogrede povemo še to: slišati je, da so mnogi Metličani pred dawnimi leti raje hodili peš v Semič na vlak, kot da bi se z njim vozili skozi Črnomelj! Tega ne omenjamo slučajno ampak zato, ker so baje na zboru volivcev prenapeteži razpravljali tudi o tem, da bi se bojda raje kazalo združiti z Zumberkom kot s Črnomljem...

»Jaz sem za večino!«

Tako kot na metliškem, so se od 4. do 9. januarja odločili volilci tudi na ostalih zborih volivcev. Bili so proti združitvi s črnomaljsko ko-

muno. Na vseh zborih, razen na onem v Gradcu, kjer so se odločili za združitev. Naj dodamo še, da je bilo na vseh ostalih zborih manj vroče.

V tem sestavku ne nameravam razpravljati podrobneje o vzrokih, zakaj je do tega prišlo. Navzlic temu pa podčrtujemo, da so bili zbori volivcev slabo pripravljeni in da nosi prečesjen del krivde za takšen izid politično vodstvo. V Metliki so nam povedali, da je tudi z bivšega okraja bilo premalo pomoči in da se zborov volivcev ni udeležil noben okrajni predstav-

nikov, zlasti do tistih, ki so veliko dali v NOB. Slabo priznanje bi bilo, če bi jim v nograd kar vzeli.

Občni zbor krajevne organizacije Rdečega križa v Drašičih bo 10. februarja ob 14. uri v prostorih osnovne šole v Drašičih. Vabimo k veliki udeležbi.

Vaščan

nik. (To morda tudi ni bilo potrebno!)

Če zdaj, v drugi polovici januarja kateregakoli Metličana (prenapeteže, ki so zelo redki, izvemamo) vprašamo: »Povej, si za združitev ali proti!« mu bo malce nerodno, nato pa bo izmikajoče odgovoril: »Jaz sem z večino!« Samo odbornik Pepi z vrha Gorjanec je rekel, »da mora molčati«, nato pa le priznal, da je glasoval proti, z »večino«...

Slučajen razgovor na ulici

Bila je metliška »gospa«. Ustavil sem jo, pozdravil in vprašal, kaj meni o združitvi in zakaj so bili na zboru volivcev proti njej. V zvočnem dialektu je odgovorila:

METLIŠKI TEDNIK

»Pa znate, pravilo, da imamo mi šolstvo bolj razvito in zdravstvo in vse drugo, da bo potlej bogme slabše. Tudi to ljudje vidijo, da so črnomaljski »zafuralia« Belokranjko in Belsade.

V kratkem pogovoru sem ji razložil, kako deluje šolstvo, kako zdravstvo, povedal sem ji da Belsad ni »zafuralia«, ampak da ni še nikdar stal tako dobro kot prav zdaj. »Belokranjke« niso »zafuralia« Črnomaljski; podobne težave je preživela domala vsa trikotna industrija, metliška »Betia« pa je naslednik črnomaljske tovarne, saj je začela proizvodnjo z njenimi stroji. »Človek misli tako kak sliši, znate« je dodala in se strinjala, da vzroki, ki jih je naštel, niso niti najmanj tehtni.

Razvito zdravstvo je ovira?

Zdravstveni delavci v metliškem Zdravstvenem domu so odgovorili na to vprašanje tako:

— Naš zdravstveni dom je eden izmed najbolj razvitih v bivšem okraju. To je v prvi vrsti zasluga prizadevnosti in pridnega dela našega kolektiva, ki bi dosegel prav toliko brez ozira na to, v kateri občini bi delal. Tudi vnaprej nameravamo delati tako kot

doslej in nas združitev s črnomaljsko komunjo ne bi prav nič motila, ne ovirala.

Prvi »dokaz« se je ob tem odgovoru sesul v prah...

Razvito šolstvo je ovira?

Tovariš Ivan Zele, šolski upravitelj osnovne šole v Metliki je povedal:

— Na zborih volivcev so posamezniki uporabljali trditve, da je šolstvo v naši občini bolj razvito kot v črnomaljski, kot argument proti združitvi obeh občin. Res je naše šolstvo bolj razvito, vendar to ne more biti razlog proti združitvi. Stanje šolstva v občini Metlika je v največji meri zasluha naših šolskih kolektivov in njihovega prizadevnega dela, deloma pa tudi tega, da je naša občina imela razumevanje za potrebe šolstva. Šola je kot izobraževalna ustanova nepogrešljiva v katerikoli občini. Prepričani smo, da bo v primeru združitve novi ljudski odbor upošteval našo razvitost ter večje potrebe in nam zagotovil primerno udeležbo. Ker že govorimo o združitvi bi poudaril, da smo v šolstvu z združevanjem sredstev za investiranje in skupnem medobčinski skladu uspeli lani zgraditi mnogo šol, ki sicer ne bi kmalu zrasle. Glede zborov volivcev pa menim, da so volivcem nudili premalo podatkov, na osnovi katerih bi lahko odločili, kaj je boljše in kaj slabše. — Tudi drugi »dokaz« je splahnel...

Drobec resnic, pa vendar...

»Gospa«, ki smo jo omenili v začetku sestavka, je povedala še nekaj, kar smo prej zamolčali. Zaupno je pošepnila:

»Znate kaj, tak vam povadam: vsa resnica je v tem, da gre za službe! Oni, ki so zdaj po pisarnah, ne vedo kam bodo šli. Vsak se drži za kruh ali mizo, za ono, kaj ima!«

Tako pravijo in mislijo Metličani, občani metliške komune. Tako mislijo in sodijo o združitvi. Prenapeteži pa so kljub temu zmagali. Napaka je že storjena. Treba bo hitro in zelo resno razmišljati o tem, kako jo popraviti.

M. J.

PISMO IZ DRAŠIČEV

Čeprav prihaja »Dolenjski lista« v našo vas v velikem številu, kaj malokrat beremo, kako živimo tu na meji s Hrvaško. Zato nekaj novic!

13. januarja je bil občni zbor PGD Drašiči. O delu gasilcev in ostalih prebivalcev pri gradnji gasilskega doma v Drašičih je poročal predsednik društva Anton Bajuk.

Dejal je, da so zgradili spodnje prostore doma (18x8 m), v katerih bo garaža in orodjarna, celotno delo pa je ocenjeno na 3 milijone 50.000 dinarjev. Društvo je prispevalo za material 645.201 din, ostala dela so opravili prebivalci vasi Drašiči, Krmačen, Zelezniki in Vidošiči, ki so vložili 5.660 prostovoljnih delovnih

ur. Pri zidanju doma je pomagalo tudi podjetje BEGRAD iz Črnomlja. Ker bodo prihodnje leto praznovali 40-letnico ustanovitve društva, bodo letos uredili zgornje prostore (dvorano in sobe) v domu, ki ga bodo prihodnje leto slovesno odprli. Društvo bo vnaprej vodil ponovno izvoljeni stari odbor, ki se je povečal za dva mlajša člana.

Veliko se govori o rigo-lanju vinogradov v Vinomeru in Vidošičih. S tem se bo začela obnova vinogradniških površin. Najti pa bi morali pravilno pot do njihovih last-

15. januar — DAN ŠOFERJEV

Do zdaj enotnega praznika šoferjev in avtomehanikov v Jugoslaviji niso imeli, pač pa se je proslavljala dan šoferjev po posameznih republikah. Ta raznolikost praznovanja je bila povod, da je Zveza združenje šoferjev in avtomehanikov Jugoslavije sprejela sklep, naj bi razen republiških praznikov šoferji imeli še enoten jugoslovanski praznik. Za dan šoferjev je bil izbran 15. januar. Na ta dan je postal član šoferjske organizacije predsednik Tito.

Tudi črnomaljska podružnica ZSAM je proslavila ta praznik. Proslave so se udeležili predsednik ObLO Janez Zunič, predsednik obč. odb. SZDL Franc Stajdohar, predsednik obč. sindikalnega sveta Franc Hočvar ter nad 50 šoferjev in avtomehanikov. Slavnostni govor je imel predsednik črnomaljske podružnice tovariš Romšek. Poudaril je, da mesto voznika ne sme biti samo za volanom ali v delavnici, ampak tudi na področju družbeno političnega dela. Člani združenja bodo še nadalje pomagali ostalim občanom in sicer na tečajih, v šolah, pri voznjih, ponoči na cesti itd.

Šoferski praznik so počastili tudi pionirji-prometniki, ki so poslali delegacijo in šoferjem zaželeli še veliko uspehov. Njihovim

željam in čestitkam se pridružujejo tudi ostali občani. —ko

Študentje Bele krajine v svojem klubu

V torek, 15. januarja, je bil na ljubljanski Univerzi ustanovni sestanek Kluba študentov iz Bele krajine. Po ukinitvi rovomeškega okraja se je pokazala potreba, da se iz »Sekcije Belokranjcev«, ki je prej delovala v okviru Kluba študentov okraja Novo mesto, ustanovi samostojen klub.

Tega sestanka se je udeležilo 35 študentov. V svoji sredi smo z veseljem pozdravili predsednika metliške občine tov. Vrvišarja in predsednika aktivna LMS iz Črnomlja tov. Drakuliča. Oba sta toplo pozdravila ta zbor, ki je bil za razliko od ostalih boljši ter z odobravanjem pritegnila zanimanje študentov za domači kraj. Tov. Vrvišar je v svojem govoru orisal stanje gospodarstva v Beli krajini.

Vodstvo kluba je bilo zaupano dosedanjemu odboru, predsednik pa je ostal še nadalje Tone Starc.

Belokranjski študentje so si zadali precej obširen delovni načrt, ki temelji predvsem na čim tesnejši povezavi z domačim krajem. Tudi na kulturnem področju nameravajo še naprej pridno delati. Naštudirali so že večer poezije »Kri v plamenih«, ki prikazuje poezijo v NOB. Gostovali so v Metliki in želi velik uspeh. Tak večer bodo pripravili tudi Črnomaljscem za občinski praznik. V teku so že priprave za uprizoritev Sartrovega dramskega dela »Nepokopani mrtveci«. Vloge so že razdeljene in natiskane. 9. februarja pa bodo študentje organizirali v črnomaljski restavraciji »Grade« brucovanje. S tem večerom bodo belokranjski študentje nadaljevali z za nekaj let prekinjeno tradicijo.

Spomladi bodo organizirali partizanski pohod po poteh Belokranjske čete in ekskurzije v domača podjetja. Razen tega so že zdaj

začeli s propagando za delovne brigade

Kot vidimo je delovni načrt obširen, vendar ga bomo s pridnim delom in pravšnjo mero odgovornosti, lahko izpolnili.

Janez Kurec

Pojasnilo: BELT, ne pa BELSAD!

V članek »Statute delovnih organizacij naj začno izdelovati strokovnjaki«, ki smo ga objavili v našem tedniku 10. I. 1963, se je vrnila pri prepisovanju rokopisa neljubna pomota. V prvem odstavku mora biti pravilno zapisano, da naj bi dobila 2 inženirja tovarna BELT in ne podjetje BELSAD. Avtor članka J. S. ni pri tem nič kriv, ker je do neljube zamenejave imen prišlo pri prepisovanju rokopisa v našem uredništvu. Kolektivno podjetje BELSAD se zaradi tega javno opravičujemo zaradi neljube pomote.

UREDNIŠTVO

Kako dolgo še brez delavske univerze?

Delavska univerza v Metliki je lani skoroda nehala živeti. Do aprila je bilo več poljudnoznanstvenih predavanj (mednarodna politika, zgodovina, filmski večeri), seminar za sindikalna vodstva in večerna osnovna šola za odrasle, nato pa nič več. Delo je zaspalo, ker univerza še zdaj nima upravnika, ki bi vodil delo. Večerna osnovna šola

za odrasle se je v jeseni nadaljevala, bilo je tudi nekaj predavanj, vendar bi bilo lahko vsega več. Odkar ima Metlika lepo urejene klubske prostore, so osnovni pogoji dani! Brez dvoma je dovolj ljudi, ki bi bili pripravljeni sodelovati kot predavatelji, pa tudi takšnih, ki bi se želeli izobraževati, je dovolj. Ugotovimo lahko, da je res škoda, da delavska univerza živi samo na papirju, zato bi bil skrajni čas, da rešijo vprašanje upravnika!

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Vsak klanček izkoristijo — saj vendar kar 14 dni ne bo sole in snega, snega nikjer ne manjka!

Smučarska tekmovanja

Občinska zveza za telesno kulturo v Novem mestu je že javila vsem osnovnim organizacijam na terenu, posebno šolskim športnim društvom, da naj čimprej izkoristijo ugodne snežne razmere za tekmovanje v tekah, alpski vožnji in skokih ter sankanju. Po možnosti naj se izvedejo smučarski tečaji za začetnike in bolj izvežbane smučarje.

Opozarjamo, da bo občinsko prvenstvo v vseh panogah v nedeljo, 17. februarja, v Crmošnjicah. Hkrati bo tudi medobčinsko prvenstvo, kakor je bilo lansko leto na Gorjancih, ko so pokal osvojili smučarji iz Krškega.

Črnomaljski taborniki v novem letu

Ohrabreni z lanskoletnimi uspehi smo hoteli čim boljše proslaviti vstop v novo leto, v katerem nameravamo povečati število članov in izboljšati kvaliteto dela.

Zato smo se v nedeljo, 13. januarja 1963, zbrali v učilnici osnovne šole, kjer je bila že pripravljena malica in postavljen tabor kot okras naši prireditvi. Presenečeni smo ugotovili, da se je čajanke udeležilo le okoli 40 ljudi, četrtno je članov vsaj 70, ki bodo na sestanku in izletih; ne vemo, zakaj niso prišli na čajanko, ki je vsekakor zabavnejša. Pri programu, ki smo ga začeli s himno, je sodelovala večina članov. V odmoru smo se okrepčali z malico, nato pa se nam je predstavil 11-letni pesnik Tomaž Skrbinek, ki je v svojih pesmih poveličeval naš tabor v Podzemlju in ostala dejanja tabornikov. Po programu smo zaplesali in po triturni zabavi veselili odšli domov.

Domenili smo se za tekmovanje, ki smo ga imeli 26. januarja ob 10. uri pri spomeniku na Griču. Zaradi snežnega meteža se je na startu prijavilo le 19 tekmovalcev, ki so dosegli naslednje rezultate:

Medvedki: 1. Boris Grguraš 13 sek., 2. Primož Skrbinek 16 sek., 3. Boris Brus 16 sek.
Cebelice: 1. Nada Božič 17 sek., 2. Rička Dujec 21 sek., 3. Alenka Pezdirc 27 sek.

Člani: 1. Jovo Grobovšek 13 sek., 2. Stane Zunič 17 sek.

Članice: 1. Anka Vanovič 21 sek., 2. Anka Božič 28 sek.

Sodniška ekipa, ki so jo sestavljali: Stane Zunič, Anton Muc, Jovo Grobovšek, Anka Vanovič in Jovanka Vanovič je tekmovanje dobro izpeljala in objavila tehnične podrobnosti. Proga je bila dolga 150 metrov, ravna, nekoliko mehka, zato so bili doseženi razmeroma slabi časi, ker je marsikateri tekmovalc moral sanke potisniti skozi cilj. Tekmovalci so bili zelo disciplinirani in poštenovalni.

Ob koncu smo sklenili, da preložimo smučarsko prvenstvo na konec poletja. Vse bralce pozdravljajo
Taborniki CBB Crmomej

Mokronožani bodo popravili Partizanov dom

Bivši Sokolski dom v Mokronogu je do nedavnega upravljal republiški odbor »Partizana« skupaj z domačim telesnovzgojnim društvom »Partizan«. Ker je stavba propadala, sredstev za popravilo pa ni bilo, je domači upravni odbor odstopil. Na pobudo krajevnih organizacij so pred dnevi ustanovili pripravljalni odbor, ki bo vodil obnovitvena dela v »Partizanovem« domu. Sredstva bodo zbrali s prostovoljnimi prispevki. Popraviti je treba zlasti razpadajoče ostrežje, pod in nekatere stene. Upamo, da bo akcija lepo uspeša, saj bi tak dom v Mokronogu zelo pogrešali.

Za zaključek: Športni dan

19. januarja smo imeli v Senti-nernejki športni dan. Ker so odlične snežne razmere, smo tekmovali v veslalomu in v skokih. V veslalomu je nastopilo 41 tekmovalcev, skakalo pa jih je 22.

Veslalomu: 1. Janez Rečelj (8.a), 2. Tomaž Misson (8.a), 3. Vladimir Dular (8.b), 4. Franc Kuhar (7.a), 5. Rudi Pušenjak (7.a), 6. Jože Vinšek (7.b), 7. Milan Bratkovič (6.a), 8. Božo Tratar (6.b) 9. Miha Ban (8.b), 10. Milan Zupan itd. Na vsa prva mesta so se uvrstili učenci višjih razredov.

Skoki: 1. Milan Bratkovič (6.a), 2. Vladimir Dular (8.b), 3. Silvo Potočar (8.a), 4. Tomaž Misson (8.a), 5. Božo Tratar (6.b), 6. Vinko Cigoj (7.a), 7. Miha Ban (8.b), 8. Janez Rečelj (8.a), 9. Rudi Pušenjak (7.a), 10. Jože Vinšek (7.b). Pri tekmovanju v skokih so bili mlajši skakalci uspešnejši od svojih starejših vrstnikov. Istega dne popoldne je bilo v okviru SŠD Polet tekmovanje v streljanju z zračno puško. Tekmovalci so dosegli kar dobre rezultate:

Moški: 1. Marjan Riosa 61 krogov, 2. Stane Gorisek 49, 3. Anton Zagorec 45. — Ženske: 1. Ivanka Benčina 31 krogov, 2. Darinka Tratar 27.

SŠD »Polet« — Sentiernerj

Smučarski tečaj na Bohorju

O nekaterih naših nerešenih smučarskih vprašanjih.

V prijazni planinski koči na Bohorju bo preživel del zimskih počitnic okrog 40 smučarjev iz Dolenjske. Ob ugodnih snežnih razmerah se bodo učitelji in pionirji iz naših šol seznanili z osnovno šolo smučarjev, bolj sposobni pa se bodo spoznali z vijuganjem med vrati, kar se spada v nadaljevalno šolo smučanja.

Sele letošnja ugodna klima nam je zopet omogočila, da nadaljujemo s smučarskimi tečaji. Samo škoda, da je koča na Gorjancih zaprta, kajti letos bi jo obiskali številni smučarji, ki se radi smučajo po njenih prostornih koščenicah.

Tudi na Bohorju so lepi smučarski tereni; za začetnike, pa tudi za bolj izvežbane. Koča je lepo urejena in nudi smučarju vse, kar potrebuje. Ze lansko leto sta tam bila dva smučarska tečaja za pionirje krške občine.

Naš tečaj je prvenstveno namenjen učiteljem, ki naj bi širili smučanje po šolah in v telesno-

vzgojnih društvih. Vendar ima samo majhno število učiteljev ustrezno smučarsko opremo. Pogledimo samo naše športne dneve na snegu! Mladina je v glavnem v ustreznih oblačilih, večina s sankami in tudi nekaj na smučeh, učitelstvo pa vse to usmerja največkrat v neprimernih oblačilih. Gotovo bi bilo med učitelji več smučarjev, če bi imeli tudi na učiteljsku v Novem mestu redne smučarske tečaje, kakor jih imajo vsa ostala učiteljska v Sloveniji. Čudno je, da tega ne moremo nuditi našim učiteljskim.

Učitelji, ki so na smučarskem tečaju na Bohorju, so obljubili, da bodo pridobilo znanje kasneje prenesli med našo mladino.

Med pionirji in pionirkami iz naših sedmih osnovnih šol, kolikor se jih je prijavilo, je že nekaj spretnih smučarjev, nekateri pa se bodo na Bohorju prvič temeljiteje seznanili z osnovami smučarske šole. Tudi pionirji bodo prenesli pridobljeno znanje med sovrstnike

po šolah, kjer imamo v številnih šolskih športnih društvih tudi smučarske sekcije.

V bodoče bo potrebno pomisliti na zimski center, ki bi naj bil v bližini Novega mesta. Tu bi lahko v zimskih počitnicah vsako leto vzgojili večje število vodnikov, ki bi skrbeli za razvoj smučarstva. Najbolj ugodni tereni in tudi ostali pogoji bi bili v Crmošnjicah, kjer so bili že pred vojno redni smučarski tečaji. J. G.

Poslej: 14 družin PZ

Da bi se organizacija Počitniške zveze na Dolenjski prilagodila novi reorganizaciji okraja, je bil predzadnji nedeljo občni zbor. Počitniška zveza za novomeško občino bo v bodoče sestavljala 14 družin iz šol in podjetij.

Skupščina je prikazala dosedanje delo vseh družin. V razpravi so se izkristalizirale tudi naloge nove občinske organizacije, ki pa ne bodo majhne, če bodo res vse izvršene v letu 1963. V kratkem pridejo v Novo mesto delegati Počitniške zveze iz Šibenika; razkazali jim bomo Novo mesto, Gorjance in okolico. Nadalje bo treba pripraviti več seminarjev za vodstva družin. Junija bodo počitničarji naše občine pohiteli po poteh Gorjanskega bataljona, med glavnimi počitničarji pa bodo šli na seminarско potovanje po Bosni in Jadranu.

Koristna predavanja na Prevolah

V nedeljo, 13. januarja, je v okviru programa Ljudske univerze pri SZDL Novo mesto predaval v Hinjah inž. Alojz Lovko iz Novega mesta. Razumljivo in zanimivo podana snov o možnosti reševanja problemov kmetijstva v Suhi krajini je navdušila Suhokranjčane, da so izrazili željo po nadaljnjih predavanjih v zimskem času. M. S.

PROIZVAJALCI: prihajajte na redne zdravniške preglede — obvarovali se boste poklicnih bolezni!

ZABELEŽENO

Izjalovljen občni zbor TVD »Partizan-Celulozar« v Vidmu-Krškem

O poteku občnega zbora telovadnega društva »Partizan-Celulozar« iz Vidma-Krškega, ki je bil 14. januarja, ne moremo prav nič pohvalnega napisati. Pričakovali smo, da bo občni zbor obravnaval in podrobneje analiziral uspehe in problematiko razvoja telesne vzgoje v komuni, v resnici pa je vsa razprava (če jo sploh lahko tako imenujemo) zašla na slepi tir. Predmet razprave na občnem zboru je bilo finančno poslovanje kina, ki deluje v sklopu Partizana. Res je, da ima kino preko 200.000 dinarjev poslovne izgube in je prav, da so člani Partizana o tem seznanjeni. Menimo pa, da bi občni zbor moral obravnavati predvsem razvoj športa in telesne vzgoje sploh in dati smernice za uspešnejše delo v letu 1963. O tem pa skorajda ni bilo razprave. Imeli smo občutek, da smo na sestanku upravnega odbora kina, ne pa na občnem zboru TVD Partizan — Celulozar. Iz tega lahko sklepamo, da se telesni vzgoji in ljubiteljem športa v občini ne obetajo boljši časi.

Občani, pa tudi predstavniki gospodarskih in drugih organizacij bodo nedvomno materialno in moralno podprli telovadno društvo, vendar šele takrat, kadar bo v njem prevladovala želja po razvoju telesne vzgoje. Sprašujemo se, ali občni zbor resnično zagotavlja, da bo glede športa storišena prelomnica? Cemu se nekateri predstavniki Partizana zadovoljujejo samo z uspehi plavalcev in rokometišev, hkrati pa zanemarjamo ostale panoge športa? Vse dotlej, dokler ne bo imelo društvo enotnega programa, ki bi zagotavljal mladini vsestransko izživiljanje v vseh panogah športa, bo udeležba (pa tudi razprava) na občnem zboru enostranska. S krepkimi malicami in rujnim vincem ne bo mogoče privabiti in zainteresirati ljudi za delo TVD Partizana. To je prav gotovo potrdil tudi tokratni občni zbor.

Naredili bi napako, če se ne bi povrnili k polemiki okoli kina. 5. januarja je občinski odbor SZDL sklical posvetovanje o nadaljnjem delovanju kina. Poročali smo že, da je bilo na tem posvetovanju ugotovljeno, da minimalna poslovna izguba kina ne bi smela biti razlog za ukinitve kina v Krškem Prav zato nas je presenetila razprava upravnika kina na občnem zboru, ki je (hote ali nehoti) zamolčal razpravo s tega posvetovanja in je problem krškega kina orisal kot skrajno brezupen. S svojo razpravo je na nov upravni odbor prav gotovo negativno vplival. To je tudi javno potrdil občinski odbornik, ki je prisostvoval občnemu zboru. V razpravi so diskutantje ugotovili, da bi bilo v bodoče potrebno nabaviti kvalitetnejše filme, kupiti novo kinoaparaturu ter urediti in opremiti dvorano.

Tisti redki ljubitelji športa, ki so prisostvovali občnemu zboru, obžalujejo, da se je zbor izjalovil. Hkrati upravičeno zahtevajo, da dobi telesna vzgoja v komuni tisto mesto, ki ji pripada! Novo vodstvo Partizana bo moralo prisluhniti tem zahtevam in željam občanov. Za razvoj športa bo potrebno deliti več sredstev, ker je tudi šport del življenjske ravni delovnih ljudi.

Športno izživiljanje na glavni brežiški cesti

Zimski šport je bil pred leti v Brežicah bolj razvit. Brežiško občinstvo je rado gledalo drsalce in hokejske tekme. — Pod žarometi brežiške drsalnice se niso zbirali samo drsalci vseh starosti, temveč tudi gledalci. Lahko so si ogledali tudi revijo na ledu, od leta 1959 dalje pa drsalnice ni. — Zdalj lahko večerni spremljanci pred gimnazijo ali drugje gledajo drsalne revije kar na glavni cesti, ki pelje skozi mesto. Kaj bo z dečkom, če ga povozijo avto, saj je tudi v večernih urah promet še precejšen! Kdo bo kriv?

Leti 1951 in 1952 so drsalnice napravili mladinci in mladinke s pomočjo »Komunalnega podjetja«

in njegovega takratnega upravnika tov. Topliška. Ko pa se je klub razdel, je vse padlo v vodo. Zadnja leta si lastijo pravico do športnega igrišča rokometarji. V tem času so razdeljali, kar je bilo lesnega. Za to so krivi predvsem ljudje, ki so odgovorni za šport v Brežicah in ne skrbe za vzdrževanje objektov, ki so jih prostovoljno zgradile prejšnje generacije. Še vedno je v Brežicah dosti mladine, ki rada drsa. Odgovorni forumi zahtevajo, da morajo plačati vodo za napravo ledu. Da bi pa koga zadožili in ga plačali za polivanje, da bi imel mladi svet vsaj ledeno ploskev, se nihče ne zmeči.

Mislim, da bi bilo prav, ko bi kdo poskrbel za rešitev tega vprašanja. V sezoni naj bi bila ljudem na voljo vsaj ledena ploskev in tri luči. S tem bi bil problem delno rešen, mladina pa bi se lahko drsala. —ab—

NAGRADE NAJBOLJŠIM

15. januarja je bila v Ljubljani skupna seja republiške Zveze DPM. Zveze za telesno kulturo in republiškega odbora JPI. Obravnavali so lansko leto JPI in sprejeli načrt za bodoče delo. Strinjali so se, da bi pionirske igre z geslom »Telesno kulturo mladim« nadaljevali v republiknem merilu.

Ob zaključku seje so podelili nagrade najboljšim pionirskim odredom, organizacijam in posameznikom. Odredi okrajni zmagovalci so bili razdeljeni v štiri skupine. V prvo skupino sta se uvrstila pionirska odreda Hudinje pri Celju in Ziri. Med petorico iz druge skupine se je uvrstil tudi pionirski odred »Kajta Rupena« iz Novega mesta, ki je prejel 200.000 dinarjev. V tretjo skupino sta prišla odreda PO »Maršala Tita« iz Vesleskovca pri Krškem in PO »Slavo Kladrnik« iz Sevnice, ki prejmeta po 150.000 dinarjev, medtem ko je PO Metlika v četrto skupino in prejme 100.000 dinarjev nagrade. Vsi navedeni prejmejo tudi spominska priznanja. Republiški odbor Rdečega križa Slovenije je posebno priznanje izrekel pionirskima odredoma in Leskovcu in Metliki.

Republiški odbor JPI Slovenije je podelil priznanja okrajnemu odboru JPI Novo mesto, občinskemu odboru JPI Metlika in Videm-Krško, za sodelovanje v akciji pa tudi medobčinskemu pedagoškemu zavodu v Novem mestu. Nagrade in priznanja pa so prejeli še naslednji posamezniki: Franc Šegedin (Novo mesto), Ivo Likavec (Metlika), Nuša Smerdu (Novo mesto) in Iko Zgajnar (Sevnica). Za zvezno nagrado je bil predlagan tovariš Jože Glonar iz Novega mesta.

LOKA: strelci bodo začeli vaditi

Pri krajevni organizaciji ZROP v Loki so ustanovili strelsko družino, ki šteje 20 članov. V njej so mladinci in mladinke. V glavnem bodo vadili streljanje z zračno puško, vojaški obvezniki pa bodo streljali tudi z vojaškim orožjem. Vaditi bodo začeli, ko bo ugodno vreme. Njihovo delo bodo nadzorovali člani ZROP.

S. Ek.

Skupnost pristaniških podjetij na Reki je imela lani približno 3.380.000 ton tovora, kar je 35.000 ton več kot v letu 1961.

Na avtomobilski cesti bodo letos zgradili še dva odseka v Makedoniji. Dolga bosta 30 km, dela pa bodo veljala 3 milijarde dinarjev.

NAŠ OBISK

Konfekciji papirja se obetajo boljši časi

Konfekcija papirja v Vidmu-Krškem, ki izdeluje ciklostilni papir, vrečke s tiskom in brez tiska, ading role in tiska ovojni reklamni papir v treh barvah, se je pričela s svojimi kvalitetnimi izdelki zadnje čase močno uveljavljati na domačem tržišču. Še pred dobrim letom je svoje proizvode težko prodala, lani pa se je preselila v nove pro-

store, izboljšala kakovost proizvodov, dobro organizirala prodajno službo in uspeh ni izostal. Napredek v podjetju je bil dosežen zato, ker je bila to želja celotnega delovnega kolektiva. Te dni smo obiskali predsednika sindi-

kalne podružnice podjetja Jožeta Koštomaja in mu zastavili več vprašanj.

Kako ste zadovoljni s prodajo Vaših proizvodov in kako bo po Vašem mnenju s proizvodnjo v tem letu?

»Kot član kolektiva se, umljivo, veselim naših delovnih uspehov. Zlasti sem zadovoljen, ker zadnje čase prodamo vso proizvodnjo. To potrjuje, da smo izboljšali kakovost in se s tem približali kupcem. Nedvomno nas to spodbuja, da bomo skušali proizvodnjo še povečati. Ze v začetku leta smo o vsem tem razpravljali in iz lastnih sredstev nabavili stroj za izdelovanje zaklopnice. S proizvodnjo zaklopnice smo pričeli ta mesec. Prvo naročilo »Metalne« iz Krmelja ravnokar urednišujemo. Ta mesec bomo odposlali v Krmelj prvih 25.000 zaklopnice. Zmogljivost stroja pa je 60.000 zaklopnice na mesec.

All mislite torej proizvodnjo preusmeriti?

»Nikakor ne, pač pa samo razširiti. Tako bomo lahko zaposlili še nekaj žensk; s tem bomo hkrati ublažili problem zaposlitve žena.«

D. K.

store, izboljšala kakovost proizvodov, dobro organizirala prodajno službo in uspeh ni izostal. Napredek v podjetju je bil dosežen zato, ker je bila to želja celotnega delovnega kolektiva. Te dni smo obiskali predsednika sindi-

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

V 8 TEDNIH: 1314 NOVIH NAROČNIKOV

Bilo bi nas že 20.000, če...

Prejšnji teden smo izpustili tedensko poročilo o pridobivanju novih naročnikov; takrat je bilo na novo pridobljenih 105 bralcev, v zadnjem tednu pa spet 82, skupno torej 187 v zadnjih 14 dneh. Se vedno vodijo pošte iz občin Novo mesto, Videm-Krško in Brežice, po občinah pa je bil uspeh od 1. decembra 1962 do 22. januarja 1963 takle:

BREZICE:	117 novih naročnikov
CRNOMELJ:	75 novih naročnikov
METLIKA:	48 novih naročnikov
NOVO MESTO:	460 novih naročnikov
TREBNJE:	113 novih naročnikov
SEVNICA:	109 novih naročnikov
VIDEM-KRSKO:	244 novih naročnikov
Razne pošte:	135 novih naročnikov
Inozemstvo:	13 novih naročnikov

Cepprav se je v zadnjih 8 tednih naročilo na DOLENJSKI LIST kar 1314 novih naročnikov, pa doslej še nismo uresničili našega načrta, da bi dosegli naklado 20.000 izvodov na teden. Kakšnih 600 naročnikov je pred novim letom in v zadnjih 3 tednih naš list odpovedalo, tako da tiskamo zdaj še vedno 19.540 izvodov na teden. Ta nesrečni »čes« je torej vmes; že pred tedni smo o njem pisali. Pa nič zato, zbiranje novih naročnikov se nadaljuje in trdno smo prepričani, da se bo krog naših prijateljev še vedno širil.

Vabimo vse KO SZDL, vse uprave pošt, sindikalne podružnice in vse naše bralce, da pomagajo še naprej razširjati DOLENJSKI LIST!

Velikega Kamna, si je pri delu poškodoval desno roko; Ivan Savrič, dvorišču in si zlomil levo nogo; Josip Sporiš, delavec iz Prosenika, upokojenec iz Sel, je padel na se je urezal v desno roko.

Tedenski koledar

Petek, 25. januarja: Trpimir Sobota, 26. januarja: Pavla Nedelja, 27. januarja: Janez Ponedeljek, 28. januarja: Drago Torek, 29. januarja: Frančišek Sreda, 30. januarja: Martina Četrtek, 31. januarja: Vanja

ZAHVALE

Ob bridki izgubi našega dragega brata, strica in svaka

VLADIMIRJA SURLE
uslužbenca KZ Dol. Toplice
se iskreno zahvaljuje kolektivu KZ Dol. Toplice poslovnih enot Straža, obema gospodinjicama, vaščanom in vsem ostalim, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in nam v

Neža pri - 16⁰ Celzija, jajca še vedno po + 50!

Datum: 21. januarja 1963
Kraj: Novo mesto,
živilski trg
Cas: 8.13

● Pri prvi stojnici: »Gospica, vzemte si, krasni su!« mi je ponujala neka Hrvačka domače preproge po 300 din meter. »Ili za fanta zolke, samo 600 dinarale Kljub temu, da me je imela za »gospico«, se nisem navdušila za nje-robo.

● Malo dalje sem z beležnico v roki vprašala:

— Mamka, po čem so jajca?

— Kaj bi pisali, raje kupite!

— Morda tudi, najprej pa moram opraviti službo.

— Saj bi povedala, da — menda ni kaj zaradi davkov, ali da bi me zaprli?

— Brez skrbi, nič hudega ne bo! Nihče vam ne bo jemal glave zaradi dragih jajc.

— No, pa naj bodo po 50 din!

● Micka s Krke pa me je nagovorila: »Dajte v Dolenjski list napisat, da me grozno zebe! Zdjaj zdaj mi bodo zmrzile roke in noge...«

Kljub precejšnjemu mrazu, ki je spet začel pritiskati, sem ujela pogovor treh gospodinj, ki so stale v krogu in tožile, da jim bo zmanjkalo kurjave in da ni premoga. Najbrž pa je še več takih...

● Na živopisnih umetnih rožah v lončkih se mi je ustavilo oko.

— Po čem so?

— Po 150 din, ponosno odgovori prodajalec.

Saj res niso drage, vendar so okusi različni. Moram priznati, da bi ne vedela kaj z njimi, če bi mi jih kdo podaril...

● Pod velikim kupom papirja je bil menda velik lonček.

— Kaj pa tu skrivate?

— Ponujam, ne skrivam! Kislo zelje imam po 130 din kg, repo pa da jem po 100 din. Boste vzeli?

— Hvala, drugič!

● Kokoška, edina predstavica svojega rodu na trgu, se je nemirno gibala v cekarju, ki jo je od časa do časa pogladila, medtem ko se je vneto pogovarjala s sosedo.

— Koliko zahtevate zanjo?

Ni me slišala. Gospodinja, ki je menda že vprašala za ceno, je pristavila: »Menda zahteva okoli 800 din. Ne vem, če jo bo prodala...«

Ze sem bila na koncu. Hotela sem tudi kupiti ne samo zapisovati, pa ni bilo nič zame. Nič solate, nič radica...

Pa drugič!

težkih trenutkih stali ob strani. Zaljubljeni: sestre, nečakinje in svaki.

DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE NOVO MESTO-CENTER se iskreno zahvaljuje vsem ustanovam, gospodarskim organizacijam in posameznikom, ki so na kakršen koli način pomagali pri izvedbi novoletne jelke konec decembra 1962.

ČESTITKA

JOZETU KOČEVARJU, ki služi vojaški rok v Vranju, pošilja iskrene čestitke in najlepše želje za 21. rojstni dan — Malči.

KALOGLASI

RADIOAPARAT prodam. Novo mesto, V. Ragov log 4.

RABLJENO kuhinjsko opremo prodam. Novo mesto, Adamičeva 9.

GLOBOK italijanski otroški voziček prodam. Naslov v upravi lista (26-63).

KUHINJSKO pohištvo (trodelna kredenca) prodam pod ugodnimi pogoji. Čuček, Zagrebška cesta — stolpič B.

VAJENKO za krojaško obrt sprejemem. Naslov v upravi lista (23-63).

VEČ ALBUMOV za zbiranje znakov kupim. Ponudbe z opisom in navedbo cene pošljite na upravo Dol. lista pod »Znamke«.

SLUŽBO gospodinjinske pomočnice iščem v Novem mestu. Naslov v upravi lista pod »Takoje« (32-63).

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD SEMIC
V decembru je bil rojen en deček. — Porok ni bilo. — Umrla so: Ana Skedelj, gospodinja s Kopa pri Semiču, 65 let; Jakob Kostelec, kmet iz Osojnika, 65 let; Jera Kočevar, užitkarica s Trebnjega vrha, 86 let.

MATICNI URAD SENTRUPERT
V decembru ni bilo rojstev izven bolnišnice. — Porodili so se: Adolf Mandelj, kovač iz Trstenika, in Stanislava Gregorič, krojačica iz Slovenske vasi; Anton Zidar, kmet iz Zabukovja, in Milka Zidar iz Zaloke. — Umrla so: Frančiška Golob, užitkarica iz Drage, 77 let; Marija Krištof, užitkarica iz Trstenika, 87 let; Jože Rugelj, kmet iz Sentrupertja, 71 let; Kristina Bedene, gospodinja iz Zaloke, 53 let; Franc Zgonc, kmet iz Ravnika, 62 let in Jožefa Hribar, užitkarica iz Kamnja, 76 let.

MATICNI URAD NOVO MESTO
V času od 14. do 21. januarja je bilo rojenih 21 dečkov in 15 deklic. — Porodili so se: Radostav Kokar, podoficer JLA, in Gabrijela Hrastrar, uslužbenka, oba iz Bršljina; Marjan Ruffelj, kmet iz Lešnice, in Vida Murgelj, hči posestnika z Daljnega vrha; Franc Mavsar, delavec, in Antonija Koplina, delavka, oba iz Podgore; Jože Judež, sin kmeta, in Jožeta Mežnar, hči kmeta, oba iz Velikega Orehka; Milan Seničar, čevljar iz Zapuž, in Anica Pavlin, delavka s Potovrha; Franc Bukovec, mizar iz Vavte vasi, in Marija Tramte, delavka iz Straže. — Umrla so: Karel Zajc, upokojenec

Pozdrav Belokranjcem

Jurij Starešinič iz Zilj, ki je pri vojakih v Karlovcu, želi svojim domačim, sorodnikom in vsem Belokranjcem srečno in uspehov polno novo leto!

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 25. JANUARJA: 8.05 V narodnem tonu. 8.55 Pionirski tehnik. 9.50 Štiri ljudske pesmi iz Nove Skotske. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Rastlinske posode. 12.30 Naši pihalci. 13.30 Plošča za ploščo. 14.35 Pesmi in pesni jugoslovanskih narodov. 15.45 Jezikovni pogovori. 17.05 Glasunov in Schumann. 18.30 Holandske narodne pesmi. 18.45 Iz naših kolektivov. 20.00 Iz repertoarja zabavnega orkestra RTV Ljubljana. 21.15 Odaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 26. JANUARJA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji. 9.45 Trio Avgusta Stanka. 12.05 Kmetijski nasveti — Ludvik Strobl: Petnajst let naše semenske potrjevalne in kontrolne službe. 12.30 Od Straussa mlajšega do Gerschwina. 13.30 Mala revija zabavne glasbe. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.05 Gremo v kino. 18.10 Popularni odlomki iz jugoslovanskih oper. 20.00 Novo v studiu 14. 21.00 Za konec tedna ples.

NEDELJA, 27. JANUARJA: 8.00 Mladinska radijska igra — Miljenko Mašur: Slepi potnik. 9.05 Za

MOTORNO KOLO NSU »Prima« — 175 cm prodam. Štancar, Novo mesto, Ragovska 7.

GOSPODINJSKO POMOČNICO k štiričlanski družini sprejemem. Naslov v upravi lista (34-63).

KINO

Crnomelj: 25. do 27. jan. slovenski film »Tistega lepega dne«, 29. in 30. jan. italijanski film »Bila je noč v Rimu«.

Brestanica: 26. in 27. jan. nemški film »Indijski nagrobni spomeniki, II. del filma »Ešnapuraki tigri«, 30. jan. poljski film »Vlake«.

Brežice: 25. jan. jugoslovanski film »Nasilje na trgu«, 26. jan. ameriški film »Obracun pri O-Koralu«, 27. in 28. jan. ameriški film »Krvnik iz Nevades«, 30. jan. italijanski film »Zapeljivec«.

Kostanjevica: 27. jan. francoski film »Meč maševanja«.

Metlika: 26. in 27. jan. ameriški film »Caj in simpatije«, 30. jan. ameriški film »Avanture Toma Sawyerja«.

Mokronog: 26. in 27. jan. francoski film »Slabe žene«.

Novo mesto »Krka«: od 25. do 23. jan. angleški film »Betonska džungla«, od 29. do 31. jan. francoski film »Lepa Američanka«.

Semič: 27. jan. francoski film »Oči ljubezne«.

Sevnica: 26. in 27. jan. ameriški barvni film »Trapez«, 30. jan. francoski barvni film »Slepi potnik«.

Trebnje: 26. in 27. jan. ameriški film »Jokala bom jutri«.

Zuzemberk: 27. jan. poljski film »Smrti zapisane«.

iz Dolnjih Laz, 61 let; Janez Lužar, invalidski upokojenec iz Kamenc, 83 let; Ignac Andoljšek, kmet iz Gorice vasi, 59 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Lamovšek z Vel. Cirkna — Vilija, Jožeta Setina iz Gor. Lakovnic — Jožico, Zofija Pečjak iz Drašče vavi — Jožeta, Anica Sikoda iz Gor. Prekope — Jožico, Frančiška Saje iz Brezij — Stanislava, Vida Zupančič iz Cegelnice — Darjo, Marija Pavlin iz Jurke vasi — Franjo, Jožeta Virant iz Pijavice — Marjetko, Draga Jevšek iz Cegelnice — Mileno, Marija Brajdič iz Otočca — Zdenko, Stjepka Mežnar z Velikega Orehka — Stefko, Terozija Avsec iz Ratača — Marjanco, Antonija Narobe iz Ljubljane — Jožeta, Jožeta Bobič iz Gor. Brezovice — Franca, Vida Guštin iz Gor. Mokrega polja — Tončko, Stjepka Erpič iz Bistrice — Janeza Stjepka Pucelj iz Tomajze vasi — Marinko, Stanka Junc iz Gorenje vasi — Alojza, Ljiljana Smolčić iz Dobrave — Alojza, Alojzija Dim iz Mirne — Erno, Helena Blatnik iz Prevol — Jožico, Marija Müller iz Obrha — Danjana, Alojzija Mliakar iz Dol. Nemške vasi — Jožeta, Majda Zupančič iz Mirne peči — deklica, Ana Majetič iz Kočevja — dečka, Jožeta Gnišek iz Šentjošta — deklica.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Novak iz Arnovih sel — Renato, Marija Božič iz Selc — Marijo, Vera Glovčič iz Prigorja — Kriška, Ana Mestnak iz Ledine — Mirico, Marija Kušević iz Laduča — Danira, Veronika Lapuh iz Dolenje vasi — Zvonko, Dragica Sintič iz Ključa — dečka, Marija Klemenčič iz Strage gradu — Albina, Danica Pre-

nost, 12. 05 Kmetijski nasveti — inž. Anton Petriček: Zaključki iz poljskih poskusov s peso. 13.30 Pihalci med seboj. 14.35 Kadar bom vandral... 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 19.05 Glasbene razglednice. 20.15 Radijska igra — Rhys Adrian: Strastni mislec. 21.17 Naš nočni kaledoskop. 22.15 Lepe melodije.

SREDA, 30. JANUARJA: 8.55 Pisan svet pravilje in zgodb. 10.15 Sejem plošč. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Nevenka Zabavnik: Kakovost mleka se začne v hlevu. 12.30 Iz novejšje operne literature. 13.30 Lepe melodije. 14.35 Danilo Bučar: Belokranjske pisanice. 17.05 Govorica glasbenih instrumentov. 18.10 Od popevke do popevke. 18.45 Ljudski parlament. 20.00 Giacomo Puccini: Tosca. 22.15 Jugoslovanska zabavna glasba. 23.05 Iz novih posnetkov pianiste Dubravke Tomšič.

ČETRTEK, 31. JANUARJA: 8.20 Nekaj glasbe ob delu. 9.25 Odlomki iz Foersterjevega »Gorenjskega slavčasa«. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Jože Korošec: Sortni poskus s črno deteljo. 13.30 Iz del Petra Iljiča Čajkovskega. 14.05 Pojeta Rafko Irgolič in Ljiljana Petrovič. 15.15 Stari Dunaj. 17.05 Glasbena križanka št. VIII. 18.10 Majhna prodajalna plošč. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Iz srbske komorne glasbe.

skar iz Cerine — Dušana, Stjepka Nežić iz Rozge — deklico, Marta Bautin iz Vidma-Krškega — dečka, Kristina Jaklič iz Obrežja — Jožico in Nevenka Zagmestar iz Laduča — deklico.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Jožeta Kneza, delavec iz Homa, je v službi zadel kos železa v desno roko; Anton Novak, rudar iz Presladola, je padel 3 m globoko in si poškodoval glavo in hrbtenico; Milan Domenič, trgovski pomočnik iz Semiča, je padel z motorjem in si poškodoval glavo; Matilda Juraš, žena upokojenca z Nove Gore, je padla in si poškodovala desno nogo; Anton Gasper, sin tesarja iz Birčne vasi, se je pri smučanju zaletel v avtomobil in si poškodoval levo nogo; Franc Pekolj, sin posestnika iz Češnjevca, si je na peči opekeli hrbet.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Valentin Kajs, kmetijski delovodja iz Stare vasi pri Bizeljškem, je padel na dvorišču; Mihael Ostir, sin posestnika iz Bušace vasi, je padel čez ograjo; Vinko Kodeh, delavec iz Straškega vrha, si je pri podiranju dreveja v gozdu zlomil desno roko; Anton Blažević, posestnik iz Sel, je padel s hleva in si poškodoval desno nogo v kolenu; Vinko Pšenčnik, gospodarski pomočnik iz Dobove, je močno ozebel v obe roki in prste na desni nogi; Alež Vadenik, rudar iz

Novi občinski odbori Počitniške zveze

Poglavitni sklepi okrajne skupščine Počitniške zveze, ki je bila zadnje dni novembra preteklo leto v Novem mestu, so začeli uresničevati s tem, da so v dneh od 16. do 23. decembra ustanovili občinske odbore PZ v Novem mestu, Crnomlju in Brezicah; medtem ko je bil odbor v Trebnjem ustanovljen 13. januarja. Osnovno napolnilo za ustanavljanje občinskih odborov je veliko število članov in večji pomen organizacije, ki ni več samo organizacija razvedrila žejnih mladih ljudi, ampak pomembna vzgojna organizacija. Tako pa Počitniška zveza šele postaja in bo šele pod okriljem novih občinskih odborov prosto zadihala in si našla popolnoma enakovredno mesto med ostalimi sorodnimi organizacijami. Prav gotovo bo k temu veliko pripomoglo pravilno razumevanje mladinske organizacije,

ki ima tudi v vrstah Počitniške zveze največ članov.

Kljub temu da je bila PZ v nekaterih občinah malo znana organizacija, lahko danes ugotovljamo, da prodira ne samo v mestih, ampak tudi na vasi in se je že precej uveljavila med delovnimi kolektivi. V tem pogledu je najmočnejša novomeška občina s dvanajstimi družinami in okrog 450 člani (v celotnem bivšem novomeškem okraju je okrog 900 članov), razen tega pa je najmočnejša tudi v kadrovski

zasedbi. Spričo dejstva, da občina Novo mesto vsestransko prednjači, je njena poglavitna dolžnost, da pomaga novim odborom. Ne občinska ali okrajna meja, ampak pomen in namen Počitniške zveze naj se uveljavljuje v okviru te organizacije. Geslo, na postane PZ pomembna veja mladinskega turizma, pa bo pomagalo premagati še zadnje ovire v širokem razmahu te organizacije, ki ji letos zaželimo bolj srečno roko pri delu!

Glasbeni avtomat — prijetna novost hotela »KANDIJA«

Za novoletne praznike je v hotelu »Kandija« gostom zaigral glasbeni avtomat, ki je za nas še novost. Avtomat ima 50 plošč; ko vržete vanj 20-dinarski kovance in naravnate ročico na ploščo, ki ste si jo izbrali, zaigra. Avtomat brez plošč je veljal 1 milijon 300 tisoč dinarjev in se med prazniki zaradi velikega navala ni utegnil niti ohlajati.

Da je moral hotel odriinuti zanj več kot milijon dinarjev, naj pomislijo vsi tisti, ki obračajo ročice na njem kar povprek. Seznan plošč na avtomatu nameravajo urediti po zvrsteh (zabavna glasba, plesna, resna, popevke, domače itd.), da bi gostje laže izbrali. — Prvo serijo tako urejenih plošč bodo dali v avtomat te dni.

Vsem, ki se poslužujejo avtomata, pa tole: ko si vrge kovance in izbral ploščo, se usedi in poslušaj! Glasbo boš slišal ti in ostali gostje. Če pa se boš pretil pri avtomatu, bo prišlo le malo glasbe do ostalih gostov. hkrati pa z gnečo, ki jo ustvarjaš, povečuješ možnost okvare. —šf.

OBJAVE — RAZPISI

Razpis delovnega mesta

Razpisna komisija pri Okrajnem sodišču v Novem mestu razpisuje mesto pomožnega uslužbenca. Pogoji: dovršena osnovna šola in odslužen vojaški rok. Plača po Zakonu o javnih uslužbenih. Prönje, kolkovane s 50 din državnih

Prodaja osnovnih sredstev

Na podlagi sklepa sveta delovnega kolektiva prodaja Medobčinska zavarovalnica Novo mesto naslednje predmete iz osnovnih sredstev:

V upravnem stanju: 2 divana, 7 pisalnih miz, žimnico in 2 prešiti odeji.

V neuporabnem stanju: 2 silensko mehanično uro in 3 moška koleša.

Ustne ali pisemne ponudbe sprejema zavarovalnica za družbeni sektor do 25. januarja 1963, po tem datumu tudi za zasebni sektor.

Dvoboj učiteljske-Grm

13. januarja je bil v dijaškem domu na Kapitlju povratni šahovski dvoboj med učiteljscem in kmetijsko šolo Grm. Končni izid tega srečanja je bil 4,5:3,5 za Grm.

Rezultati: Indikar 0:1, Kobe 1:0, Kocijančič 1:0, Škarja 1:0, Štamphar 1:0, Vavhen 1:0, Dugem: Stefančič 0:1, Ogrinc: Homar 0:1, Hribar: Požek 0:1 in Paček: Cankar remi.

Prvo imenovani so igralci učiteljskega. Prvo srečanje se je končalo s rezultatom 3:2 za učiteljske. —ob—

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 608-11-608-9 — **NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:** Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni preloč 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — **TISKA:** Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani